

LUPA

Server o českém Internetu

www.lupa.cz

Ročenka českého Internetu

Czech Internet Forum 2009

Praha, listopad 2009

Část 1.

Český Internet v kostce

Od listopadu do října aneb rok českého Internetu v kostce

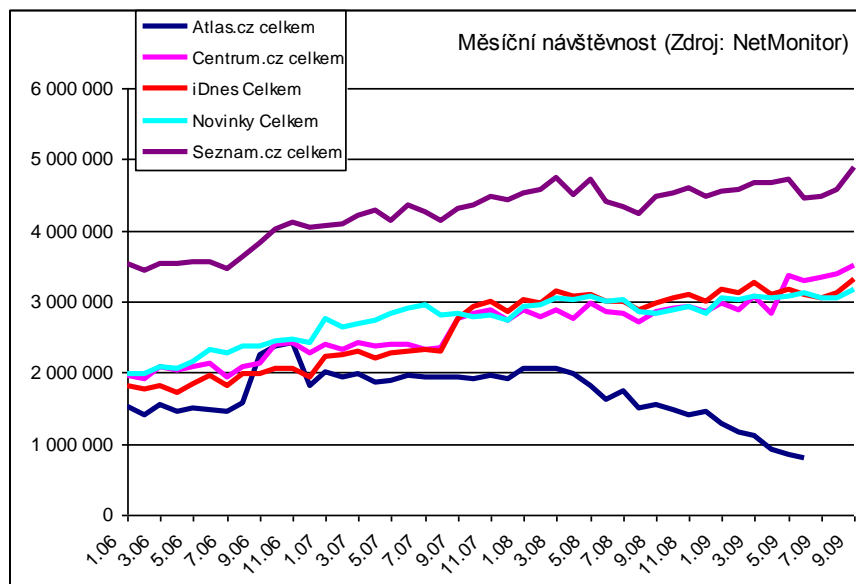
Autor: Daniel Dočekal

Na počátku začneme netradičně souhrnem. Následovat bude přehled nejzajímavějších či nejdůležitějších událostí v jednotlivých měsících.

Na začátek začneme souhrnem

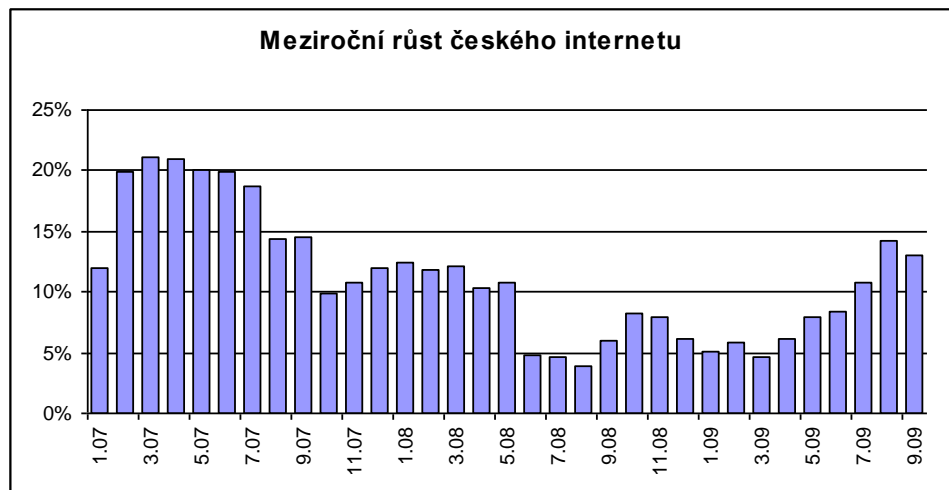
Jakkoliv to může být trochu zvláštní, je to asi nejlepší způsob. Zejména pro možnost vyhnout se opakování některých věcí v měsíčních přehledech. K těm se tedy dostanete, pokud přeskočíte počáteční dávku grafů, tabulek a srovnání.

A začneme klasicky NetMonitorem a portály – na grafu můžete vidět, jak se vyvíjí návštěvnost českých portálů (a Novinky.cz) od roku 2006 do září 2009. Aktuálnější data (RU, reální uživatelé) z NetMonitoru bohužel není možné získat. A zde je nutné upozornit, že září bylo jedním z měsíců, kdy návštěvnost dramaticky vzrostla. A ještě upozornit, že z čiré nostalgie je v grafu ponechán Atlas.cz – ten v průběhu prázdnin zanikl.

Vývoj návštěvnosti portálů do září 2009-10-31

Paradoxně září nebylo až tak rekordní. Pokud se podíváte na meziroční růst, najdou se lepší měsíce – přesto je září rekordní ve srovnání s ostatními měsíci. Než ale začnete případně namítat, přeskočte graf. Následuje vysvětlení.

Zdroj: NetMonitor

NetMonitor nasadil od září „dlouho očekávanou“ novou metodiku. Její nejpodstatnější částí je i to, že došlo k rozšíření sledované skupiny. A tím i výraznému nárůstu „návštěvnosti“ (a pochopitelně i internetové populace – 6 829 580 internetových uživatelů je tak pravděpodobně o 10-15% více, než pokud by bylo měřeno starou metodikou). Bohužel „čarování s čísly“ by tak poznamenalo i další část letošního přehledu – skokany a zatracence.

Skokani a zatracenci

Nebudete se tedy doufám příliš divit, pokud pro meziroční srovnání použiji srpnová čísla – je tak možné zodpovědněji vytvořit žebříček těch co meziročně nejvíce získali. A také těch, kteří ztratili. Uvidíte je ostatně v následujících tabulkách. A aby jich nebylo příliš mnoho, omezil jsem se na servery s více než 300 tisíci reálných uživatelů. A co se skokanů týče, muselo jít pochopitelně o servery s nárůstem převyšujícím meziroční (16%) růst českého Internetu.

Server	2009/08	2008/08	Změna	% růst
linkuj.cz	244 159	52 446	191 713	366%
heureka.cz	607 833	298 179	309 654	104%
bazos.cz	542 867	365 312	177 555	49%
sbazar.cz	996 286	717 233	279 053	39%
annonce.cz	337 426	259 132	78 294	30%
smobil.cz	343 897	271 167	72 730	27%
lide.cz	1 831 104	1 458 738	372 366	26%
centrum.cz	3 380 415	2 700 282	680 133	25%
blesk.cz	749 024	598 717	150 307	25%
aukro.cz	1 392 484	1 116 561	275 923	25%
denik.cz	628 893	505 421	123 472	24%
stesti.cz	216 569	177 945	38 624	22%
podnikatel.cz	218 424	185 779	32 645	18%
sauto.cz	571 747	492 863	78 884	16%

Skokani roku (více jak 300 tisíc RU na konci, 16% a více)

Podobně je tomu u ztracenců, omezeno výběrem 200 tisíc reálných uživatelů (ve výchozím stavu). A zde je tedy pomyslný žebříček „větších“ serverů s největší meziroční ztrátou.

Server	2009/08	2008/08	Změna	% růst
turistik.cz	119 728	201 602	-81 874	-40,61%
edisk.cz	201 350	316 312	-114 962	-36,34%
bloguje.cz	246 534	332 326	-85 792	-25,82%
ct24.cz	435 247	565 343	-130 096	-23,01%
magazin.cz	204 169	248 442	-44 273	-17,82%
evropa2.cz	169 517	205 846	-36 329	-17,65%
volny.cz	266 016	314 557	-48 541	-15,43%
zlatestranky.cz	418 738	494 863	-76 125	-15,38%
blog.cz	1 797 887	2 120 168	-322 281	-15,20%
libimseti.cz	885 487	1 044 147	-158 660	-15,20%
akcniceny.cz	200 657	236 072	-35 415	-15,00%
sfinance.cz	225 799	263 375	-37 576	-14,27%
sprace.cz	274 943	317 987	-43 044	-13,54%
tiscali.cz	400 726	459 280	-58 554	-12,75%
invia.cz	380 976	436 257	-55 281	-12,67%

„Větší“ servery s největší ztrátou (RU)

A pro dokreslení ještě jednu tabulku – v té najdete „milionáře“, tedy servery se „zhruba“ alespoň milionovou návštěvností. A můžete se podívat, jak se jim meziročně dařilo. Opět připomenu – český internet meziročně narostl o 16,5% a servery s růstem menším tak (teoreticky) mohou spíše přemýšlet o poklesu/stagnaci.

Server	2009/08	2008/08	Rozdíl	% růst
sbazar.cz	996 286	717 233	279 053	38,91%
lide.cz	1 831 104	1 458 738	372 366	25,53%
centrum.cz	3 380 415	2 700 282	680 133	25,19%
aukro.cz	1 392 484	1 116 561	275 923	24,71%
zbozi.cz	1 497 281	1 303 877	193 404	14,83%
firmy.cz	2 280 853	2 091 431	189 422	9,06%
idnes.cz	3 115 544	2 872 553	242 991	8,46%
seznam.cz	4 581 965	4 240 391	341 574	8,06%
novinky.cz	3 051 807	2 865 215	186 592	6,51%
super.cz	2 222 265	2 128 697	93 568	4,40%
mapy.cz	2 346 014	2 274 249	71 765	3,16%
nova.cz	985 348	976 575	8 773	0,90%
spoluzaci.cz	1 285 188	1 290 133	-4 945	-0,38%
estranky.cz	1 784 870	1 796 007	-11 137	-0,62%
horoskopy.cz	914 992	951 037	-36 045	-3,79%
stream.cz	1 394 661	1 449 856	-55 195	-3,81%
sport.cz	1 512 931	1 674 306	-161 375	-9,64%
libimseti.cz	885 487	1 044 147	-158 660	-15,20%
blog.cz	1 797 887	2 120 168	-322 281	-15,20%
atlas.cz	zrušen	1 508 774		

Milionáři a jak si na tom meziročně stojí (RU)

Ale to už je opravdu konec grafů a tabulek na začátek. Následovat budou jednotlivé měsíce. Jako obvykle, tlačen omezeným prostorem pro tento přehled, jsem musel řadu věcí vynechat a některé zkrátit jen do podoby krátké zmínky. Velkou roli samozřejmě hraje i osobní pohled – následuje tedy přehled nejdůležitějších či nejzajímavějších událostí na českém Internetu. Nebo událostí majících na český internet vliv.

Listopad 2008

Evropská unie přišla se závratnou myšlenkou, v boji proti kyberkriminalitě nasadí trojské koně. Europol dostal přiděleno 300 tisíc euro na vytvoření střediska pro výměnu informací týkajících se internetové kriminality.

EU nejvíce trápí počítačové viry, spam, krádeže identit a dětská pornografie. Zejména poslední jmenované je podle EU na vzestupu. "*Polovina internetové kriminality spočívá ve výrobě, distribuci a prodeji dětské pornografie,*" uvádí se v prohlášení.

Otázkou pochopitelně zůstává, zda statistika vztažená na poznatky EU o kriminalitě skutečně odpovídají tomu, co se v kyber oblasti děje. A případné používání trojanů bude dvousečná zbraň. Nejenom že by jakýkoliv kvalitní bezpečnostní software měl něco podobného velmi rychle odhalit, ale co se stane až se „vládní“ trojany dostanou do rukou nepovolaným?

Mediaresearch uspořádal mezi českými obyvateli průzkum, který se jich více-méně ptal, zda Google Chrome ochromí pozici jiných prohlížečů. V rámci průzkumu se ale hlavně ukázalo, že čeští obyvatelé nedokáží příliš rozlišit mezi prohlížečem a vyhledávačem. Mediaresearch se navíc povedl nepřijemný úlet, kdy v rámci průzkumu předjímali situaci, která neexistovala. "*Díky svému vzhledu a vlastnostem si velmi rychle získává oblibu mezi uživateli a jeho tržní podíl postupně narůstá,*" se nakonec ukázalo jako omyl na straně agentury.

„*Omlouvám se, zjistil jsem, že chyba je opravdu na naší straně. Jak jste si určitě všiml, zpráva je založena na zářijových datech (viz zdroj u grafů), kdy ještě toto tvrzení, si troufám říct, bylo pravdivé. Zpráva byla rozpracována již v říjnu, bohužel díky problémům s naším mail serverem a odložením schvalování byla nakonec vydána až nyní,*“ říká k tomu Jan Mazal z Mediaresearch.

Google Chrome v posledních statistikách mírně překročil (celosvětově 0,83%) podíl, který má Opera, tedy v podstatě, stále bezvýznamný.

V zmíněném průzkumu vycházela poněkud zvláštní čísla i u jiných prohlížečů, lišící se i o celý řád oproti těm, které známe z různých automatizovaných statistik. Hlavní problém zmíněného průzkumu ale byl, že předsouvá nějaký názor, to by asi opravdu být nemělo. Názor si má udělat příjemce, na základě přesných fakt.

Aktuálně.cz spustilo moderované diskuse. "*Aktuálně.cz se rozhodlo, stát se prvním českým zpravodajským serverem, který bude důsledně administrovat diskuse pod všemi články,*" uvádí Libor Stejskal v blogu (30.10.2008): Nenecháme Vás urážet). A vcelku správně dodává, "*Je možné, že to někteří budou považovat za cenzuru.*"

Moderování diskusí není cenzurou, byť by si řada lidí přála, aby to takto mohla označovat. V zahraničí je běžné, že seriózní zpravodajské servery do svých diskusí nepouštějí cokoliv tam kdokoliv napíše a dbají na to, aby z diskusí nebyla tradiční žumpa.

Projektem roku v Křišťálové Lupě 2008 se stal server BezReality.cz, osobnostmi roku Oldřich Bajer a Ondřej Tomek. Zvláštní cenu serveru Lupa si odneslo WebExpo 2008 a anticenu TN.CZ.

Asociace televizních organizací (ATO) schválila na svém posledním jednání návrh Mediaresearch na **zahrnutí sledovanosti televize přes internetový protokol - IPTV** do projektu Elektronického měření sledovanosti televize, který společnost Mediaresearch, a.s. realizuje v České republice od roku 2002. V České republice na konci třetího čtvrtletí Telefónica evidovala 108 061 zákazníků využívajících IPTV služeb.

Podle výzkumu společnosti Mediaresearch realizovaného na jaře 2008 navštíví **YouTube alespoň jednou za měsíc 62,4 % českých internetových uživatelů** a každý 10. český uživatel internetu chodí na tento server denně.

Většině informací na internetu věří 52 procent Čechů, z poloviny je internet důvěryhodný pro 38 procent tuzemských uživatelů. Vyplývá to z průzkumu Centra pro digitální budoucnost při Škole komunikace v americkém Annenbergu provedeném ve 13 zemích.

Co je psáno, to je dáno. Dříve takto byla vnímána tradiční psaná média, dnes se toto vnímání přesunulo k internetu. Možná by nebylo od věci poněkud vystřízlivět.

Zavedení domén s diakritikou se opět odložilo - "Opětovné odmítnutí jsme předpokládali. Naznačovaly to jak výsledky z posledních dvou průzkumů, které poukazují na trend posilování negativního postoje k IDN, tak průběžné reakce na projekt www.háčkyčárky.cz, který jsme spustili letos v květnu s cílem informovat o problematice IDN a nastolit diskusi k možnosti implementace tohoto systému," uvedl výkonný ředitel CZ.NIC Ondřej Filip.

Centrum Holdings má plány s firemním katalogem Najisto.cz - Nový katalog obsahuje 300.000 ověřených firemních kontaktů a zároveň i třeba virtuální prohlídky. "V současné době se uživatelé katalogu dovolají na 90 procent firemních kontaktů, přičemž na zvýšení dovolatelnosti neustále intenzivně pracujeme," řekl HN manažer projektu Tomáš Kordík z Centrum Holdings. Dodal, že se soustředí především na regionální vyhledávání a na malé a střední firmy v regionech.

Centrum.cz není jediné, kdo sází na firemní katalogy. O něco dříve oznámilo spuštění podobného katalogu i iDnes.cz a o oživení se snaží Mediatel a jeho Zlaté Stránky. Jak už to tak bývá, na českém Internetu tak je a bude katalogů až příliš – nikdo příliš nehledí na to, že ve vyhledávání vládne klasické vyhledávání (Seznam a Google) a nalezení firemních informací je nejrychlejší a nejjednodušší právě tam. Stačí mít totiž jistotu, že se včas dostanete na firemní stránky. Nepotřebujete prostředníka, kterým je (možná) udržovaný katalog.

Google v Česku roste na úkor ostatních vyhledávačů - podíl vyhledávače Seznam se podle statistik monitorovací služby NAVRCHOLU.cz za období od června do října 2008 snížil o téměř dva procentní body z původních 62,8 % na 60,9 %. Google si z dřívějších 28,9% polepšil na 32,6% - zejména na úkor již delší dobu velmi malého podílu ostatních vyhledávačů (Centrum, Atlas a Jyxo)

Vyhledávač	Červenec 2006	Říjen 2006	Leden 2007	Říjen 2007	Červen 2008	Říjen 2008
Seznam	61,10 %	63,39 %	62,53 %	62,30 %	62,80 %	60,85 %
Google	23,48 %	23,85 %	24,75 %	28,87 %	30,16 %	32,61 %
Centrum	5,37 %	4,72 %	4,84 %	3,39 %	2,86%	2,61 %
Atlas	2,86 %	2,38 %	2,58 %	1,53 %	1,28 %	0,97 %
Jyxo	0,79 %	0,57 %	0,42 %	0,24 %	0,16 %	0,14 %

Stačily dva roky, aby Google vytěsnil z českého internetu kohokoliv jiného, než svého konkurenta. Seznam má (zatím) neotřesitelnou pozici, ale možné je to hlavně kvůli tomu, že Google stále pořád jede v ČR tak nějak na půl plynu.

Vodafone bude transkódovat mobilní web - pro své internetové mobilní uživatele chce nasadit poměrně komplikovanou „optimalizaci“ webových stránek, tak aby je získávali rychleji a mohli je vidět i na zařízeních, které nezvládají zobrazení běžných webových stránek na displeji mobilního telefonu. Něco podobného si mohou pořídit uživatelé většiny mobilních telefonů v podobě Opera Mobile prohlížeče a skutečně s ním spokojeně a kvalitně brouzdat po internetu.

Vodafone bohužel nejde cestou Opera Mobile a vlastní renderovací a transkódovací software sice bude umožňovat brouzdat bez instalace specifického software do mobilu, ale také v praxi vede spíše k tomu, že řada webových stránek bude pozměněna natolik, že přestane být použitelná. Vodafone má navíc zjevně v oblíbenosti whitelist a blacklist, takže i v tomto případě hodlá udržovat (ručně) seznam webů, které „nebude“ likvidovat násilným převodem do mobilní podoby. A pokud již provozujete web s kvalitní mobilní verzí, budete muset tuto zkušenost Vodafone nahlašovat.

Aby to celé bylo ještě paradoxnější, případnou žádost o začlenění na whitelist musíte doložit „dokladem o vlastnictví stránek“.

Nové Mikroblogy.cz slibují něco co nejsou - Nově spuštěný web Mikroblogy.cz sliboval při spuštění „rozvíření stojaté vody českého Internetu“, prozatím zůstává pouze u nabízení anketních otázek, na které odpovídají vybrané osobnosti i neosobnosti formou SMS a to ještě navíc zpočátku jenom jednou týdně. Pokud jenom matně tušíte, co jsou to mikroblogy (viz nejznámější Twitteru.com), tak velmi rychle pochopíte, že jde jenom o snahu přizvít se na populárním buzzword.

Seznam pozměnil pravidla relevantnosti - což je věc velmi těžko posouditelná a ještě hůře zajistitelná. Změny by měla zajistit podávání lepších (relevantnějších) výsledků vyhledávání.

Tisková agentura MediaFax patřící provoznímu řediteli CME Adrianu Sarbuovi spustila **zpravodajský portál na adrese MediaFax.cz**. Nabízí zde kompletní zpravodajství z domova, světa, ekonomiky i sportu.

„Na této doméně bude naše agentura denně publikovat desítky zajímavých zpráv z domova i zahraničí. Informační portál MediaFax.cz je koncipován jako výběr profilových zpráv, kterých v současné době publikujeme v průměru více než 450 denně,“ říká marketingový specialista MediaFaxu Jakub Strýček.

Komerční banka představila řešení pro placení na Webu - Mojeplatba má umožnit klientům KB jednoduše a bezpečně platit prostřednictvím Internetu a obchodníkům přinést okamžitou informaci o provedení úhrady ze strany banky.

Služba by měla být okamžitě dostupná pro více jak 500 tisíc klientů KB, kteří využívají aplikaci internetového bankovníctví Mojebanka.

Podobně jako u konkurenčních řešení je její eventuální úspěch závislý na podpoře ze strany obchodníků. A pořád je zde jediný, tradiční problém. Proč vytvářet proprietární platební systémy, závislé na bance a jejich účtech, když je zde daleko jednodušší a celosvětově fungující systém. Používání klasických bankovních karet pro platby na internetu.

Prosinec 2008

Poprvé v historii máme český Google Zeitgeist - sedm let trvalo, než se české vyhledávání objevilo v Google Zeitgeist přehledech – jde o pomyslné žebříčky toho, co bylo „nejvíce“ žádáno při vyhledávání v Google. Říká něco český Google Zeitgeist o českých uživateli? Těžká odpověď, zejména pokud například „olympic“ najdete v kategorii „sport“. Každopádně čeští uživatelé se od celosvětových zájmů příliš nevzdalují, MP3 a hry prostě táhnou.

Centrum Holding spustilo dlouho očekávaný video server - www.JakNaTo.cz je dlouho očekávaný video server od Centrum Holdings. Dlouho očekávaným, protože záměr vstoupit mezi hráče s video obsahem byl oznámen již v době, kdy bylo oznámeno jméno následnické společnosti zastřešující Atlas i Centrum. A také proto, že server má na starosti David Hác, původně stojící za vznikem video serveru N-Joy. A vzhledem k jeho představám o tom, že "budoucnost online videa je v profesionálním obsahu" (citace z rozhovoru na LUPA.cz), je dost jasné, proč nový videosever není ani druhým českým YouTube, ani druhým Stream.cz a ani nechce soupeřit s TN.CZ

JakNaTo.cz je videorádce s obsahem šitým na míru, vyráběným na zakázku a snažícím se o přijatelnou a zároveň poučnou podobu. Řemeslnému zpracování nelze nic moc vytknout, po nedodělaném vstupu do "sociálních sítí" je JakNaTo.cz příjemnou změnou. A podle informací Centrum Holding za první měsíc provozu počet unikátních návštěvníků překročil 100 tisíc – s ohledem na charakter služby to lze považovat za slušný výsledek.

Wikipedia se ocitla na černé listině IWF - Jakkoliv nejde o událost na českém internetu, má přímou souvislost. Britské IWF (Internet Watch Foundation) objevilo na jedné konkrétní stránce Wikipedie fotografii obalu alba skupiny Virgin Killer, kterou označilo za dětskou pornografii a Wikipedia se ocitla na černé listině. Následně se tato informace stala základem pro zablokování přístupu na Wikipedii u většiny britských ISP.

Případ vyvolal velkou mediální pozornost a IWF zhruba po týdnu „přehodnotilo“ svůj postoj a Wikipedii z černé listiny odstranilo.

IWF je bohužel používáno českými operátory, takže již dnes víme, jaké to je, když se zcela nevinné stránky objevují na černé listině této organizace. Případ Wikipedie to demonstruje dostatečně jasně – zařadit Wikipedii na černou listinu a zablokovat přístup k ní uživatelé jednoho státu je dostatečně „orwellovské“. A snad by mohlo dostatečně jasně ukázat, že tudy cesta skutečně nevede.

ČTK na Twitteru - České noviny, Sportovní noviny a Finanční noviny, tedy trojice zpravodajských webů ČTK (provozovaných dceřinou společností Neris) zprovoznila kanály (mikroblogy) na nejrozšířenější mikroblogovací službě Twitter.com. Do mikrologů umisťují titulky hlavních zpráv.

Seznam.cz zprovoznil v polovině prosince obousměrnou podporu OpenID, tedy autentikačního mechanismu. Ke službám Seznam.cz je možné se přihlašovat prostřednictvím OpenID identifikátoru a e-mailovou adresu je (s mírnou obměnou, přidáním „.id.“ před @) možné používat jako OpenID identifikátor.

TN.CZ je bulvární a nenáročný, iDnes a ČT24 jsou důvěryhodné - Internetové uživatelé, podle průzkumu Mediaresearch, nejvíce důvěřují iDnes a ČT24, následují Novinky a Aktuálně. Nejhůře je na tom TN.CZ, které je spíše bulvární a nenáročný zpravodajství. Dle očekávání je podle uživatelů všude příliš mnoho reklamy.

Blokovat „nevhodný“ obsah bude i T-Mobile - Nasadit černou listinu britského IWF (Internet Watch Foundation) se po Vodafone chystá nasadit i T-Mobile. Přístup k nelegálnímu obsahu (tedy dětské pornografii) bude blokován všem zákazníkům T-Mobile, přístup k ostatnímu nevhodnému obsahu by, teoreticky, mělo být možné blokovat na základě žádosti zákazníka. A blokování bude jak u mobilního datového připojení, tak u ADSL.

Sázení po Internetu je povoleno - Dlouho diskutované „povolení“ internetového sázení bez nutnosti novelizace Loterijního zákona č.202/1999 Sb. je na světě. V praxi jde o využití tzv. paragrafu 50, který ministerstvu umožňuje povolit to, co není přímo zmiňováno v zákonu.

Aktuálně.cz omezilo výrazně počet lidí - Podle serveru Týden.cz omezil server Aktuálně.cz (Centrum Holding) počet lidí v některých rubrikách až na téměř polovinu. Podle některých zdrojů z Aktuálně odešly desítky lidí, včetně externistů. Vedení Aktuálně.cz změny označuje za obměnu redakce.

Aukro.cz využíváno v phishingové aktivitě - Klasický phishing vyzývající uživatele Aukro.cz k přihlášení k jejich účtu se objevil v prosinci na českém Internetu, alespoň to uvádí právě společnost Aukro.cz.

Informatici z Masarykovy univerzity nabízejí na mufin.fi.muni.cz demonstrační verzi technologie, která umí vyhledávat v multimediální datech na základě rozpoznávání obsahu a povahy obrazové informace. Technologie získala ocenění IBM Shared University Research. Program dokáže srovnat obsah předlohy s více než 50 miliony obrázků v databázi zřejmě největšího internetového webu pro sdílení fotografií na světě Flickr za méně než půl vteřiny.

Leden 2009

Na Internetu je (konečně) možné (legálně) sázet - 5.leden 2009 by se teoreticky měl poznamenat do dějin českého internetu – Ministerstvo financí „povolilo“ sázení na Internet využitím klíčovitosti zákona, který to co není specificky zakázáno zákonem umožňuje „povolit“.

Zajímavé na tomhle je několik věcí – jednak to, že to trvalo **několik let** a znamenalo to obrovské množství lobbying a nevidané zapojení médií. Ministerstvo financí přitom lednový krok mohlo učinit už dávno. Druhá zajímavost je, že na legislativní neochotě MF vydělávaly hlavně ty sázkové kanceláře, které zákaz-nezákaz prostě ignorovaly a Češi u nich sázely v milionech měsíc co měsíc – pochopitelně v „jiné zemi“ a tedy pod „jinou literou zákona“.

Ještě zajímavější je však to, že Evropská Unie už dávno zcela jasně řekla, že internetové sázení je možné. A česká legislativa, která by měla v tomto ohledu vycházet i z té evropské, prostě opět snaživě byla papežštější než papež.

A konečně, poslední zajímavá věc – internetové sázení je povoleno jenom za předpokladu, že dojde k ověření identity sázejícího. Pokud tedy chcete sázet dle představ zdejšího MF, tak se nejprve musíte dostavit na kamennou pobočku. Případně, pokud vás tahle otravná věc prostě nebaví, pokračujte v klidu v sázení u zahraničních společností.

Určitým způsobem je ona „ověřená identita uživatele“ precedent pro budoucnost českého internetu, protože se snadno jednoho dne může stát základem dalších **omezení** v rámci jiných služeb, včetně takových, které žádné takové ověřování identity ve skutečnosti nepotřebují.

Centrum.cz zkouší štěstí s novým vzhledem - "Tím hlavním důvodem pro změnu byl fakt, že dnes existuje velké procento uživatelů, kteří nejsou věrní značkám a jednoduše si z Internetu vyzobávají to, co chtějí a co považují za nejlepší," – takto zdůvodňuje Centrum Holdings to, že po velmi krátké době opět má nový vzhled. A také to, že si v něm mohou uživatelé nastavit zobrazování informací z „cizích“ služeb.

Nové Centrum.cz

Nový design je rozporuplný a spoléhání se na to, že přitáhne či udrží uživatele tím, že si na něm mohou nastavit zobrazování informací z jiných (jimi používaných) webů či portálů je poněkud naivní. A ještě naivnější je představa Ondřeje Švihálka, že touto „otevřeností“ získají nové uživatele.

Klasické Centrum.cz

MAFRA zainvestovala do společnosti Internet Trading - Třetinový (34%) podíl ve společnosti Internet Trading odkoupila MAFRA za bližší neurčenou částku. Internet Trading je v tuto chvíli provozovatelem inzertního katalogu TakeIT, který byl provozován i prostřednictvím webových stránek MAFRY. V principu využívá hlavně in-textové inzerce

Senát chtěl bojovat proti pornu na internetu, zákazem v zákoně - Ve zcela neočekávaném místě, tedy v návrhu novelizace „herního zákona“ (č.202/1990 Sb.), se objevuje snaha zákonodárců propašovat do zákona možnost, aby stát rozhodoval, co je na Internetu dovoleno a co nikoliv. V rámci „boje proti ilegálnímu hazardu“ se totiž návrh snaží přesunout na poskytovatele připojení zodpovědnost za to, že budou znemožňovat přístup k „nevhodnému“ obsahu.

Nejenom že jde o absurdní záležitost, ale návrh navíc odporuje platné legislativě, která naopak poskytovatele brání před tím, aby nesli zodpovědnost za obsah, který protéká jejich „dráty“. A nejabsurdnější na celé situaci je, jak uvádějí Lidové Noviny z 24. ledna, že kontroverznímu odstavci se nakonec nikdo z autorů návrhu nehlásí. Dokonce tvrdí, že vůbec netuší, jak se tam předmětný odstavec dostal.

Profil na komunitních serverech má 70 procent uživatelů - Výsledek výzkumu společnosti Mediaresearch udává, že profil na komunitních serverech má 70% českých uživatelů (uživatelé nad 15 let). A pouze čtvrtina profil vytvořena nemá a ani to neplánuje. V Česku jsou přítom rozšířené komunitní servery (sociální sítě) hlavně v podobě serverů jako Spolužáci.cz, Lide.cz a Libimseti.cz.

Problémem všech průzkumů bývá věrohodnost. Třeba tam, kde si lidé tradičně pletou prohlížeč a vyhledávač. A jaká je vlastně definice „komunitního“ serveru (a kde v tomto ohledu stojí ony tzv. sociální sítě). Jediné podstatné z tohoto zjištění je, sociální sítě a komunitní servery nemůžete přehlížet.

MVČR se chystá zprovoznit datové schránky na doméně .info - NIC.CZ na svém blogu zveřejnil informace, že nově zaváděné datové schránky budou provozovány na doméně .info – vzniká tak poněkud absurdní situace, kdy stát má již dávno vytvořenu politiku týkající se tvorby a používání doménových jmen (tu pochopitelně usilovně ignoruje) a navíc se chystá svěřit kritickou službu státní infrastruktury do rukou subjektů, se kterými nemůže mít žádný reálný smluvní vztah.

TV NOVA zahájila tažené proti svým pořadům na YouTube.com - Masivní tažení proti pořadům TV NOVA umístěným na YouTube.com přineslo řadu zablokovaných účtů a stažení stovek až tisícovek videí. Hlavním cílem jsou záznamy ze seriálů jako je Ordinační v růžové zahradě či Pojišťovna štěstí. Některá videa ovšem Nova nechává bez povšimnutí, takže není příliš jasné, jakým klíčem se vlastně řídí.

Aukro.cz oznámilo založení milionu uživatelských účtů - Aukční síť Aukro.cz oznámila překročení hranice jednoho milionu uživatelských účtů – denně se registruje 1800 nových uživatelů. Informace nijak bližší neupřesnila zda jde o aktivní uživatele, ale pravděpodobně nikoliv. V roce 2008 se, podle provozovatele, na Aukro.cz objevily aukce v hodnotě převyšující 2,4 miliardy korun.

Centrum.cz spustilo nový vyhledávač zboží - Zbozi.centrum.cz má přímou konkurenci v podobě Zbozi.cz (Seznam.cz) a snaží se prorazit spoluprací s Heureka.cz – zatímco Zboží od Seznam.cz má zhruba 1.5 milionu RU, Heureka.cz má mírně přes polovinu tohoto počtu.

Český blogger se musí omluvit čtenářům - Krajský soud pro Prahu 5 rozhodl, že Michal Matoušek na svém blogu (v rámci blogů Respekt.cz) překročil „meze kritiky“ a poškozenému, Martinu Ondřejátovi, kterého označil za „puncovaného blbce“ a „rasistického rypáka“, se musí omluvit. Michal Matoušek přitom reagoval na následující text.

"Když si potomek, dejme tomu syn přivede domů přítele, feťáčku, kriminálníci nebo echtovní cikánku, tak máte zaděláno na problémy do konce života. Avšak riziku s homosexuálním potomkem lze předejít pořízením si alespoň dvou potomků (jeden bude nejspíš normální a snese vnučata). Adaptované cikánky, asiátky nebo afričanky mohou rodit vnučata stejně jako evropanky, tudíž rodič může být v klidu."

Podle soudu se Michal Matoušek nemusí omlouvat za zmínku o rasismu. A také nemusí platit žádné vyrovnání.

Za pronájem webů dají Češi ročně 560 milionů Kč - Tradiční data společnosti HorMart uvádí, že ročně češi utratí až 560 milionů Kč, trh se přitom zvýšil o 11% na zhruba 200 tisíc pronájmů webů. V roce 2007 se tento trh zvýšil o 12% a letos můžeme očekávat, že částka překročí 600 milionů korun. Pomalý růst je, podle společnosti HorMart, způsoben hlavně nasyceností trhu. První dvě společnosti v žebříčku (Active24 a Internet CZ) přitom obhospodařují prakticky polovinu trhu s webhostingem v ČR.

Únor 2009

Ochutney.cz, videoportál Telefónica O2, končí k 3. březnu - „S politováním vám oznamujeme, že projekt Ochutney.cz k 3. březnu 2009 končí. Děkujeme vám za dosavadní podporu a přejeme mnoho štěstí při natáčení nových videí, S pozdravem tým Ochutney.cz“, znělo strohé oznámení toho, že Telefónica O2 ukončuje neúspěšný video portál.

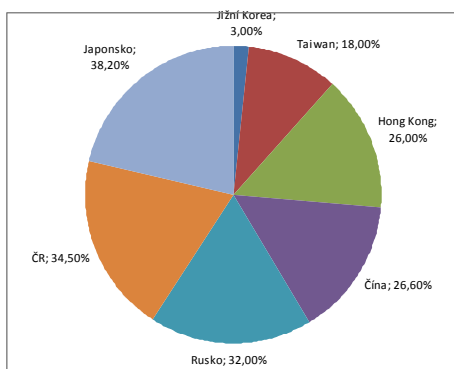
Internet Billboard ukončí NewLinx - Někdy před rokem Internet Billboard reklamní systém NewLinx koupil a nyní uživatelům oznámil ukončení této 8 let fungující služby – nabídne jim přitom přechod na systém Billboard.

Česká Televize má novou podobu stránek - Tradičně konzervativní design stránek má i nová podoba webu České televize, www.ceskatelevize.cz. Vcelku pozitivní dojem kazí klasický problém, vznikající prázdné místo ve středním a hlavně pravém sloupci. Weby sázející na velké množství informací na hlavní stránce se s tímto omezením potýkají často a bez velkého úspěchu – webu České Televize by prospěla kompaktní vstupní (hlavní) stránka.

Seznam oznámil přechod z Google na Live Search (Microsoft) - "Ke změně nástroje pro vyhledávání ve světě jsme se rozhodli po důkladném srovnání technologie Live Search s tou, kterou jsme dosud využívali. Live nám poskytuje mnohem více prostoru pro přidání vlastních funkcí i pro marketingové nástroje, které budou výsledek vyhledávání ve světovém internetu efektivněji prezentovat uživatelům," uvedl Pavel Zima, výkonný ředitel Seznamu.

Novinky.cz omezí vstup do diskuze jen pro OPRAVDU registrované - "Dosavadní způsob fungování diskusí bohužel svádí některé uživatele skrývat se za anonymitu a různými formami sabotovat civilizovanou výměnu názorů slušné většiny čtenářů. Proto jsme se rozhodli vyhradit přístup do nového názorového fóra jen uživatelům, kteří jsou ochotni projít korespondenční registrací," říká Vladimír Dušánek šéfredaktor Novinky.cz.

Sedm zemí, kde Google nemá významný podíl ve vyhledávání - Česká republika je jednou ze sedmi zemí, kde Google nemá větší než nadpoloviční podíl ve vyhledávání – o jaké jde, můžete vidět na grafu a nejpodstatnější informace je, že mezi nimi je stále Česká republika.

Sedm zemí, kde Google nemá významný podíl ve vyhledávání

Internetová reklama za loňský rok – 5 miliard korun - Od domácích zadavatelů reklamy loni internetové servery získaly 5 miliard korun a pro letošní rok je nárůst odhadován 26% - alespoň takto vidí situaci SPIR (Sdružení pro internetovou reklamu). Jde samozřejmě o ceníkové ceny, ne tedy skutečné obraty.

V rámci všech mediatypů má Internet 8,6% podíl. Nejvíce inzerce je stále v televizi (26,7 mld. Kč, 45,4%) následované tiskem (20 mld. Kč, 33,9%). Na třetím místě je právě Internet, následovaný outdoorovou reklamou (3,7 mld Kč, 6,3%), rádiem (3,3 mld. Kč, 5,6%) a kinem (0,1 mld. Kč, 0,2%)

Březen 2009

eBay je (částečně) v češtině - Největší aukční internetová služba na světě, eBay.com, se dočkala částečného počestění. Částečného proto, že jde ve skutečnosti jenom o tzv. „eBay Global Buying“, tedy vyhledávání. Vlastních aukcí ani dalších částí služby se čeština moc nedotkla.

Doménovní spekulanti založili Českou asociaci držitelů domén - ČADD (Česká asociace držitelů domén) je diskutabilní asociací hned z několika pohledů. Jednak důsledně utajovala, kdo jí zakládá a jací jsou členové – mezi nimi jsou hlavně čeští doménovní spekulanti. A v druhém pohledu bylo vůbec otázkou, jestli asociace skutečně vznikla. Po počáteční kritice se nicméně na webových stránkách, www.cadd.cz, objevily konkrétnější informace a se zpožděním proti oznámení byla asociace oficiálně zaregistrována.

Čtenáři knih Terryho Pratchetta nepochybně vědí, že jednou z nejdůležitějších organizací je mimo jiné i Cech zlodějů. Vznik asociace držitelů domén, založené hlavně na podpoře doménových spekulantů, je svého druhu paralelou.

Konsolidace na poli turistických serverů - Outdoor.net (Turek Media, s.r.o) sdružující outdoorové (turistické) weby (Horydoly.cz, Cykloserver.cz, Lyzuj.cz, Mountainbike.cz, Raft.cz, Tetry.cz, Turistika.cz, Treking.cz a další) má, pochopitelně konkurenci v podobě uskupení První outdoorová (Svetoutdoor.cz, Hiking.sk, NaKole.cz, Hydromagazin.cz). Outdoor.net udává návštěvnost vlastní „sítě“ na zhruba 420 tisíc reálných uživatelů (TNS iAudit), zatímco konkurenční skupina udává zhruba 190 tisíc uživatelů (Google Analytics).

Internet Info spustilo magazín Vitalia.cz - Společnost Internet Info oznámila spuštění nového magazínu Vitalia.cz o zdravém životním stylu. *"Server Vitalia.cz je určen především aktivním lidem, kteří mají zájem naslouchat radám a tipům o tom, jak posunout svůj životní standard blíže ke zdravému životu. Zaměřujeme se na ty, kteří odmítají povrchní styl tradičních společensko-lifestylových magazínů, ale naopak hledají střízlivý pohled na danou problematiku, který jim ponechává dostatek prostoru pro vlastní úsudek,"* uvedl Jan Potůček, šéfredaktor serveru Vitalia.cz, který zůstává i šéfredaktorem DigiZone.cz.

V online nakupování zaostáváme za EU - V EU27 nakupovalo v minulém roce přes Internet v průměru 32% lidí, v ČR 24% - plyne to ze zprávy Eurostatu. Rekordmanem je Dánsko (59%) a na opačné straně Bulharsko (3%). Nejvíce nakupovanou komoditou je cestování a ubytování (14%), oblečení a sportovní potřeby (13%), knížky, potřeby pro domácnost a vstupenky na různé akce. V ČR je nejvíce nakupované oblečení (9%), vstupenky (7%) a poté knížky a časopisy.

Březen už nebyl „měsícem internetu“ - Nedostatek zájmu sponzorů stojí za zrušením osvětové aktivity Březen měsíc internetu (BMI), která tak skončila po jedenácti ročnících. Organizátoři neplánují vyhlášení dalších ročníků.

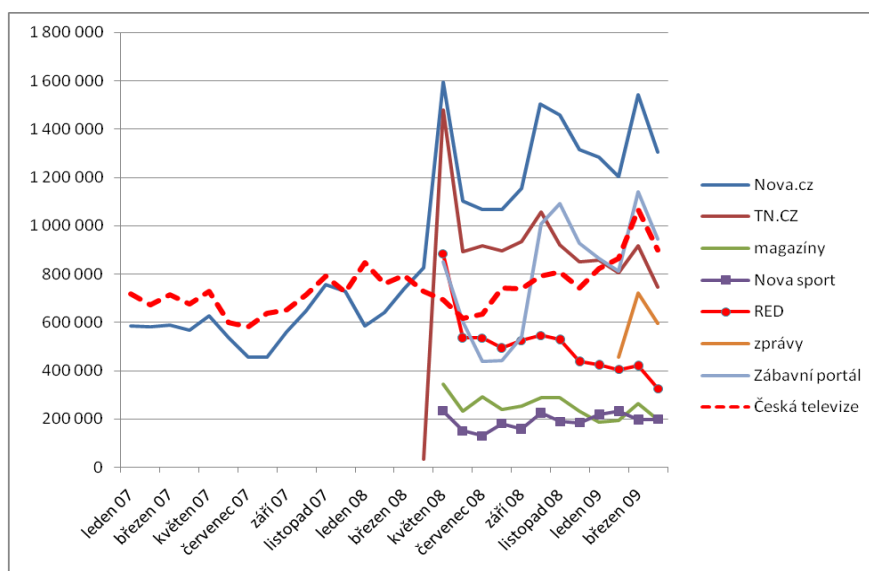
Duben 2009

Březnová data NetMonitoru nejsou a kdy budou se „neví“ - NetMonitor (www.netmonitor.cz) změnil od března metodiku – dalo by se říci, že i poměrně významným způsobem, hlavně pro rozšíření věkové hranice sledované populace a změnu intervalu „platnosti“ cookie. Výsledek se projevil bezprostředně v březnových RUest (odhadovaná návštěvnost, v podstatě založená právě na výsledcích cookies) nárůstem, který o řád převýšil původně předpokládaný. Skutečnost je, že nejsou dostupná březnová oficiální data (měla být dostupná v druhé polovině dubna).

"Důvodem je odmítnutí nekompletních dat NetMonitoru za březen SPIRem, který je plátcem projektu. Máme za to, že nekompletní data neposkytují informace o celém internetovém trhu a tudíž nemají tu správnou vypovídající hodnotu. Ke zpoždění došlo z důvodu přechodu na novou metodiku NM. V době implementace nové metodiky se objevily technické problémy, o kterých SPIR dříve nevěděl," sděluje SPIR, na dotaz po důvodu zdržení.

Mimo nové metodiky jsou jako důvod zpoždění zmiňované také technické problémy – mezi ně mimochodem patří i to, že se NetMonitoru nedařilo dosáhnout nasazení nových měřících kódů na sledované servery. A jak odpověď naznačuje, některé servery se mu navíc nepodařilo započítat.

TN.CZ má v květnu roční výročí - V květnu loňského roku spustila TV NOVA nový portál TN.CZ, se kterým se chystala vykonat velké činy. Po roce působení se, právě v letošním květnu, TN.CZ dočkalo konečně redesignu a nepřímého přiznání, že původní zaměření a obsah portálů byl poněkud pomýlený – TN.CZ je tudíž „nově“ zpravodajsky zaměřený.

Vývoj návštěvnosti NOVA.CZ/TN.CZ(RUest)

Facebook překročil 500 tisíc českých uživatelů - Facebook.com, sociální síť, měla na konci loňského roku zhruba 150 tisíc českých uživatelů. V polovině května už uvádí číslo 461 800 (uživatelů, kteří žijí v České republice a je jim více než 18 let). Respektive 562 640 těch, kteří žijí v České republice (bez věkového omezení).

Z celkového počtu je 251 540 mužů a 307 220 žen (a 122 660 jich je nezadaných, takže se zde skrývají „nevídané“ možnosti pro seznamování).

Facebook nejvíce uživatelů nabral v okamžiku, kdy Evropská Unie varovala před jeho škodlivostí. A pro stovky tisíc lidí se stal místem, kde spolu komunikují. Vliv na rozmach má pochopitelně i to, že Facebook byl počeštěn a stává se součástí dalších a dalších webových služeb – alespoň v té podobě, že můžete „sdílet“ stránku na kterou právě koukáte, se svými přáteli na Facebooku.

Mobilní reklamy na Seznamu - Seznam.cz spustil nabídku mobilního zobrazení v rámci svého inzertního portfolia.

Data 03/2009 (Seznam.cz)	Stránek	Návštěvy
Vodafone	32 075 637	8 360 451
T-Mobile	6 814 326	976 282
Telefónica O2	4 105 019	913 538
Ostatní	8 462 146	1 519 013

GoPay, další online platební systém - Mikroplatební systém GoPay provozuje od dubna společnost CNN spol. s r.o. (nemající nic společného s televizní stanicí CNN) a na rozdíl od řady jiných elektronických peněženek, tento systém má povolení ČNB. Tak jako tak jde pouze o klasický platební systém pro platby drobných částek za zboží a služby s elektronickou peněženkou do výše částky 4 500Kč.

Tiscali Media, Restart každým coulem - Vloni v červnu koupil J.V.Čep (zaštiťující se mediální skupinou Dignity) server Tiscali, kdysi výkladní internetovou skříň telekomunikační společnosti. Mimo to Dignity kupovalo, nebo možná spíše chtělo koupit, i některé další subjekty – v případě BezReality.cz ze všeho nakonec sešlo, navíc za poněkud mediálně zvláštních okolností.

Na začátku roku 2009 nicméně pod taktovkou Dignity vznikla společnost Tiscali media a v únoru 2009 se ředitelem stává Kamil Koupý (Osobnosti.cz, dříve projektový manažer Seznamu). A objevuje se cíl, „restartovat“ Tiscali (které mělo vloni pod 600 tisíc měsíčních uživatelů a letos se přiblížila k 400 tisícům). J.V. Čep předpokládá, že do července 2009 dosáhnou milionu uživatelů.

Je asi dost zjevné, že kýžený milion uživatelů „restartované“ Tiscali nemá šanci dosáhnout v zmíněném časovém horizontu. Otázkou je, zda vůbec má šanci takové návštěvnosti dosáhnout, bez velkých investic do obsahu a reklamy. Zejména pokud „nový“ obsah má být tvořen „Novým bydlením“ ve spolupráci s Bezreality.cz (web samotný nemá co nabídnout a už dlouho žije setrvačností) a „novým“ Freegames.cz, kde bude možné hrát online flash hry zdarma – segment, ve kterém je silná a stabilní konkurence.

PPF chystá regionální žurnalistiku a média - Roman Gallo, nyní ředitel pro mediální strategii PPF, dříve ředitel redakcí u VLP (Denik.cz), spoluzakladatel Aktualne.cz a člověk stojící u zrodu iDnes.cz, se nyní stal zakladatelem projektu NaseAdresa.cz, který by měl pro PPF znamenat vstup do světa lokálních médií a žurnalistiky – tedy spíše regionálních a občanských mediálně žurnalistických aktivit. Pomáhá jim v tom i Petr Šabata, dříve šéfredaktor slovenské Pravdy, nyní šéfredaktor regionálních médií.

Pražská deklarace za bezpečnější Internet - Ministerská konference „Bezpečnější internet pro děti – společný boj proti nelegálnímu obsahu a chování online“ se sice týkala hlavně spolupráce policejních složek, ale zasáhla i do spolupráce s dalšími subjekty. Cílem bylo i zformulování nového evropského přístupu k problematice bezpečnosti dětí na internetu. A právě dokument „Nový evropský přístup k bezpečnějšímu internetu pro děti“ (neboli „Pražská deklarace“) je jedním z nejpodstatnějších dokumentů EU, které mohou ovlivnit budoucnost Internetu.

Zajistíme spolupráci mezi veřejnými orgány a soukromým sektorem, zejména poskytovateli internetových služeb, za účelem zjišťování možností, jak odstraňovat materiály k sexuálnímu zneužívání dětí z Internetu přímo u zdroje, a pokud to nebude možné, identifikovat a blokovat, narušovat nebo ztěžovat přístup ze zemí EU k webovým stránkám obsahujícím materiály k sexuálnímu zneužívání dětí;

Když o pár týdnů později Evropský Parlament hlasoval o výrazném zavedení špiclování a omezování Internetu, vyvolalo to několikátýdenní vlnu protestů, petic a oslovování poslanců v EP. Nakonec zvítězil, pro malou chvíli, zdravý rozum – špiclovat se sice nepochybně bude, ale omezovat, odpojovat a vůbec jinak dělat něco nad rámec potřebného se bude moci zpravidla na základě soudního rozhodnutí. Tedy tak, aby nové aktivity EU nevedly k porušování základních lidských práv.

Nechrochtejte, ani na blogu ne - Prasečí alias mexická chřipka má svou první oběti i v české televizní a blogovací scéně. Jiří (chro chro) Dlabaja byl ještě v květnu šéfreportérem TV NOVA. Až do okamžiku, než si na blog umístil video, které ztvárnilo část redakce chrochtající na kameru. Pochopitelně v reakci na šířící paniku okolo prasečí chřipky. Video z blogu Novy zmizelo velmi rychle, takže pokud ho chcete dnes najít, musíte zkoušet YouTube či jiné zdroje – tam se stalo památným, hlavně pro zcela klasickou reakci TV NOVA. Dlabaja dostal padáka a TV NOVA si sypala popel na hlavu. Byť pravděpodobně až poté, co se do ní opřel Blesk. Ten to navíc schytl pořádně od čtenářů a diskuzi pod předmětným článkem musel velmi rychle znepřístupnit.

Pikantní je i vyjádření generálního ředitele Petra Dvořáka: „Vzhledem k tomu, že video bylo natáčeno v pracovní době v prostorách zpravodajské redakce a následně umístěno na internetových stránkách spojených s TV Nova, přistoupili jsme k ráznému řešení a tvrdým postihům.“

Na zahraničních médiích se nakonec objevily články shrnutelné pod titulek, „První oběť prasečí chřipky v Česku je vyhozený novinář“.

Google Street View v Praze - Panoramatické Street View fotografie Google se od května týkají už Česka. Modré osobní automobily s nepřehlédnutelnou kamerovou konstrukcí začaly počátkem května projíždět Prahu a v dalších týdnech pokračují i v jiných místech ČR. Trvalo tak necelé dva roky, než se ČR dostane do jednoho z nejzajímavějších internetových projektů.

CentralWay již nemá podíl v H1 - Podíl CentralWay v H1 odkoupil stávající podílník Václav Strupů po několikaměsíční snaze. Podle vyjádření Davida Špinara nedostávala H1 za minoritní podíl žádnou protihodnotu.

Sitko.cz končí - Pokus o vstup mezi sociální sítě od Centrum Holdings končí po několika měsících provozu. Hlavním důvodem je, podle Jiřího Hájka, stále vzrůstající obliba Facebook.com

TN.CZ změnilo tvář. Cokoliv nové je lepší než to staré - Zhruba rok trvalo NOVA.CZ, aby se návštěvností dostala na krátkodobou špičku při startu v loňském květnu – platí to ale pouze o NOVA.CZ jako celku, samotné TN.CZ dlouhodobě stagnuje na necelém milionu (RUest), stejně tak stagnuje Blog.cz, kterému byly při koupi přisuzovány velké změny a ještě větší plány.

Nové TN.CZ

Protibulvaru.cz bojuje – proti bulváru - Marek Vaše, Michal Viewegh a některé další kulturní osobnosti spustily Protibulvaru.cz jako formu nesouhlasu s praktikami bulvárních periodik. Vadí jim fotomontáže, smyšlené rozhovory a řada dalších aktivit. „*Jsmo tím už dlouho znechuceni a pobouřeni a mnozí z nás se s vydavateli bulváru soudíme - jenže soudy nás pokaždé odkáží na takzvaný veřejný zájem, který jsme prý coby 'celebrity' povinni snášet, přestože jediným opravdovým, do očí doslova bijícím zájmem je tu finanční zisk zmíněných vydavatelů,*“ uvádí aktivisté. Součástí webu je i možnost podepsat výzvu.

Kdo nekrade (software) okrádá rodinu - BSA v květnu vypustila další tradiční zprávu o míře softwarového pirátství – v té vlastně zjistíte, že k žádné významné změně nedošlo. A co hlavně, nic horšího se neděje. Míra pirátství dlouhodobě klesá, pokud tedy 38% míru můžete označovat jako něco pozitivního.

Vezměte počet kusů prodaného hardware, vynásobte to počtem software, který by na tomto hardware měl být teoreticky instalován. Pak proti tomu postavte objem trhu se software. A když to celé nějak podělíte, tak zjistíte, že se „prodává“ hardware bez software. A to je právě to „pirátství“.

BSA tak tradičně určila, že český softwarový průmysl ztratil 3,3 miliardy korun. Osobně dodám, že jde o 3,3 miliardy korun, které by možná stejně nikdy neměl. Ono totiž neplatí, že „kdyby si to neukradl, tak by si to přece koupil“.

Jak co nejvíce prodělat na aukci, platba za příhoz přichází - Jakkoliv se systém prodeje zboží aukční metodou může zdát spolehlivým a spravedlivým, nemusí tomu tak vždy nutně být. „Platba za příhoz“ je totiž metodou, která aukce staví na hlavu. A v květnu pořádně zamotala hlavu lidem, kteří zjevně nepřemýšlí předtím, než začnou přihazovat.

Princip je jednoduchý, nepřihazujete ke kupní ceně, ale platíte za to, že přihodíte určitou pevnou cenu. A za předmět aukce tak vlastně zaplatíte i poté, co jej získal někdo jiný. Aby toto celé bylo extrémně lákavé, začíná aukce na „směšné“ ceně. Což je zjevně dostatečné k tomu, aby lidé vidinou skvělé ceny začali platit jako zběsilí.

Vltava.cz v insolvenčním řízení - Akciová společnost Vltava.cz (provozovatel stejnojmenného internetového obchodu) je v insolvenčním řízení na základě rozhodnutí krajského soudu a žádosti představenstva společnosti.

Kdysi dávno jeden z prvních a revolučních internetových obchodů má za sebou bohatou historii. Bohužel ke škodě věci se místo internetového obchodu stal jakými „obchodním centrem“ kde se měly vyskytovat další internetové obchody. Lze říci, že možná právě toto „manažerské“ rozhodnutí bylo začátkem cesty ke zdárnému konci.

Vltava.cz byla založena společností Computer Press (1996 ještě jako distribuční kanál vlastních titulů) a byla jedním z největších knižních internetových obchodů na českém internetu. Dnes má paradoxně hodnotu pouze asi databáze registrovaných uživatelů, protože dnešní podoba „nákupní galerie“ už žádný význam a užitek nemá. A firma je, i přes velké investice, ve ztrátě.

Aukro nabízí virtuální obchody - Podle vyjádření společností si během prvního týdnu po zpřístupnění této funkčnosti zaregistrovali uživatele přes 400 obchodů. Vlastní internetový obchod se subdoménou bude součástí Aukro.cz a nabízí možnost prodloužení doby vystavení předmětu na 30 dní a snížení poplatků z vystavení.

SPIR ustoupil a nová metodika nebude - Rozpory mezi společnostmi SPIR a NetMonitor ohledně měření českého internetu mají zajímavé rozuzlení. V minulém Inside se objevily první informace o dění okolo měření návštěvnosti českých serverů a stále se prohlubujícího zpoždění ve zveřejnění dat. Důvodů zpoždění bylo několik, ale hlavním byla nespokojenost SPIRu s poskytnutými výsledky – chybějící servery jsou pravděpodobně dostatečným důvodem proč data odmítnout. Po několika měsících bezvýhodné diskuze nakonec došlo k ústupku a za oběť padla nová metodika – a NetMonitor/SPIR tak v červnu konečně zveřejní data za několik uplynulých chybějících měsíců. Podle staré metodiky.

Hádanice o to kdo má největší návštěvnost jsou už roky zábavnou součástí měření návštěvnosti NetMonitorem. Jedním z hlavních současných problémů bylo mimo jiné i „české“ ICQ, respektive stránka, kterou ICQ zobrazuje po spuštění – ta spadá do návštěvnosti Atlasu (Centrum Holdings) a o její počítání či nepočítání se vedly silné boje. Nejde přitom žádnou maličkost, více méně jde o to, kdo vlastní pomyslnou druhou příčku.

A perlička na závěr, Hospodářské noviny přinesly článek „Zhroutil se systém. Český internet teď neví, komu patří vydělané miliony“. Titulek i samotný článek svědčí o tom, že tento ekonomický tisk skutečně není schopen pochopit, že měření Netmonitoru nemá nic společného s příjmy z reklamy. A že jediné co se počítá je dostatečně bulvární titulek i text.

Google v Praze neotevře vývojové centrum - Přes tři roky plánoval Google otevřít v Praze vývojové centrum. Plány se nakonec mění, vývojáři místo toho byli přestěhováni do Curychu, kde vloni otevřel největší vývojové centrum umístěné mimo USA.

Lidovky.cz v novém - Nová podoba webu Lidovky.cz byla spuštěna na konci května současně se změnami v práci redakce.

CSSD.CZ s XSS zranitelností a bída médií - Webu CSSD.CZ nabídl několik hodin až dní zábavy v podobě XSS zranitelnosti – nulového zabezpečení vyhledávací funkce proti vsouvání HTML kódu (HTML Injection) bylo možné využít k rozesílání odkazů, které „uvnitř“ webu ČSSD ukazovaly zábavná videa i texty. Nejznámější příklad je doplnění videa „Hymna ČSSD“, které jistě stále najdete na YouTube.

XSS na CSSD.CZ bohužel ukázalo opakovaně i neschopnosti českých médií, která neváhala o případu referovat jako o hacknutí webu ČSSD. XSS/HTML Injection je zneužitelné jenom zvenčí a nebezpečné hlavně pro možné využití v phishingu a podvrhování obsahu. Vlastní obsah webu se přitom nijak nemění – to by HTML Injection muselo být funkční někde tam, kde lze data uložit (nejčastěji diskusní fóra či ohlasy k článkům).

ČSSD samozřejmě reagovalo typickým způsobem, kdy vše označila za „vyústění kampaně politických protivníků“.

České weby hromadně pod útokem šifitелů trojských koňů a spyware - Tisíce českých webových stránek byly v květnu napadeny útočníky, kteří s pomocí získaného hesla pro FTP přístup pozměnili všechny dokumenty na webovém serveru – dodaný IFRAME kód se pokoušel získat kontrolu nad počítačem návštěvníka takovýchto webů. Problémy se nevyhnuly například ani webům společnosti Economia, a.s. – JS:Redirector-H7 se objevil v kódech reklamního systému a rozšířil se tak nejenom na iHned.cz, Marketing & Média ale i na Respekt.cz (který nyní běží na stejném redakčním systému).

DNSSEC má 815 českých domén. Z celkového více než půl milionu - Lepší systém ochrany domény před zneužitím, DNSSEC, si od loňského září zavedlo 815 domén z více než půl milionu domén s koncovkou .cz.

ČTK vydala zábavnou zprávu, ve které se píše, že „DNSSEC brání před zneužitím informací uložených v systému doménových jmen DNS, například před odcizením hesel a čísel kreditních karet, odposlouchávání a zneužívání internetové komunikace, šíření nepravdivých informací nebo získávání jiných citlivých údajů o uživatelích internetu.“

Asi je nutné upozornit, že DNSSEC chrání pouze před snadným „odcizením“ domény změnami doménových údajů na cizích internetových serverech. A že v systému doménových jmen DNS nejsou uložena žádná hesla, žádná čísla kreditních karet. Stejně tak DNSSEC nebrání proti odposlouchávání a zneužívání internetové komunikace. A už vůbec ne šíření nepravdivých informací.

Vajíčka, Paroubek.eu, Aleš Slabý, Facebook a davy fašistů - Na závěr měsíce je vhodné připomenout dění okolo vajíčkových protestů – nachází se zde totiž několik zajímavých momentů.

- Facebook.com (v květnu měl přes 600 tisíc českých uživatelů) vajíčkovými protesty opravdu hodně žil, ale rozhodně nesloužil k organizování házečů vajec.
- Na doméně Paroubek.eu se objevila výzva, která parazitovala na vajíčkových protestech a tvrdila, že za vajíčka zaplatí – vlastníkem této domény je jeden z nejznámějších českých spammerů Aleš Slabý. A parazitování patří už řadu let do jeho obchodních praktik.

Červen 2009

NetTravel koupěn Invia - Soubor mezi dvojicí největších online prodejců zájezdů skončil, NetTravel i slovenská dceřiná společnost LastMinute.sk byly koupeny konkurenčním NetTravel.cz. Invia v loňském roce dosáhla obrát 1.5 miliardy korun – po fúzi budou společnosti pokračovat v působení pod stávajícími značkami. Výše transakce je odhadována na 65 milionů korun.

Existence online prodejců zájezdů je určitým způsobem popření základního pravidla, které kdysi Internet přinesl – odbourává prostředníky. Kamenným cestovním kancelářím se nepodařilo získat na Internetu dostatečný vliv – NetTravel a Invia dokázaly být dravější a velmi dobře využít všech možností k přivádění návštěvníků – SEO/SEM, provizní prodej, zpětné odkazy. Největší CK v ČR se v tomto směru nedokázaly nikdy vymanit ze stereotypů a internetové prodeje pro ně sice jsou „důležité“, ale v realitě to není příliš vidět.

Každopádně 4 miliardy Kč prodaných zájezdů přes Internet (Zdroj: AČCKA) je stále pouze zhruba třetina toho, co se prodá ostatními kanály (11 miliard Kč). Internet tak má zhruba 30% podíl v ČR – v zahraničí bývá až o 10% vyšší.

Bannerová reklama letos? 1,5 miliardy korun - Podle odhadů společnosti ARBO media by letos mohlo být do bannerové reklamy investováno 1,5 miliardy korun a oproti loňsku by tak mohlo jít o zhruba 10% nárůst (na počátku roku se počítalo se zhruba 20% růstem). ČTK při té příležitosti úsměvně definovala bannerovou reklamu jako „obdélníkový obrázek či animaci, zobrazující se nejčastěji poblíž okraje obrazovky“.

Největší zadavatelé bannerové reklamy jsou Vodafone, Aukro, Telefónica, Sazka, T-Mobile, Bwin International, Allianz Direct, Komerční banka, ING Bank, Allianz a Česká spořitelna.

Tržby internetových obchodů stoupnou na 27 miliard - Nárůst o zhruba 20% předpovídá tržbám českých internetových obchodů Asociace pro elektronickou komerci – měly by tak dosáhnout zhruba 27 miliard korun. Krize se v internetových obchodech projevuje poklesem průměrné ceny objednávky a větším důrazem na ceny při výběru nákupu. Příslib nízkých cen a možnost srovnávání ale k internetovému obchodování lidi spíše přitahuje.

Mezi největší hráče patří Alza.cz, Kasa.cz a skupina Internet Mall.cz. Lidé nakupují hlavně domácí spotřebiče, elektroniku a oblečení.

Live Search ukrojil z koláče Seznamu i Google - Microsoft Live Search získal v květnu podíl 4,5% na trhu vyhledávačů v českém Internetu, plyne to ze statistik Navrcholu.cz. V předchozích měsících se jeho podíl pohyboval pod jedním procentem. V červnu Microsoft uvedl nový vyhledávač, Bing, a lze očekávat, že díky tomu na českém vyhledávacím trhu ještě posílí.

Největší podíl má nadále Seznam (59,9%, pokles o jeden procentní bod) a následuje Google (31,6%, obdobný pokles).

Vodafone nabízí HTC Magic s Androidem - Po Android (HTC) G1 od T-Mobile je nyní na českém trhu možné oficiálně získat i další model telefonu s mobilním operačním systémem od Google – Android je nabízen v podobě HTC Magic telefonu od Vodafone. Ten jej nabízí za běžnou cenu 11 777 korun. V průběhu léta by se měl objevit Samsung vybavený Androidem (pravděpodobně i v nabídce Telefónky O2).

Na Facebooku je milion českých uživatelů - Červen přinesl prolomení hranice jednoho milionu českých uživatelů na sociální síti Facebook.com – 40 z nich je ve věku 18-24 let, následuje 26% skupina ve věku 25-34 let. Pětina uživatelů je ve věku 14-17 let. Mírně převažují ženy nad muži. Nejvíce uživatelů na Facebook.com je ze Spojených států - 67 milionů (30% všech uživatelů). Celkově má Facebook.com zhruba 250 milionů uživatelů a měsíční návštěvnost se (podle amerického ComScore) pohybuje okolo 125 milionů unikátních návštěvníků.

ČSSD přiznala zaspání doby, podcenila internet - „My jsme skutečně zaspali, pokud jde o ta internetová média. A budeme to teď rychle, velmi rychle dohánět,“ řekl Jiří Paroubek v rozhovoru pro Rádio Impuls.

[Ing. Jiří Paroubek](#)

[Tyto stránky mohou poškodit váš počítač.](#)

Oficiální stránky předsedy ČSSD. Kalendář akcí, životopis, názory, články a další.

www.paroubek.cz/ - [Podobné](#)

Služba Jabbim zvítězila v anketě Czech Open Source - Anketa Czech Open Source 2009 označila za vítěze službu Jabbim umožňující doručování instantních zpráv (instant messaging). V dalších kategoriích jsou vítězi veletrh LinuxExpo, blog PHP triky Jakuba Vrány, FreeRapid Downloader software a projekt Ubuntu.cz.

Hyperlokální pokus na NaseAdresa.cz spuštěn - PPF se od června pokouší provozovat „zpravodajský portál“ s prvky hyperlokálních médií – měl být spuštěn prvního června, ale zahájil s typickými porodními bolestmi.

Hotel U Lípy, nejznámější český spammerů, končí - Na zavírovaných stránkách hotelulipy.cz se objevilo oznámení o ukončení činnosti:

Omlouváme se, ale jsme nuceni vzhledem k ukončení nájemní smlouvy vlastníkem HOTELU U LÍPY firmou Atrium, s.r.o., jednatelem panem Marcellem Hájkem, k 30. 4. 2009 hotel uzavřít a počínaje dnem 20. 4. 2009 zrušit veškeré rezervace vzhledem k situaci, že provozovatel ing. Geyer Libor – HOTEL U LÍPY, IČ 49024876 nebude schopen dostát svým závazkům. Návrh na zahájení insolvenčního řízení bude podán tento týden u Krajského soudu České Budějovice. Dále se prosím obračete na insolvenčního správce.

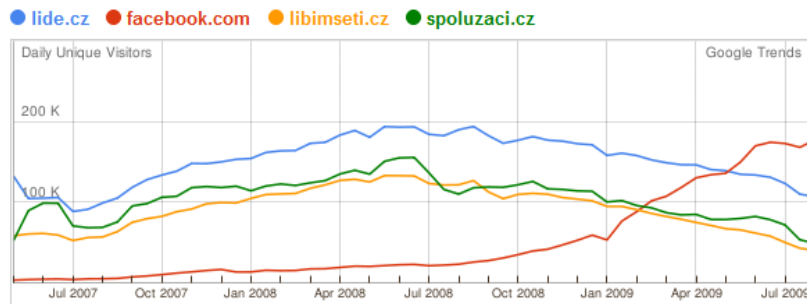
Nelze si, určitým způsobem, přát lepší ukázkou toho, že masivní spam nepomáhá. Hotel U Lípy se stal jedním z nejznámějších spammerů a byl pokutován ÚOOÚ – nic to samozřejmě nebylo platné, ve spamování pokračoval.

Nova spustila další web, Galerie.cz - Galerii fotografií s 5GB místa spustila CET 21 (Nova) jako další službu na adrese Galerie.cz.

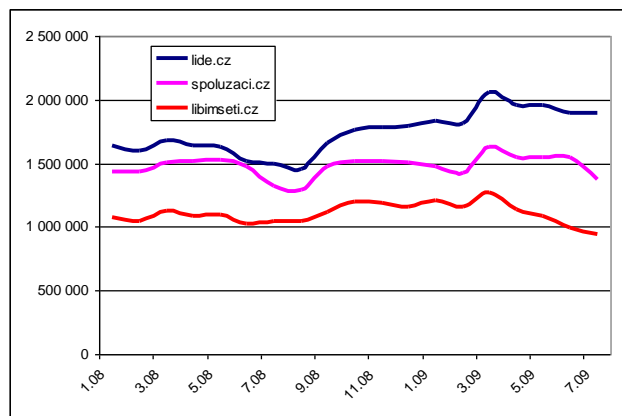
Červenec 2009

České sociální sítě přicházejí o návštěvníky - Přes nepřesnost Google Trends je jasné, že **trendově** se nepochybně děje něco podstatného – Facebook je na vzestupu, stejně jako kdysi byl Google. A české sociální sítě ztrácejí návštěvníky – vidět je to i na NetMonitoru datech.

Problém českých sociálních sítí je, že málo reagují na rozvoj sociálních (komunitních) médií a služeb na Internetu. A lidé jsou tam, kde jsou jejich přátelé a kde jim jsou nabízeny nové možnosti – jak se bavit, vzdělávat, komunikovat. Internet se přitom výrazně proměňuje právě prostřednictvím sociálních sítí – zatímco internet „před Facebookem“ byl hlavně o vyhledávání, současný Internet je o sítích kontaktů, sledování dění jejich prostřednictvím a komunikaci s nimi.

Google Trends ukazující opravdu jenom trendy, nikoliv správné denní hodnoty

České sociální sítě míří dolů (NetMonitor, RU)

Komunitní weby denně navštíví dvě pětiny uživatelů - Podle průzkumu společnosti Mediaresearch z letošního května navštíví komunitní weby (sociální sítě) alespoň jednou denně dvě pětiny internetové populace. Minimálně jednou týdně až tři čtvrtiny lidí, využívajících internet. Neaktivnější je skupina 15-24 let, téměř polovina jich navštěvuje komunitní weby několikrát denně.

Vlastní profil na některém komunitním webu má vytvořeno 67 procent uživatelů starších 15 let a pouze čtvrtina lidí profil vytvořen nemá a ani o tom v nejbližší době neuvažuje. Přibližně desetina respondentů by si profil vytvořila, ale neví přesně jak.

Ještě jednu podstatnou věc je potřeba zmínit. Na komunitních webech (sociálních sítích) lidé tráví enormní množství času – až desetinásobky toho, co trávily (či tráví) na ostatních webech.

Atlas definitivně umřel - V návštěvnosti českých webů vlastně není nic nového. Dlouho očekávané se stalo skutečností, Atlas.cz se stal součástí Centrum.cz (homepage Atlasu má nyní adresu na centrum.cz, ale zůstala zachována jako samostatná „značka“).

Telefónica O2 zavádí účtování intervalů místo kilobajtů - Co přesně vedlo Telefónica O2 k zavedení účtování intervalů místo kilobajtů u mobilního Internetu asi ne zjistíte. Co je jisté je, že byste si měli prověřit jako „mobilní internet“ vlastně používáte – a pokud náhodou patříte do kategorie těch, kteří spadli do účtování pomocí 10 minutových intervalů, měli byste rychle přejít na paušální (O2 Internet v mobilu coby nejlevnější varianta za 150Kč měsíčně). Pokud tak neuděláte, můžete se dočkat účtu až v tisících korun. Stačí obyčejné používání ICQ nebo poštovní klient, který si pravidelně stahuje poštu.

Google v českém vyhledávání zohledňuje polohu uživatele - Výsledky v českém hledání na Google (Google.cz) zohledňují polohu uživatele u některých typů hledaných informací – počasí, program kin, firmy.

Máte-li zbytečných 2958 Euro ... - Nikdy nekončící aktivity podvodných katalogů, jen tak lze označit (nejenom) World Business Guide. Před aktivitou tohoto „katalogu firem“ konečně varoval i někdo povolaný, tedy Sdružení na

ochranu spotřebitele. A díky tomu se varování dostalo i do médií. „Zdarma“ registrace v tomto katalogu totiž nakonec stojí 2 958 Euro. V českém prostředí se podobných katalogů vyskytuje několik.

Nejznámější český příklad je RejstrikFirem.cz a jména Michal Malý a Vladana Petržílková (nyní již také Malá, navíc známá z řady případů doménových spekulací a spamu). Součástí taktiky této „firmy“ je zakládání záznamů v katalogu a poté rozesílání faktur firmám, které si běžně ani žádný zápis v katalogu neobjednaly. Roli zde hraje také ona „bezplatnost“, stejně tak jako postupné proměny firmy, která je provozovatelem. Firmy se mění, lidé zůstávají, je každopádně další vhodná poučka.

Seznam nasadil vyhledávání od Microsoftu - Vyhledávání v zahraničních stránkách na Seznam.cz zajišťuje od konce července Bing.com od Microsoft. Nahradil tak doposud používané vyhledávání od Google. Podle Seznamu jim nový vyhledávací stroj poskytuje více prostoru pro přidání vlastních funkcí.

Srpen 2009

O2 TV roste, v mezích možností a mírně - IP TV služba Telefónica O2 pod názvem O2 TV patří dlouhodobě k výrazně podporovaným službám. V druhém kvartále 2009 se TO2 podařilo pro tuto službu získat 133 tisíc zákazníků

DSL.CZ hlásí pokles průměrné rychlosti pevného připojení - Komentáře k nízké rychlosti ADSL a problémům s „last mile“ potvrzují nakonec i dlouhodobě statistiky serveru DSL.CZ – průměrná rychlost ADSL se v létě snížila o 2% (červenec vs. Červen) a je 3,85Mbps.

Nejrychlejší internet v ČR je jednoznačně „kabelovka“. Internet od UPC je v měřeních DSL.cz na průměrné rychlosti 9,16 Mbps. Další srovnání viz tabulka.

ADSL	3,85 Mbps
UPC kabelovka	9,16 Mbps
U:fon	368 kbps
T-Mobile 4G	295 kbps
Telefónica UMTS	541 kbps
Vodafone UMTS	340 kbps
Wi-Fi sítě	4,5 Mbps

Velký bratr ovládl už i Telefónicu O2 - Černý čtvrtek 13. srpna 2009 měl být spíše pátkem, datum by bylo příznačnější. Telefónica O2 v tento den nasadila blokování „některých“ webových stránek. Přidala se tak k Vodafone (ten si již v roce 2008 naběhl oznámením o blokování „nevhodných“ stránek, které později musel přehodnotit na blokování „jen“ dětské pornografie) i T-Mobile.

Paradoxně to byla Telefónica O2, která v letech uplynulých komentovala blokování u konkurentů poněkud pobaveně a uváděla, že bude raději vzdělávat.

„Dle našeho názoru není blokování nevhodného obsahu dostačujícím řešením,“ říká Veronika Řečnicková. Telefónica O2 se tímto krokem odlišuje od svých konkurentů, kteří upřednostňují cestu blokování.

Jenže, 1. srpna se v Provozních podmínkách objevilo něco, co by mělo vyvolat alarmující (minimálně) znepokojení a ostré nesouhlasné reakce:

O2 je oprávněna zamezit šíření dat, které Účastník šíří v rozporu se Všeobecnými podmínkami, Provozními podmínkami, obecně závaznými právními předpisy České republiky nebo s dobrými mravy. O2 je oprávněna zamezit Účastníkovi přístup k internetovým stránkám na určitých serverech sítě Internet s nelegálním obsahem nebo obsahem odporujícím dobrým mravům.

Ano, v rozporu s „dobrými mravy“. Ve výsledku se nasazení blokování „nevhodného obsahu“ u Telefónica O2 projevilo obvyklými blokováním nevinných stránek. A o pár dnů/týdnů později masivním výpadkem konektivity. A otázníky nad smysluplností implementace – TO2 totiž blokáci řeší na úrovni DNS a místo správné IP adresy serveru vrátí IP adresu vlastního serveru informujícího o zamezení přístupu. Ti minimálně zkušenější tak tuší, že řešení je v použití vlastních DNS serverů, případně nastavení DNS serverů na OpenDNS.

"Přístup byl odepřen Vaším internetovým poskytovatelem. Toto URL je na seznamu Internet Watch Foundation mezi stránkami, které zobrazují sexuálně zneužívané děti. Takové stránky jsou ve všech státech EU nelegální."

O₂
Child Protection

Přístup byl odepřen Vaším internetovým poskytovatelem. Toto URL je na seznamu Internet Watch Foundation mezi stránkami, které zobrazují sexuálně zneužívané děti. Takové stránky jsou ve všech státech EU nelegální.

Přístup byl odmietnutý Vaším internetovým poskytovateľom. Toto URL je na zozname Watch Foundation medzi stránkami, ktoré zobrazujú sexuálne zneužívané deti. Také stránky sú vo všetkých štátoch EÚ nelegálne.

Access has been denied by your internet access provider because the URL is on the list of Child Abuse Image Content (CAIC) provided by the Internet Watch Foundation. Such pages are illegal in all EU countries.

Telefónica © 2007 Telefónica O2 Czech Republic, a.s. | www.o2.cz

Pokud vás něco takového poskytne a máte jistotu, že doména jistě není semeniště dětského porna, tak si pokaždé přečtěte vyjádření TO2. Můžete jenom kroutit hlavou. Případně změnit operátora:

"Od 13. srpna došlo v rámci pilotního provozu k implementaci blacklistů do systému. Z toho důvodu mohlo dojít k dočasnému výpadku celých domén. V současné době je již vše v pořádku. Omlouváme se všem uživatelům, kterých se toto omezení dotklo, a prosíme je o pochopení, protože pomáhají dobré věci."

Jak už to tak u blokování chodí, Telefónica O2 si pochopitelně naběhla i v tom, že blokovala weby, kde žádný „EU nelegální“ obsah není. Mezi blokované servery se tak dostal například filehosting hotfile.com – tedy daleko spíš služba, která je trnem v oku hudebním a filmovým vydavatelům.

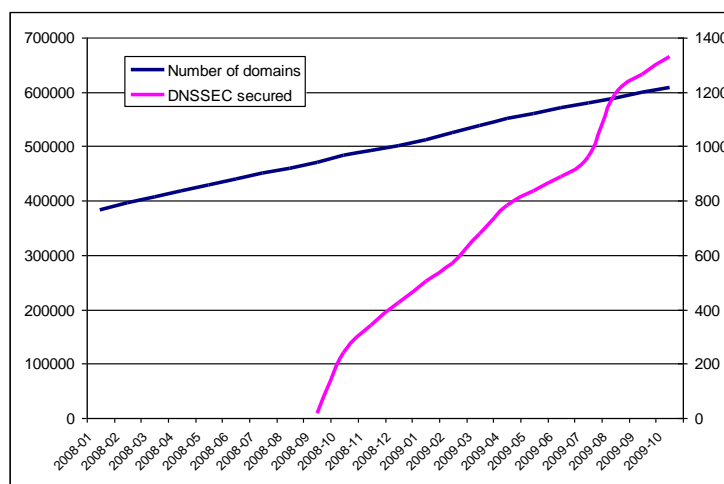
Z Atlasu už zbyla jenom domovská stránka - A velkou otázkou je, jak dlouho to vydrží. Aktuální (předběžná) čísla ze září totiž ukazují na stále pokračující pokles, který je součástí i konečných čísel z předchozího měsíce.

Skončil Peprnet.cz. Zůstaly dluhy a pachut' - „Lifestylový“ server Peprnet.cz skončil kvůli úpadku poté, co Václav Boura od loňského roku neúspěšně hledal investora. Peprnet.cz byl přitom paradoxně zafinancován státními penězi a od samého počátku byl ostře kritizován.

První tisícovka českých domén s DNSSEC - CZ.NIC ohlásil na počátku srpna překročení hranice 1000 českých domén s DNSSEC, tedy systémem zlepšujících zabezpečení domén proti manipulaci a napadení. A bez zajímavosti není, že v září překročil počet českých domén číslo 600 tisíc.

Pro doplnění – počet .eu domén překonal hranici 3 milionů. Češi mají v pomyslném žebříčku osmé místo (první mají Němci) s 86 tisíci doménami. A pro představu, .com domén je více než 80 milionů.

Celosvětově je nejasné jak se daří DNSSEC implementovat - .org domény mají například stále „beta“ test a v provozu pár desítek DNSSEC chráněných domén. Největší tld .com a .net možná DNSSEC mají, ale VeriSign hraje mrtvého brouka a čísla nesdělují. A www.dnssec-deployment.org také moc čísel nehýří.

Internetové aukční weby jsou v oblíbě podvodníků - Byla to opravdu jenom otázka času, kdy se chytráci a podvodníci naučí správně využívat aukční weby. V srpnu se objevil jeden z poměrně zajímavých (a větších případů) – 400 tisíc korun podvodně vylákaných lidmi, kteří se nechali nalákat na „nové počítače s vyvolávací cenou 1Kč“. „Leni22“ na Aukro.cz vybírala pochopitelně peníze předem, počítače dodány nebyly.

BSA jde po fontech. Pirátech. Fontů. - BSA (Business Software Alliance) vydala v srpnu upozornění, že „nelegálně používané fonty“ jsou stále problémem. "Firma si objedná grafické práce související například se změnou firemní identity. Grafické studio dodá zakázku perfektně zpracovanou, ale již kupujícího neupozorní, že pro dodané písmo je třeba zakoupit licenci. Firma se tak stává majitelem grafiky, která porušuje práva majitelů písem," tvrdí Jan Hlaváč, tiskový mluvčí BSA pro Českou republiku.

Nechme stranou skutečnost, že BSA coby organizace neexistuje a že původní a jediná BSA byla zrušena, aby se vyhnula placení soudem určených peněz. Nechme stranou i to, že BSA v tomto případě je jenom hláskou troubou těch „členů“, kteří mají něco společného s fonty. Na upozornění, že dochází k nelegálnímu užívání fontů, je samozřejmě pravdivé to, že tomu tak skutečně je. U obrázků i fontů se totiž běžně zdrojem stane „Internet“. A „zlodějům“ vůbec nedochází, že všechno je něčí autorské dílo a bez smlouvy, prokazatelné, ho prostě užívat nemohou.

Nejznámějším falešným profilem na Facebooku se stal Vojtěch Filip - „Vojtěch Filip“ vypadal několik týdnů jako Facebook účet skutečně patřící komunistickému Vojtěchu Filipovi. Informoval o dění ve straně, nijak výrazně. Až do okamžiku, kdy poněkud překročil hranici a začal volat po návratu starých časů. Po bouřlivé reakci uživatelů Facebooku i médií se ukázalo, že nejde o skutečného Vojtěcha Filipa. A účet z Facebooku zmizel.

Vojtěch Filip: Všem je jasné, že po listopadu 1989 to dopadlo přesně opačně, než si lidé přáli....

Nový web ČSSD nabízí a nabízí zábavu při vyhledávání - Pokud chcete vědět co je „totalita“, je dobré se zeptat webu www.csdd.cz – odpovědi se vám dostane rychle a snadno, jde o [Dlouhodobý program ČSSD - zkrácená verze](#). A ačkoliv se tahle hříčka (odpovídající „Google Bombs“ z minulosti) zjistila již v srpnu (a český internet se hodně bavil) nepodařilo se ČSSD zjednat nápravu. I v říjnu tak „totalita“ poukazuje na dlouhodobý program ČSSD.

Stejnou hříčkou je i zadání „paroubek je“ do vyhledávacího políčka Google. Našeptávač stabilně nabízí dvě možnosti „je prase“ a „je vůl“.

Září 2009

Piráti do Sněmovny

Ano, pokud by české volby dopadly podle ankety na Facebooku, stala by se Česká Pirátská Strana třetí nejsilnější stranou v Parlamentu. Virtuální volby v podobě aplikace na Facebooku by vůbec Parlament změnila k nepoznání – třetina pro ODS, čtvrtina TOP09, pětina pirátům, desetina ČSD a dvacetina Věci veřejné. Nedostali by se Zelení, komunisté ani lidovci.

Internet oslavil 40 let

Září přineslo důležité internetové výročí – před 40 lety (přesně 2. září 1969) protekla první data vznikající sítě ARPANet – ta se stala základem dnešního celosvětového Internetu. Ve skutečnosti se ale spíš asi má slavit 29. října – to je datum, kdy se podařilo propojit (na dálku) dva uzly.

Aukro.cz hlásí překonání roku 2008

Letošní prodeje přes internetové aukce na Aukro.cz již překonaly počty prodaných předmětů za loňský rok. Do září prodali uživatelé na Aukro.cz 7,3 milionu předmětů, o milion více, než za celý rok 2008. Aukro.cz má 1,3 milionu uživatelů. Obrat firmy loni přesáhl 2,5 miliardy korun, letos za devět měsíců to již byly tři miliardy Kč

Internetová inzerce bude letos stagnovat

Aktuální odhady OMD hovoří o stagnaci internetové inzerce pro letošní rok, 5% pokles pro rok příští. Celý inzertní koláč se letos zmenší o 25%, příští rok o dalších 14%.

Odhady mediálních výdajů OMD 2009

	2007	2008	2009	2010
TV	10,75	11,49	8,39	7,30
Tisk	8,68	8,55	5,47	4,49
Internet	2,80	3,42	3,42	3,25
Venkovní	2,75	2,91	2,43	1,94
Radio	2,27	2,27	1,77	1,50
Kino	0,08	0,07	0,02	0,02
Celkem	27,33	28,71	21,50	18,50

CentralWay investuje do dalších serverů

Švýcarská investiční skupina CentralWay odkoupila třetinový podíl v projektech HyperMedia a AutoBazar.eu. Předcházející nedávné investice spočívaly ve vstupech do TopRecepty.cz, FDB.CZ a HledejCeny.cz.

T-Mobile přebírá část zákazníků Českých Radiokomunikací

České Radiokomunikace se rozhodly ukončit obsluhu drobnějších zákazníků a tuto část podnikání prodaly T-Mobile. Ponechávají si infrastrukturu se záměrem obsluhovat zde klienty velké. „Maloobchodní“ část Čro představuje až 170 tisíc klientů. T-Mobile tak získá i lepší možnosti v poskytování služeb pevných linek (od Čro v rámci LLU ADSL či WiMax).

Azet.sk zvažuje vstup na český internet

Nejnavštěvovanější slovenský portál Azet.sk zvažuje, podle vyjádření generálního ředitele Milana Dubce, vstup na český trh. Azet.sk má na slovensku denní návštěvnost zhruba 600 tisíc uživatelů (o třetinu více, než konkurenční Zoznam.sk). Měsíčně jej navštíví zhruba 1,7 milionu lidí.

Google chce do pěti let porazit Seznam

Šéfka české pobočky Google, Taťána le Moigne, v rozhovoru pro iHNed uvádí (alespoň redakce to naznačuje v komentáři k článku), že firma chce být do pěti let i jedničkou na českém trhu.

Tuzemská pobočka internetové společnosti Google získala během tří let působení v Česku více než třetinu trhu internetového vyhledávání. Firmě tak patří druhá pozice za vedoucím Seznamem.cz. Oba vyhledávače používá 64 procent uživatelů.

Zpoplatnění internetového zpravodajství v hledáčku vydavatelů

Krise a problémy s financováním projektů z inzertních příjmů jsou důvodem úvah vydavatelů o zpoplatnění zpravodajství na Internetu ve světě i v ČR. Podle průzkumu Mediaresearch by podobné zpoplatnění nevdalo 38% českých uživatelů. Téměř pětina by byla ochotná platit nejvýše 50 korun měsíčně. Zhruba desetina odmítá model paušálního předplatného.

Jak používají české firmy Twitter?

Způsob a rozsah používání mikroblogovací služby Twitter se snažil zjistit průzkum Lupy. Šel na to sice hodně laicky a technologicky, ale některé zajímavé výsledky z průzkumu rozhodně využijete. Twitteru je nejvíce využíván v oblasti podnikání v reklamě (18,8% firem) a elektronických obchodů (14,5%). Nejstarší firemní účty na Twitteru patří, očekávatelně, technologickým firmám. Zajímavé je i zjistit, proč vlastně firmy Twitteru používají:

56% evropské populace používá Internet

Evropská komise vydala aktuální výsledky výzkumu, který popisuje růst v sektoru IT na území EU. Podle něj více než polovina obyvatelů EU používá Internet, zejména vysokorychlostní. Od roku 2005 vzrostl podíl na 56% z tehdejších 43%. Polovina domácností asi 80% firem má pevné vysokorychlostní připojení. Na druhou stranu – třetina obyvatel EU nikdy nepoužila Internet.

Češi se v průzkumu objevují několikrát – například na 17. místě v tabulce určující procento populace, která používá internet alespoň jednou týdně (51%) – na prvním místě je zde Švédsko s 83%. A také v údajích o stahování hudby a filmů – Češi 19%, nejvíce Holandsko s necelými 51%.

Údaje klientů české pojišťovny Uniqa na internetu

Prostřednictvím nedostatečně zabezpečené internetové aplikace na sjednávání pojištění se na Internet dostaly údaje klientů české pojišťovny Uniqa. Aplikaci bylo možné využít k data miningu údajů prostým generováním rodných čísel – Uniqa tuto aplikaci má od třetího dodavatele (KAKTUS Software). Uniqa prý podá trestní oznámení na neznámého pachatele.

Album Klenot od Vypsané fiXy za dobrovolný poplatek

T-Mobile začal na T-Music nabízet album Klenot od české punkové kapely Vypsaná fiXa za dobrovolný poplatek. Do konce října uživatelé zaplatili 221 129Kč. V podobném projektu alba kapely Wohnout bylo dobrovolně zapláceno 257 tisíc korun.

Centrum.cz (konečně) spustilo novou podobu domovské stránky

Do ostrého provozu se dostala nová podoba hlavní/domovské stránky portálu Centrum.cz. Současně s tím došlo i ke změnám vzhledu v ICQ 6.5 – zmizel branding Atlasu a nový ICQ klient je plně v barvách Centra. Zároveň s tím došlo i k přejmenování na ICQ Centrum.cz a ICQ2GO Centrum.cz.

Atlas.cz už je minulostí, návštěvnost započítána do Centrum.cz

Červencová data NetMonitoru již neobsahují samostatný Atlas.cz – ten se přesunul pod Centrum.cz (a změnila se i adresa na atlas.centrum.cz) a v NetMonitoru jeho zbytky najdete jenom v podobě samostatně sledované hlavní stránky a samostatných aMap. Na návštěvnosti Centrum.cz se ovšem tato změna nijak neprojevila.

Peníze.cz mění majitele

Padesát procent společnosti provozující server Peníze.cz získala investiční společnost Clareo, zbylých padesát procent vlastní soukromý investor František Alexa. Ten server odkoupil po selhání dohody s Janem Václavem Čepem a (poněkud mysteriózní) skupinou Dignity. Hodnota transakce se pohybuje okolo osmi milionů korun.

Seznam se chystá zpoplatnit Zboží.cz

Vlnu nesouhlasných komentářů si vysloužil Seznam.cz po oznámení plánů na zpoplatnění služeb serveru Zbozi.cz – do výsledků vyhledávání by měly totiž být zahrnuti jen obchodníci, kteří budou platit 1 Kč za klik na jejich obchod. Neplatící obchodníci uvidí své zboží ve výsledcích jen tehdy, když se nenajde žádné zboží od platících obchodníků. Seznam později vydal prohlášení, že „placený“ seznam je pouze tzv. agregovaný seznam. Standardní vyhledávání prý bude fungovat jako doposud.

Spuštěn projekt Mozilla.cz

Pavel Franc a Pavel Cvrček (první se stará o lokalizace Mozilla produktů do češtiny, druhý se doposud staral o lokální verze Mozilla webů) spustili web Mozilla.cz – ten je určen příznivcům prohlížeče Firefox, manilového klienta Thunderbird i dalších produktů z projektu Mozilla.

Vltava.cz už není v insolventním řízení

Brněnský krajský soud podle informací z ČTK zastavil insolvenční řízení – provozovatel prý provedl řadu kroků, které toto umožnily. Do insolventního řízení se společnost dostala v květnu na žádost vlastního vedení.

Firma všem věřitelům při vyhlášení insolvence dlužila zhruba 34 milionů korun, z toho SWS 16,5 milionu a Milestone Partners 6,3 milionu.

Svazky.cz ztratily možnost vyhledávání

Svazky.cz, provozované aktivistou Stanislavem Pencem, ztratily možnost prohledávat vlastní databázi. Důvodem je, podle Pence, požadavek ÚOOÚ, který se obrátil na hostingovou společnost. Svazky.cz zpřístupnily data z tzv.

Evidence Zájmových Osob (EZO) bývalé československé rozvědky – podle ÚOOÚ ale jde o neoprávněné nakládání s osobními údaji.

ZmenPolitiku.cz chce sblížit občany a politiky

Vytvořit nový komunikační prostor mezi občany a politiky chce nový webový portál Změňpolitiku.cz - návštěvníci mohou komentovat, blogovat a diskutovat o politice nejen mezi sebou, ale i s osobnostmi veřejného života.

Facebook má 1,3 milionů uživatelů z ČR

Počet „uživatelů udávajících že žijí v ČR“ sociální sítě Facebook.com překročil 1.3 milionu. Na počátku tohoto roku to přitom byla zhruba polovina, před rokem desetina.

Čeští nakladatelé se bouří proti Google Books

Čeští nakladatelé odmítají postup, jakým společnost Google připravuje svou digitální knihovnu. Říkají, že pokud Google naskenované texty zpřístupní, poruší tím autorská práva evropských autorů. Nakladatelé se spolu s evropskými kolegy obrátili na Evropskou komisi (EK), aby bránila jejich autorská práva. Google slibuje umožnit vlastníkům autorských práv přijímat kompenzaci z online přístupu k jejich dílům

Volby se přenesly na Internet

Na mladé voliče míří politické strany v letošní předvolební kampani formou i obsahem. Oslovují je především na internetu. Politických hesel jsou plně třeba sociální sítě Facebook a Youtube. Setkávají se tam s různorodým přijetím, zejména v okamžiku, kdy strana nedokáže správně odhadnout míru a příjemci začínají být znechucení.

Mimo zábavných pokusů s falešnými identitami se ovšem objevily i snahy o rozsáhlejší dezinformační kampaně. Provedení naivní a odhalitelnost snadná.

Snaha o komunikaci na Facebooku paradoxně umožnila i snadné usvědčování ze lži a upozorňování na náhlé změny v chování. Nejvíce klasickým se v tomto ohledu stal veletoč Jiřího Paroubka. Ano, řeč je o okamžiku, kdy Jiří Paroubek nejprve „doufal“ v uskutečnění voleb, aby je o několik málo okamžiků později zcela potopil.

Pavla Rychlá ▶ **Proti korupci:** Je to korupce? Občanští demokraté se zalekli nejnovějších průzkumů, v nichž jsou až za ČSSD. Zvláště po toskánské aféře by ODS mohla chtít volby oddálit. K podání stížnosti nemohla použít povolanějšího poslance, než nezařazeného Melčáka. Ten ... [Read More](#) ▾
20 minutes ago · Comment · Like

Pavla Rychlá ▶ **Foldyna Jaroslav:** Občanští demokraté se zalekli nejnovějších průzkumů, v nichž jsou až za ČSSD. Zvláště po toskánské aféře by ODS mohla chtít volby oddálit. K podání stížnosti nemohla použít povolanějšího poslance, než nezařazeného Melčáka. Ten je od chvíle, ... [Read More](#) ▾
21 minutes ago · Comment · Like · See Wall-to-Wall

Pavla Rychlá ▶ **Jiří Paroubek:** Občanští demokraté se zalekli nejnovějších průzkumů, v nichž jsou až za ČSSD. Zvláště po toskánské aféře by ODS mohla chtít volby oddálit. K podání stížnosti nemohla použít povolanějšího poslance, než nezařazeného Melčáka. Ten je od chvíle, ... [Read More](#) ▾
21 minutes ago

Pavla Rychlá ▶ **Pust'me je k vodě!** Občanští demokraté se zalekli nejnovějších průzkumů, v nichž jsou až za ČSSD. Zvláště po toskánské aféře by ODS mohla chtít volby oddálit. K podání stížnosti nemohla použít povolanějšího poslance, než nezařazeného Melčáka. Ten je od chvíle, ... [Read More](#) ▾
22 minutes ago · Comment · Like

Pavla Rychlá ▶ Občanští demokraté se zalekli nejnovějších průzkumů, v nichž jsou až za ČSSD. Zvláště po toskánské aféře by ODS mohla chtít volby oddálit. K podání stížnosti nemohla použít povolanějšího poslance, než nezařazeného Melčáka. Ten je od chvíle, ... [Read More](#) ▾
22 minutes ago · Comment · Like

Jiří Paroubek Na webu ČSSD i na Facebooku je mé vystoupení na tiskové konferenci ČSSD po rozhodnutí Ústavního soudu. Cromwellův Dlouhý parlament položil důstojník jménem Pride. Doufám, že volby do Poslanecké sněmovny bude možné uskutečnit počátkem listopadu. Tipnul bych si, že ODS a TOP 09, a samozřejmě také zelení a lidovci, udělají vše pro to, aby došlo k odkladu voleb na jaro. A ještě to budou chtít svést na sociální demokraty.
September 10 at 8:48pm

12 people like this.

[View all 21 comments](#)

Zdenek Charvat Jesus a ti, kteří s ním souhlasí, by měli trochu myslet, jestli ale mají čím...
Sun at 3:20pm · Report

Karel Bilek Tento status teď dostal naprosto nový rozměr.
about an hour ago · Report

RRTV nemůže obstát v regulaci Internetu

(RRTV), která by měla na základě připravovaného zákona dohlížet nad internetovými televizemi, nemá podle provozovatelů tuzemských serverů šanci obstát. Uvádí to týdeník Euro - Kritikům vadí především to, že ministerstvo kultury ani RRTV až dosud neměly s internetem prakticky žádné zkušenosti. "Všechna dosavadní setkání s úředníky ohledně připravovaného zákona se týkala vysvětlování, co vše je na webu možné, jak internet funguje a podobně. Bylo to jedno velké školení," řekl týdeníku Euro zdroj, který si nepál být jmenován.

RRTV se zabývala stránkou pořadu Otázky V.M na Facebooku

V typicky kocourkovském stylu se RRTV (Rada pro Rozhlasové a Televizní Vysílání) zabývala tím, jestli fanouškovská stránka pořadu Otázky Václava Moravce na sociální síti Facebook není zločinem v podobě skryté reklamy.

Říjen 2009

Francouzská digitální gilotina je zpět. A funkční.

Francouzský ústavní soud již nemá námitek k trestání uživatelů odpojením od Internetu za „porušování autorských práv“. Paradoxně ve skutečnost za „nedostatečné zabezpečení své internetové přípojky“, protože Francouzi se nehodlají ptát, ale rovnou odstříhávat. Zrychlený proces, presumpce viny a absence řádného procesu. Soudce rozhodne, Internet bude ustřížen.

Pro český Internet je tato skutečnost velmi významná – podobná právní úprava nepochybně pronikne i k nám, zejména poté, co Evropská Unie s něčím takovým „souhlasila“. A v praxi bude takováto úprava znamenat například i konec veřejných přístupových bodů k internetu – dotkne se restauračních zařízení, hotelů i počítačových heren.

Slovenské ministerstvo chce zakázat anonymizéry

Novela slovenského zákona o elektronických komunikacích (Ministerstvo dopravy a pošt) navrhuje zakázat slovenským uživatelům Internetu anonymizéry – „služby, které znemožňují nebo stěžují identifikaci uživatele“. Něco takového by podle novely směly (pochopitelně) používat pouze oprávněné orgány státu a orgány činné v trestním řízení. Součástí novely je i nová povinnost pro provozovatele diskuzních fór uchovávat data nejméně 12 měsíců.

V Praze je zabezpečeno 84 procent hotspotů

Tradiční průzkum společnosti Ernst&Young říká, že se Praha přiblížila úrovni světových velkoměst, kde je běžně chráněno šifrováním 94 procent přístupových Wi-Fi bodů. Před pár lety, v prvních průzkumech E&Y to bylo pouze 33%. Problémem také je, že značná část zabezpečených přístupových bodů využívá jen slabé šifrování WEP. Jde o 58 procent z těch zabezpečených.

BSA a temné bonzácké pudy

Neexistující BSA opět vyprodukovala staronovou podobu kampaně proti pirátství. Nabádá firmy, aby nahlásily používání nelegálního softwaru u konkurence. Dělá to klasickou direkt-mailingovou cestou, tedy dopisem malým a středním firmám. Firmy pry takto již činí. Kolik udání ale vede k průkaznému zjištění, to BSA neříká. A neřekne.

"Letos jde až o několik desítek oznámení každý měsíc. Trend má navíc vzrůstající tendenci a pravděpodobně souvisí se stupňujícím se konkurenčním bojem vyvolaným hospodářskou krizí," řekl Jan Hlaváč

WebTop100 aneb žádné nové tváře (pardon, weby)

Tradiční a každoroční žebříček WebTop100 ovládly staronové weby i staronové firmy (jak ty weby provozující, tak ty weby tvořící). Ze stovky nejvýznamnějších českých firem (CZECH TOP 100) se vítězem stal ČEZ (www.cez.cz, stejně jako v loňském ročníku) následovaný Telefónica O2 Czech Republic (www.cz.o2.com) a Vodafone Czech Republic (www.vodafone.cz).

Vítězství v dalších kategoriích :

- Auto-moto : AAA Auto, a.s. s www.aaaauto.cz
- IT : Kerio Technologies s.r.o s www.kerio.cz
- Telekomunikace: Telefónica O2 Czech Republic, a.s. s www.cz.o2.com
- Finance: Hypoteční banka, a.s. s www.hypotecnibanka.cz
- Transport: Česká pošta, s.p. s www.ceskaposta.cz
- Průmysl: ČKD Mobilní Jeřáby a.s. s www.ckd-jeřaby.cz
- Energetika: ČEZ Prodej, s.r.o. s www.cez.cz
- Obchod a prodej: FREEPORT LEISURE (CZECH REPUBLIC) s.r.o s www.freeport.cz
- Kultura: ZOO Dvůr Králové a.s. s www.zoodvurkralove.cz
- E-shop: MEGAPIXEL s.r.o. s www.megapixel.cz
- Potravinařství a gastronomie: Plzeňský Prazdroj, a.s. s www.pilsner-urquell.cz

A vítězové speciálních kategorií:

- Microsite: T-Mobile Czech Republic a.s. s naspacir.symbio.cz
- Marketingový nástroj: Pivovary Staropramen a.s. s www.tosivypijes.cz

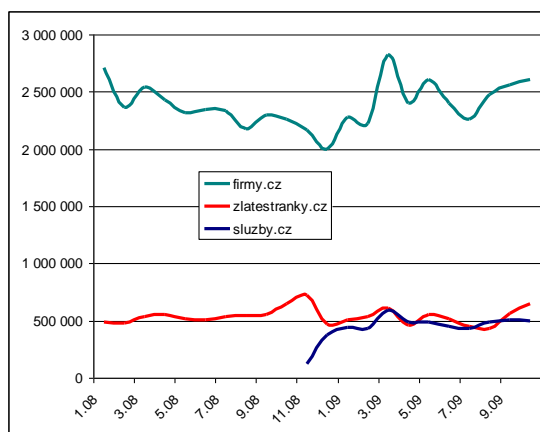
A nakonec, speciální ceny:

- Marketingová trefa: MEGAPIXEL s.r.o. s www.megapixel.cz
- Designová trefa: Plzeňský Prazdroj a.s. s www.pilsner-urquell.cz
- Uživatelská trefa: Plzeňský Prazdroj a.s. s www.pilsner-urquell.cz

Mediátel uznal, že podcenil Internet. Pořád ale nějak nechápe.

„Mediátel měl vstoupit na internetový trh před rokem 2000. To ale bohužel dnes už neovlivníme,“ říká Luboš Čipera (výkonný ředitel pro Online služby a strategický rozvoj) v rozhovoru na Lupě. V rozhovoru je to jedna z mála realistických a rozumných věcí. *„Chtěli bychom se v příštím roce přiblížit serveru firmy.cz. Už dnes jsme dvojka, ale s poměrně velkým odstupem,“* je bohužel něco, co poukazuje na nerealistický pohled. A zajímavé je i to, že Čipera se

mýlí i s tou „dvojkou“ – zářijová čísla pro Najisto.cz (firemní katalog Centrum.cz) jsou 929 864 odhadovaných návštěvníků. I na tento katalog tedy Zlaté Stránky mají velký odstup. A Čipera zjevně zapomíná i na Sluzby.cz, kterou jsou určitým způsobem aktuálním konkurentem.

Firmy.cz vs ZlateStranky.cz (Zdroj: NetMonitor, RUest)

Google zpřístupnilo Google Wave dalším zájemcům

Google Wave je experimentální hybridní spojení elektronické pošty, instant messagingu, služby pro kolaborativní spolupráci i sdílení informací. Občas je označován za „jak by e-mail mohl vypadat, kdyby vznikl v současné době“. Pro český Internet v říjnu Google Wave znamenalo zvýšený zájem o „pozvánky“, protože právě v říjnu Google zpřístupnil Google Wave stovkám tisíc dalších zájemců. A mezi nimi i tisícům českých.

Invex je mrtev, až žije 3IN a Invex Forum

Jedna hala na brněnském výstavišti skrývala po dva dny konferenční program a několik desítek malých a středních stánků firem, které stále věří myšlence, že Invex není mrtev. Invex umřel loni, letos ho nahradila opravdu jenom dvojice konferencí a několik málo stánků. „3IN“ konference byla zaměřená na eGovernment a pod taktovkou „státu“ – odpovídalo tomu i velikáské provedení, program nicméně nebyl až tak nezajímavý. „Invex Forum“ skrýval ve skutečnosti čtveřici menších konferencí – „IT 1.0/20“, „ERP Forum“, „Svět IT Security“ a „ICT Forum pro školy“.

Google StreetView dorazilo do Čech a věnuje se mu UOOÚ

V květnu do ulic českých měst dorazily automobily Street View car (následované i trojkolkami určenými pro místa, kam automobily vjezd nemají). A v říjnu jsme se dočkali – Google Street View zpřístupnilo větší část Prahy a některá další česká města a místa (Mělník, Beroun, Příbram, Benešov, Říčany, Brandýs nad Labem, Poděbrady a dálnice D1). Další města by měla následovat (Brno, Plzeň, Olomouc, Český Krumlov a některá místa v Českém Švýcarsku byla již nasnímána).

Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) na existenci snímků zareagoval žádostí o informace o shromažďovaných datech – nelíbí se mu, že služba sbírá „osobní data, aniž by u ní byla registrována“. *„Řešíme problém s registrací. Provozovatel této služby shromažďuje osobní údaje a přitom není doposud zaregistrován. Náš úřad musí rozhodnout, zda budou provozovatelé registrováni nebo ne,“* uvedla k případu pouze mluvčí Hana Štěpánková.

Vítězem Startup Show 2009 jsou NejŘemeslníci.cz

Startup Show pořádaný v rámci WebExpo 2009 vyhrál projekt www.nejremeslnici.cz. Na dalších místech následovaný www.pixmac.cz, www.boofi.net a www.locify.com

Xland CZ definitivně pohřbilo Xko.cz

Kdysi legendární XChat se kdysi přesunul pod křídla Centrum.cz. Jeho „nástupce“ v podobě Xko.cz skončil. Provozovatel k tomu vydal prohlášení, ve kterém se mimo jiné říká: *„Během posledních několika let se společnost Xland. CZ přeorientovala na jiné aktivity a provoz portálu Xko.cz byl podporován z čistě nostalgických důvodů a na náklady této společnosti.“* Vedle Xko.cz končí i Xmail.cz, Xpress.cz a ToJsemJa.cz

Online sázení vadí KDU-ČSL

KDU-ČSL představilo rozšířený plán, který by měl vést k potírání internetového sázení. Dožadují se výslovného zákazu internetového sázení i sázení přes mobilní telefony. Pokud něco takového ČR prosadí vlivem KDU-ČSL, můžeme očekávat soudní spory od sázkových společností žalujících ČR za zmařenou investici.

Stream.cz nedesignoval a prý hledá kupce.

Dva roky vydržel Stream.cz design, který v říjnu nahradil nový. Stagnující video portál stále hledá tvář a neví, jestli je televizi, archivem nebo konkurencí pro YouTube. V říjnu získal posilu v podobě archivu pořadů Ůčka a televize Public. Stream.cz rozšířil i archivy televize Prima a chystá „videoblogy hvězd showbyznysu“. Noc reklamožroutů by se měla projevit také v podobě několika set nejzajímavějších reklam.

Podle týdeníku Euro Stream.cz hledá kupce – mezi oslovenými je prý Centrum Holdings, TV NOVA a Prima. Důvodem jsou hlavně ztráty, které se pohybují v desítkách milionů korun ročně a stávající akcionáři (Ivo Lukačovič/Seznam a Miloš Petana) prý „nemá zájem Stream.cz dlouhodobě dotovat mnohamilionovými sumami“.

Cpress Media prodává (co se dá)

Osobní finance, server FinExpert.cz a Ekomail.cz jsou prý na prodej – licence, redakce, předplatitelé i databáze za odhadovaný 5 až 8 milionů korun. Cpress Media se podle blízkých zdrojů se chce soustředit pouze na aktivity blízké technologiím. Pokud by tento záměr byl skutečný, zbývá stále v portfoliu společnosti řada serverů, které nejsou v souladu (AbecedaZahrady.cz, AutoRevue.cz, ExtraBydlení.cz, Zeny.cz, Pojd-si-hrat.cz)

Nové fulltextové vyhledávání Seznamu

Kdykoliv Seznam.cz nasadí nové fulltextové vyhledávání, můžete si být jisti velkým ohlasem. Zejména mezi webdesignery a SEO „odborníky“. Nové vyhledávání totiž vždy znamená totální změny ve výsledcích. A co se komentářů týče, málokdy je hodnotí pozitivně. Seznamu ale i v této nové verzi chybí algoritmus, který by pochopil význam slov, tedy sémantická analýza.

Seznam nové vyhledávání zpřístupnil i na searchtest.seznam.cz coby pohled na prototyp nové verze. A říká k tomu, že „*stará verze už byla na konci svých možností a jakákoliv další úprava byla značně komplikovaná (pokud vůbec byla možná). Nový způsob oproti tomu nabízí úplně novou dimenzi možností, to co pro starou verzi znamenalo maximum, pro novou znamená pouze startovní implementaci.*“

Mall.cz redesignoval

Mall.cz s novým designem podle všech názraků opouští snahu prezentovat se jako nesourodé seskupení dvou desítek „oddělených“ obchodů. To je asi nejpodstatnější poučení z vcelku vydařeného designu.

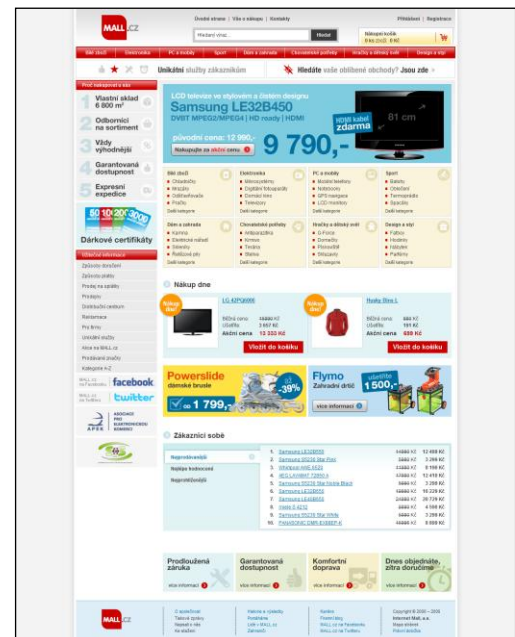
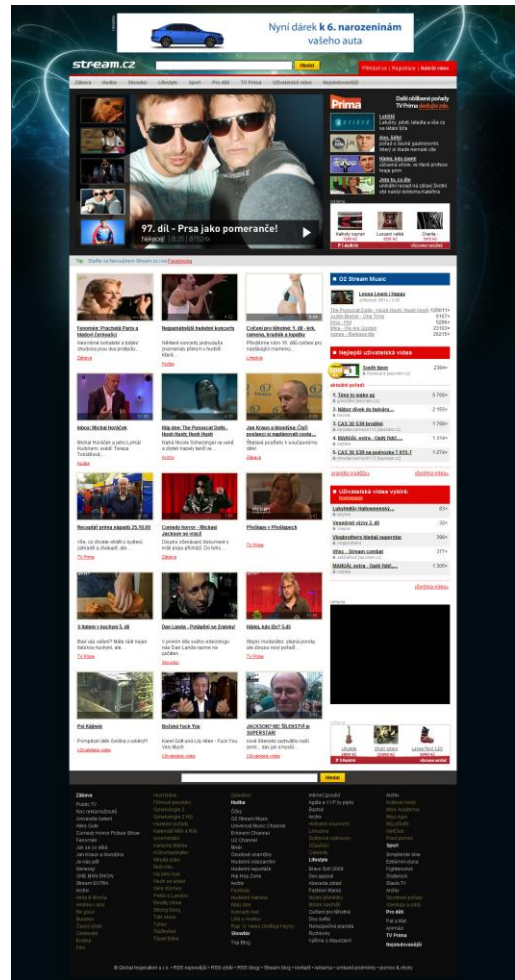
Nová mobilní verze iDnes.cz

Význam mobilních telefonů pro dnešní internet není vhodné podceňovat. Snad proto se objevují nové a nové mobilní verze známých webů. Novou mobilní podobu iDnes.cz je možné naladit na m.idnes.cz.

Nová mobilní podoba je ale stále jenom „webovou optimalizovanou podobou“ a nedokázala se přiblížit dnešnímu „dotykovému“ způsobu ovládání mobilního Internetu. Stále zpřístupňuje mobilní web jenom ve formě špatně „stisknutelných“ textových odkazů – dokonce nedokázala ani tak jednoduchou věc, aby obrázky byly „stisknutelné“. Detailní zobrazení článků obsahuje stále příliš mnoho zbytečných odkazů a zbytečně tak navyšuje velikost stránky a tím i dobu stahování/zobrazování.

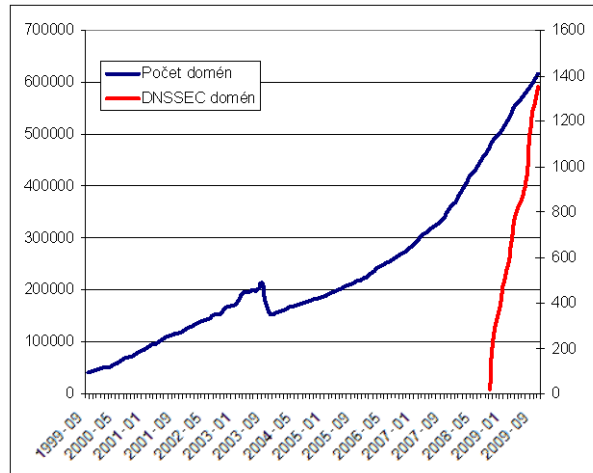
Horkýže Slíže album za dobrovolný poplatek na T-Music

Třetí pokus o „prodej“ hudby za dobrovolný poplatek je album *54 dole hlavou* slovenské kapely Horkýže Slíže. Za měsíc od zpřístupnění bylo vybráno 146 349Kč. V březnu zpřístupněné album kapely Wohnout vydělo 257 tisíc Kč (45 399 celého alba, 9 234 stažení jednotlivých písní). V září zpřístupněné album kapely Vypsaná fiXa získalo 221 775Kč.

Česká doména má přes 600 tisíc domén

Právě na konci září počet českých domén překročil hranici šesti set tisíc. Je asi vhodné připomenout i to, že CZ.NIC v průběhu září rozjel informační kampaň o výhodách vlastnictví domény. V posledních měsících přibývá každý měsíc zhruba deset tisíc nových domén. Nejvíce zajímavé by ovšem bylo zjistit, kolik domén drží spekulanti.

Počet domén v .cz tld (Zdroj: CZ.NIC)

Největší registrátoři:

INTERNET CZ, a.s. (149564)
IGNUM, s.r.o. (105553)
ACTIVE 24 s.r.o. (104631)

Největší webhosteři:

P.E.S. consulting (95892)
ACTIVE 24, s.r.o. (77484)
IGNUM, s.r.o. (49072)

Zdroj: Doménová centrála LUPA.CZ

CZ.NIC chce být poskytovatele OpenID

Proměnit databázi „ověřených“ identit ze své doménové databáze na poskytovatele OpenID služeb chce CZ.NIC. V neplacené verzi jenom se základními službami, v placené verzi s dalšími rozšířeními. Do ostrého provozu by se tato služba měla dostat na konci roku 2010.

CDR.CZ na DIIT.CZ a zpět

Jeden z nejstarších (a populárních) IT magazínů CD-R Server se v říjnu pokusil o přejmenování na Deep in IT (DIIT.cz). Pokus nedopadl dobře hlavně vinou selhání redakčního systému.

Virtuální volby na Aktuálně.cz hackli piráti (možná ale Piráti)

Virtuální volby, které Aktuálně.cz pořádalo takřka jako náhradu těch zrušených, byly zmanipulovány ve prospěch České Pirátské Strany. Automaticky odevzdaných několik tisíc hlasů Aktuálně.cz identifikovalo a vyřadilo. Česká Pirátská Strana vydala prohlášení, ve kterém se od této aktivity distancuje a tvrdí, že jí nezpůsobila. O pár dní předtím se ovšem v diskusních fórech právě lidé od Pirátů zabývali tím, jak virtuální volby ovlivnit.

Soud a Aktuálně.cz rozvířily diskuzi o beztrestném kopírování webů

Nepovedený (doslova odfláknutý a bulvárně laděný) článek na Aktuálně.cz začal tvrdit, že „Okopírovat web konkurence se smí. A bez placení.“ Odvolával se přitom na prohraný soudní spor, ve kterém se tvůrce webu prodejce mobilů dožadoval náhrady od další společnosti, který obsah (a to je dost podstatné) webu okopírovala. Soud totiž pouze uznal, že v tomto (jednom konkrétním) případě (tato jedná) webová prezentace nespĺňuje pojmové znaky autorského díla ve smyslu autorského zákona. Nejde o „jedinečný výsledek tvůrčí duševní činnosti“. U webu tvořeného fotkami a texty z katalogů výrobců je to očekávatelný výsledek.

Follow.cz – dobrý začátek katalogu českých Twitteru účtů

Na www.follow.cz spustil Jan Tichý vydaný katalog českých účtů, do kterého se může každý z českých uživatelů zaregistrovat. Účty je možné komentovat a hodnotit a „škatulkovat“ s použitím štítkování.

Česká Televize řeší pravidla chování redaktorů na internetu

„Téma chování redaktorů veřejnoprávní televize na Facebooku jsme začali řešit mnohem dříve,“ řekl Milan Fridrich, ředitel zpravodajství České Televize. Odmítá přitom, že by důvodem snahy o vybudování nového kodexu byla poznámka, kterou o čínské velvyslankyni v Praze pronesl na Facebooku Jindřich Šídlo, vedoucí redakce domácího zpravodajství. Jindřich Šídlo byl až do oné osudné poznámky na Facebooku hodně aktivní, bezprostředně po události se ale jeho aktivity hodně omezily.

A ano, Jindřich na Facebooku napsal, že „čínská velvyslankyně v Praze je arogantní bába“. Následovala stížnost u vedení České Televize od redaktora komunistických Haló novin Milan Rokytky. K pokynu ke „zdrženlivosti“ od vedení se posléze trefně vyjádřil Adam Komers slovy „To bych se nemohl bavit ani o ničem doma s manželkou.“

A asi je vhodné připomenout, že sám Milan Fridrich v polovině srpna napsal, že „chce, aby skončilo to letošní zkurvený dusno“.

E-Target expanduje do Kolumbie

Formou licenční spolupráce chce „český“ E-Target expandovat do Kolumbie. Etarget Columbia coby samostatná správní jednotka získá pouze technologickou a know-how podporu. Etarget najdete mimo ČR a Slovenska také v Polsku, Maďarsku, Bulharsku, Rumunsku, Srbsku a Chorvatsku.

ICANN schválil domény s „diakritikou“

ICANN na svém zasedání v Soulu schválil psaní názvů internetových adres i v jiném písmu než latince. Na začátku příštího roku by se tak mohly objevit první domény v čínštině a arabštině. Přes polovinu uživatelů internetu (1.6 miliardy) mluví a píše jiným jazykem než latinkou. Domény v latince nicméně zůstanou vyhrazeny pro použití pouze s latinkou, domén s novými písmi se tak dočkáme jenom u nových domén, které budou muset odpovídat zemi, ze které pocházejí.

Na datových schránkách se přizívají chytráci i podvodníci

Jedna z mnoha domén přizívajících se na datových schránkách (www.datoveschranky.net) si získala i pozornost TV Prima. Na absurdním použití „datoveschranky.info“ se ovšem přizívají i další varianty a „datoveschranky.cz“ jsou nadále v držení Libora Nováčka, který je tak pravděpodobně jedním z mála lidí, kteří na držení domény nevydělávají.

Koncert U2 mohli fanoušci sledovat na YouTube. Čeští ale ne

Přímý přenos koncertu U2 mohli sledovat živě diváci v 16 zemích světa. Česká republika mezi nimi nebyla.

Příjmy z reklamy, které ale mohou být reálně až poloviční

Internetovým zpravodajským serverům v září stouply hrubé reklamní tržby meziročně o více než sto procent na 551,3 milionu korun. Vyplyvá to z průzkumu AdMonitoring, který provádí společnost Mediaresearch pro Sdružení pro internetovou reklamu (SPIR). Ve skutečnosti mohou být příjmy reálně až poloviční, sledována je totiž ceníková, nikoliv reálná cena. Největší nárůst podle průzkumu zaznamenal server Seznam.cz, který v průběhu letošního září utržil za reklamu 145,8 milionu korun, což je zhruba o 47,5 milionu více než před rokem.

České a evropské telekomunikace v roce 2009

Autor: Jiří Peterka

Rok 2009 se nesl ve znamení dopadů finanční krize, kterým se nemohl vyhnout ani sektor telekomunikací. Ale nesl se také ve znamení čekání na nová pravidla hry, v podobě telekomunikačního balíčku, alias revize celoevropského regulačního rámce. I ve znamení dokončované konsolidace trhu, byť tato již spočívala spíše v přeprodeji zákazníků, než celých operátorů. A také ve znamení dalších direktivních zásahů z Bruselu.

Sektor telekomunikací v České republice již dlouhou dobu nefunguje izolovaně, ale v kontextu mnohem širšího sektoru „celoevropských“ telekomunikací. A to nejen z věcných důvodů, mezi které patří propojení sítí, spolupráce se zahraničními operátory a poskytování služeb směrem do zahraničí, ale stále více i ve smyslu „evropského“ regulačního prostředí a regulačního působení. V tomto ohledu byly naše telekomunikace asi nejvíce ovlivněny čekáním na definitivní podobu tzv. telekomunikačního balíčku, jak se v poslední době zjednodušeně říká celé revizi současného evropského regulačního rámce telekomunikací (donedávna označovaných ještě jako „elektronické komunikace“). V první polovině roku 2009 se zdálo, že se balíček stihne přijmout snad ještě za českého předsednictví – ale nestalo se tak.

Dalším výrazným faktorem roku 2009 byly dopady krize, vzniklé v sektoru financí. Jak se dalo očekávat, dopady této krize se nevyhnuly ani sektoru telekomunikací. I v České republice výnosy operátorů začaly klesat, a to je přimělo ke snahám o ještě větší efektivnost i minimalizaci nákladů, a celkově uspíšilo některé již dříve započaté trendy. Například T-Mobile hlásil za první pololetí 2009 pokles tržeb o 2%, a Telefónica dokonce o 7,5%. Není ostatně divu, když zákazníci v době krize šetří, kde jen mohou – a na telekomunikačních službách samozřejmě také. Odhady, týkající se globálního telekomunikačního trhu, naznačují, že loňský růst o cca 10 až 11% letos zpomalí na cca 1%. A to ještě díky růstu v oblasti datových služeb, zatímco tradiční hlasový segment má klesnout o 3%, oproti loňskému růstu o 6%.

Také celkový trend ke konsolidaci pokračoval v roce 2009 v ČR již jen relativně menšími akvizicemi celých firem (kterých „ke koupi“ již tolik nezbylo). Místo toho se prosadily spíše prodeje a akvizice zákazníků, s tím jak se některé společnosti rozhodly soustředit jen na firemní zákazníky – a své rezidenční zákazníky přenechaly jiným poskytovatelům. A někteří z těch operátorů, kteří se nadále orientují hlavně na rezidenční segment, se začali hlásit ke konceptu nízkonákladového telekomunikačního operátora, jako analogii k nízkonákladovému leteckému přepravci.

V technologické oblasti k zásadnějším změnám nedošlo. Digitalizace v oblasti broadcasting (televizního vysílání) pokračovala víceméně podle plánu, ale například konvergence mezi pevnými a mobilními službami v ČR nijak významněji nepokročila. Stejně tak avizované (do)budování sítí 3G ze strany mobilních operátorů se zatím příliš nerozjelo, snad s výjimkou Telefóniky O2. Možná i proto, že ostatní mobilní operátoři se soustředili více na modernizaci svých již existujících sítí, která již umožní poskytovat stávající (2G) služby efektivněji, a v budoucnu

snáze přejít na teprve nastupující technologie (jako je LTE). Což až tolik neladí s původní tezí, která se objevila na přelomu roku 2008 a 2009 a která říká, že operátoři si nemohou dovolit tak dlouho čekat na 4G technologie a budou přeci jen muset implementovat i klasické 3G technologie.

Pokud jde o regulační zásahy, ty v roce 2009 přicházely hlavně z Bruselu a týkaly se regulace mobilních služeb – jak [datových a SMS služeb v rámci roaminu](#), tak i [vnitrostátních hlasových služeb](#) (konkrétně velkoobchodních cen za terminaci). Ne vždy se ale jednalo o „přitvrzování“, protože například [změna tzv. GSM směrnice](#) uvolnila dosavadní stav a mobilním operátorům otevřela cestu k nasazení nových technologií (jak 3G, tak i 4G) v pásmu 900 MHz, kde dosud bylo možné provozovat jen GSM (jako 2G technologii).

K zásadnějším změnám nedošlo ani v dostupnosti broadbandu v ČR. Podíl různých technologií na maloobchodním trhu doznal jen minimálních změn: nejpočetněji je stále zastoupena dvojice ADSL a Wi-Fi. V oblasti ADSL přitom došlo k významné změně v důsledku restrukturalizace maloobchodní nabídky Telefoniky O2 Czech Republic. Ta nově [koncipovala svou nabídku stavebnicově](#), a jedním ze stavebních bloků (který si nyní lze objednat i samostatně), je tzv. nahé ADSL. Tedy ADSL bez hlasových služeb.

Telekomunikační balíček se zadrhnul na odpojování uživatelů od Internetu

[Revize evropského regulačního rámce elektronických komunikací](#), kterou má realizovat tzv. „telekomunikační balíček“, rozhodně není něčím, na čem by se celý sektor jednoznačně shodnul a všichni s ním nadšeně souhlasili. Obecně asi lze říci, že i tento balíček se ubírá ve směru současných centralizujících tendencí, které se snaží přenést co nejvíce pravomocí do Bruselu, do rukou Komise a dalších orgánů Unie. A tak se řešilo hlavně to, jak daleko se v tomto trendu má zajít.

V případě telekomunikací šlo například o [záměr zřídit celoevropského regulátora](#) (ETMA, European Telecommunications Market Authority), který měl dle původních představ převzít řadu důležitých pravomocí národních regulátorů. Nakonec, po dlouhých debatách a lobbystických soubojích, vše dokonvergovalo k [dosti odlišnému konceptu](#) (orgánu BERT, Body of European Regulators in Telecommunications, resp. BEREC, Body of European Regulators in Electronic Communications), který spíše posílí postavení společného koordinačního orgánu národních regulátorů, a Komisi sváže povinností konzultovat s tímto orgánem a rozhodovat jen společně s ním.

Podobně se již [nějak „vyvinuly“](#) i další důležité aspekty celé revize, od práva pro Komisi na veto k nápravným opatřením (nebude je mít), přes právo na hospodaření se spektrem (zůstane na národní úrovni), až třeba po povinnost tzv. funkční separace, kterou bude možné uložit – ale jen jako opravdu krajní opatření pro případ „opravdu nenapravitelných“ dominantních operátorů.

Všechny tyto „skutečně telekomunikační“ záležitosti nějak vykristalizovaly ještě v roce 2008, ještě za francouzského předsednictví, a do-upřesnily počátkem roku 2009, již za předsednictví českého. To počátkem května formálně [deklarovalo dojednání shody](#) nad celým telekomunikačním balíčkem.

Jenže pak se věci [„zadrhly“](#) na něčem, nad čím tradiční představitelé telekomunikačního světa [ohrnovali nos](#). A to na lidských právech, konkrétně na možnosti krátit je (formou odpojování od Internetu) jen na základě administrativního rozhodnutí, vycházejícího z udání od „Velkého Obsahu“ (od velkých držitelů autorských práv, tedy velkých vydavatelských a distribučních společností).

Vítr totiž vane z Francie, kde Velký Obsah dokázal přesvědčit představitele státu, aby mu [šli na ruku a připravili zákon](#) na odpojování uživatelů od Internetu – dnes známý pod různými názvy, jako „tříkrát a dost“, „digitální gilotina“ či HADOPI (podle jména úřadu, který by měl přijímat udání od agentů Velkého obsahu a rozhodovat o trestu v podobě odpojení od Internetu).

Ve Francii se po [určité korekci](#) (vynucené tamním ústavním soudem) podařilo zákon [nakonec prosadit](#). Když se ale Francie, mocně tlačena Velkým obsahem, pokusila prosadit svou digitální gilotinu i na celoevropskou úroveň, právě skrze telekomunikační balíček, poslanci celý její koncept [rázně odmítli](#) (ještě v roce 2008, za francouzského předsednictví).

Nicméně to nebyl ani zdaleka konec snahám propašovat digitální gilotinu do telekomunikačního balíčku. A tak europoslanci, ač mnohdy nejednotní, v tomto případě celkem jednotně prosadili do balíčku „dodatek 138“, který měl sloužit jako pojistka proti francouzské digitální gilotině (a koncipovaný jako zábrana proti krácení práv uživatelů jen na základě administrativního rozhodnutí, bez řádného soudu). Nicméně boj – mezi Radou EU, jdoucí na ruku Francii a Velkému Obsahu, a euparlamentem – pokračoval dál a těsně před koncem českého předsednictví (a volbami do europarlamentu) vedl dokonce k zablokování balíčků (a neúspěchu jeho druhého čtení).

Na podzim, již za nového složení europarlamentu, se zdá, že ochota poslanců vzdorovat snahám o export digitální gilotiny [slábne](#). Do tzv. dohodovacího řízení, startujícího v listopadu, již europoslanci jdou s ochotou odstranit dosavadní pojistku proti gilotině (a nahradit ji textem, který i přes mnoho vznešených slov neřekne prakticky nic).

Konsolidace, aneb: po firmách došlo už i na zákazníky

Největší vlna konsolidací na českém telekomunikačním trhu, charakteristická „velkými nákupy“, se odehrála již v předchozích letech. Těsně před koncem roku 2008 ještě společnost Dial Telecom [stihla koupit českou pobočku Telekomu Austria](#) (společnost Telekom Austria Czech Republic), působící na trhu pod značkou Volný – aby následně už zbyli na trhu „ke koupí“ jen střední a menší operátoři.

Tím, kdo je v roce 2009 skupoval asi nejvíce, byla společnost RIO Media, která vstoupila na tuzemský telekomunikační trh sice již v předchozím roce (akvizicí kabelového operátora F.C.A), s ambicí stát se trojkou na trhu (mezi subjekty, které poskytují své služby rezidenčním zákazníkům, po TO2 CR a UPC). Hlavní vlnu svých akvizic si ale RIO Media nechala až na letošní rok, kdy postupně koupila českolipskou CL-NET a posléze i [společnost Mattes AD](#), známější spíše podle značky poskytovaných služeb, 802.cz.

Svým způsobem ale RIO Media šla proti trendu ostatních alternativních operátorů, kteří se naopak přeorientovali výhradně na firemní segment, ve kterém tuší přeci jen větší potenciál. Patrné je to na příkladu Českých radiokomunikací, které se [ještě v roce 2006](#) chtěly orientovat na rezidenční segment (s ambicemi být dvojkou na trhu) – ale po změně majitelů změnily i strategii, a v roce 2009 se již začaly soustředit hlavně na firemní zákazníky. Nejprve začaly hovořit pouze o „řízeném rozvoji“ služeb pro rezidenční zákazníky (na rozdíl od „aktivního rozvoje“ služeb pro firemní zákazníky), aby posléze (v září 2009) došlo dokonce na [prodeji](#) cca 140 000 rezidenčních zákazníků Českých radiokomunikací společnosti T-Mobile.

Podobný model „přenechání rezidenčních zákazníků“ přitom již dříve použila společnost GTS Novera, která se nikdy sama neprofilovala jako operátor zaměřený na rezidenční zákazníky – ale přesto určitý počet rezidenčních zákazníků získala skrze své akvizice jiných operátorů. V březnu 2009 ale [oznámila](#), že „*opouští segment domácností, malých firem a živnostníků*“, a svých cca 20 000 zákazníků z tohoto segmentu přenechala také společnosti T-Mobile. Ta se díky tomu stala „ještě více konvergovaným“ operátorem, který poskytuje jak mobilní, tak čím dál tím více i pevné služby - a to jak firemním, tak i rezidenčním zákazníkům.

Svým způsobem „nevyřešená“ tak zůstává už jen situace rezidenčních zákazníků, které skrze akvizici Volného (Telekomu Austria Czech Republic) získala společnost Dial Telecom, také tradičně orientovaná na velkoobchodní služby a firemní segment. Zatím ale ještě nedala najevo, zda si takto získané rezidenční zákazníky ponechá, nebo je také někomu „přenechá“. Pokud by si je ponechala, pak je asi pravděpodobné, že služby pro segment rezidenčních zákazníků nebude významněji rozvíjet.

Pravdou je, že k poskytování služeb rezidenčním zákazníkům jsou zapotřebí určité předpoklady, a mezi nimi i dostatečně velký počet takovýchto zákazníků. To je splněno u velkých mobilních operátorů, kteří již tak jako tak obsluhují velké počty rezidenčních zákazníků. Ale jak se mají zachovat menší subjekty, které se stále ještě zabývají právě rezidenčními zákazníky?

Příklad naznačila společnost MobilKom, poskytující služby pod značkou U:fon. Hodlá se stát „nizkonákladovým telekomunikačním operátorem“, ve smyslu obdobného konceptu nizkonákladových leteckých přepravců. Nikoli tedy co do kvality poskytovaných služeb, ale spíše co do rozsahu dalších poskytovaných služeb a způsobu obsluhy zákazníků.

Konvergence? Virtuální mobilní operátoři?

Ani v roce 2009 se nijak nezměnila situace kolem „konvergování“ našich operátorů, která je již dlouho značně asymetrická. To v tom smyslu, že mobilní operátoři rychle a aktivně pronikají i do pevného segmentu – zatímco pevní operátoři analogickou možnost nemají a pronikat do mobilního segmentu se jim nedaří žádnou z možných forem. Tedy ani formou tzv. virtuálních mobilních operátorů, o kterou se snaží již řadu let.

Náš telekomunikační trh se tak stále více polarizuje: na jedné straně stále sílí konvergování (původně mobilní) operátoři, zatímco na druhé straně pevní operátoři stále více ztrácí půdu pod nohama kvůli tomu, že svým zákazníkům nedokáží poskytnout současně pevné i mobilní služby. Ovlivňuje to ale i samotné mobilní (nyní již konvergované) operátory, kteří si mohou konkurovat jen mezi sebou, zatímco pevní operátoři jim významněji konkurovat nemohou. Šanci mají spíše jen jako jejich subdodavatelé pevných služeb, fungující na velkoobchodní úrovni.

Svou připravenost umožnit vznik virtuálních mobilních operátorů, jako tzv. MVNE (Mobile Virtual Network Enabler), dal najevo pouze „nově příchozí“ MobilKom, alias U:fon, provozující své mobilní služby na technologii CDMA. Ovšem vzhledem k tomu, že právě MobilKom (U:fon) hodlá fungovat jako nizkonákladový operátor, je zajímavou otázkou, zda i přes jeho ochotu vůbec vznikne nějaký prostor pro fungování virtuálního mobilního operátora „nad“ jeho sítí a službami.

Navíc je zde ještě jeden důležitý aspekt, kterým je neúplné pokrytí MobilKomu: jeho CDMA síť nepokrývá plochu ČR v takové míře, v jaké ji pokrývají klasické GSM sítě. A MobilKom sám deklaroval, že se nehodlá „honiť“ za co největším pokrytím. Místo tohoto by s GSM operátory rád dojednal jakýsi národní roaming, tak aby jeho zákazníci mohli v místech bez jeho pokrytí používat klasickou GSM síť jiného operátora.

Něco takového by navíc představovalo i zajímavý technický oříšek, protože uživatelé by museli používat duální mobily, podporující jak technologii GSM, tak i CDMA. Jistě, není to neřešitelné a takové mobily již existují – ale jejich výběr je ještě menší než výběr těch, které podporují samotné CDMA. A těch je zase podstatně méně, než kolik je mobilů podporujících GSM.

Zda se MobilKomu podaří dohodnout s GSM operátory na národním roamingu, je zatím otevřenou otázkou. Co naopak už není otevřenou otázkou, je osud jiného pokusu o dohodu mezi operátory - tentokrát GSM operátorů mezi sebou – na sdílení jejich vlastní infrastruktury. Aby každý z nich nemusel mít vlastní základnové stanice (a stožáry atd.), ale mohli je používat společně.

Zatím se tedy operátoři nedohodli. Ale kdoví, zda v době pokračující krize - a z ní vyplývající nutnosti chovat se ještě efektivněji než dříve - se dohoda přeci jen nenajde.

Komise diktuje

Situaci v oblasti telekomunikací zajímavě dokresluje i vývoj kolem roamingu a cen za terminaci hovorů v místních sítích. Již před nějakým časem právě zde Evropská komise rozhodla, že roaming je „nadmístní“ záležitostí, kterou nezvládne žádná regulace na národní úrovni – a tak v polovině roku 2007 sama prosadila povinné zavedení tzv. eurotarifů, s direktivně stanovenou koncovou cenou za hlasová volání.

Na jedné straně tím Komise hodila za hlavu veškeré své dosavadní poučky o tom, že regulovat se má jen po důkladné analýze relevantních trhů a po zjištění, že jinudy cesta opravdu nevede. Na druhé straně je pravdou, že svými kroky rozhýbala do té doby značně stacionární trh hlasového roamingu, když přiměla mobilní operátory – byť s notným skřípěním zubů - k takovému snižování cen, k jakému by se sami nejspíše jen tak nepřistoupili.

Regulací hlasových služeb v rámci roamingu to ale neskončilo. K polovině roku 2009 si Komise [prosadila](#) i regulaci cen SMS zpráv, a také velkoobchodní cenu mobilních dat v roamingu: 1€ za 1 MB, a s postupným každoročním poklesem. Takže k polovině roku 2011 by už měl 1 MB dat v roamingu přijít jen na 0,5 €. Stále ovšem jen na velkoobchodní úrovni, od čehož si Komise slibuje adekvátní snížení i na maloobchodní úrovni. To se ale v ČR zatím moc nedostavilo, když pouze Vodafone k polovině roku snížil svou maloobchodní cenu ze 170 Kč na 60 Kč za 1 MB, stejně jako T-Mobile. A třeba Telefónica si stále účtuje, na běžném roamingovém datovém tarifu, plných 238 Kč za 1 MB (tedy nějakých 9,5€).

Evropská komise si ale prosadila ještě jedno zajímavé opatření: Aby ochránila koncové zákazníky před „šokem z horentního účtu“, právě v rámci datového roamingu, musí mobilní operátoři odpojit zákazníka po dosažení jednorázové útraty ve výši 50€ (pokud si zákazník sám nedohodne něco jiného). Což by v případě naší Telefóniky a jejich cen znamenalo odpojení již po cca 5 MB přenesených dat.

Operátoři ale mají na implementaci tohoto opatření čas do března 2010. Do té doby ale již určitě bude platit i Lisabonská smlouva. A tak kdoví, co nás ještě do té doby všechno potká – a to nejen v telekomunikacích.

Internet a chování uživatelů: vzhůru do sociálních komunit

Autor: Vojtěch Bednář

Do relativního nedávna platilo, že pokud někdo hovořil o internetových či online „komunitách“, nacházel se ve skutečnosti mimo obsah pojmu, který sám používal. Časy se ale mění a my jsme toho živými svědky.

Nástup sociálních sítí ztělesněných do ikonické aplikace Facebook v České republice byl podmíněn především jejich dostupností, a pak dostupností takové konektivity, která uživatelům umožňuje čerpat všechny výhody daného typu aplikací. V poslední době dochází k poměrně značné změně stavu, jejíž příčiny jsou obsaženy ve výše uvedených premisách, a jejíž důsledky dalece překračují nejenom to, jakým způsobem používáme internet, ale dokonce i jak vnímáme svou vlastní realitu.

Cizí svět

Internet a jeho služby procházejí neustálým, víceméně plynulým, a naprosto jednoznačně uživatelsky podmíněným vývojem. Směr tohoto vývoje je dán jednak technologickými možnostmi na straně poskytovatelů i uživatelů, jednak tím, co druzí jmenovaní jsou ochotni akceptovat a také co si pod pojmem „práce se sítí“ chtějí představovat. Pokud bychom za počátek masového šíření internetu v českých krajinách považovali druhou polovinu 90. let minulého století, pak nám nezbyvá než konstatovat, že uživatelé přes snahy o interaktivitu především akceptovali obsah. Obsah měl podobu webových stránek, multimedií na nich, později dat sdílených prostřednictvím výměnných sítí. Internet byl cizí svět, ke kterému jsme se připojovali, abychom na něm něco získali a poté následovalo odpojení do „normálního života“.

Komunitní deviant

Interaktivita internetu si ale rychle nacházela uživatele, pro něž představovala hlavní lákadlo. Relativní anonymita, komprese času a prostoru, rychlost komunikace. Možnost maskovat se za své alter-ego a svého avatara odpovídajícího požadavkům na vlastní projev a nikoli realitě byla velmi lákavá. Diagnóza „závislosti na internetu“ se pro ty, kteří nad diskusními fóry a ve virtuálních světech nacházeli příliš často a dlouho stala nezbytností a také předmětem seriózních vědeckých debat příslušných odborníků. Interaktivní svět internetu byl pro většinu svých uživatelů na úrovni příležitostného, víceméně cizorodého nástroje jako jsou videokonference.

Ještě před pár lety platilo to, že někteří z té skupiny uživatelů, kterou bychom mohli označit diagnózou „chorobnosti“ obhajovali to, co dělají tak, že jsou součástí „online komunity“. Komunita (z definice) znamená skupinu lidí, kteří spolu (v původním významu fyzicky) tráví většinu času, sdílejí významy a obsahy komunikace i fyzické věci, navenek se chovají jako jeden celek. Laikovi ale to slovo připadá hezky, přičemž má schopnost obhajovat svého nositele a proto mnoho obhajobě online závislých věřili. Ve skutečnosti se ale jednalo o devianty, kteří se stejně jako ostatní uživatelé ponořovali do virtuálního světa, jen jej na rozdíl od nich nevnímali jako doplněk skutečného, nýbrž jako jeho náhražku.

Internet všude

Uživatelským zájmem (většiny) zákazníků online služeb se postupem času stalo, aby byly v dostatečné kvalitě dostupné kdekoli. Kapesní počítače PDA byly nahrazeny komunikátory, chytré mobilní telefony fungují jako klient a současně modem – tedy dokonalý mobilní terminál. Cena za jeho použití je na úrovni zaplatitelnosti pro většinu majitelů a kvalitní služby stoupá. Domácí připojení k internetu je laciné, rychlé a prakticky všude trvalé, což je jeho možná nejdůležitější deviza.

V důsledku výše uvedených faktorů je pro mnoho uživatelů obtížné rozlišovat fakticky stav online a offline. Tomu odpovídá evoluce služeb; například Cloud Computing má smysl pouze v trvale připojeném prostředí obdobně jako moderní používání nástrojů pro přímou komunikaci a pro sdílení přítomnosti (tedy Instant Messagingu). Ovšem skutečně zajímavé služby se do centra pozornosti uživatelů dostávají až v poslední době.

Sdílení stavů

Tak zvané sociální sítě nejsou v podstatě ničím jiným než nástroji, které slouží ke sdílení uživatelských stavů a dalších informací z „reálného světa“. Jejich obsahy, tvořené samotnými uživateli (čímž autoři ze sebe v rámci takřka geniálního tahu smyly povinnost zaujmout vlastní práci) představují jádro a současně smysl služeb; jejich atraktivitu pro lidi a také jejich spjatost se skutečností. Z perspektivy uživatelů již nelze hovořit o světě „online a offline“ ale o žitém světě, jehož součástí je třeba Facebook. Lidé, s nimiž sdílejí své informace ve virtuálním prostředí, jsou mnohem častěji titíž, s nimiž se setkávají in natura. Avataři a virtuální alter-ega mnohem více reprezentují skutečnost svých nositelů, než jejich ideální představu o sobě sama. Sociální sítě se stávají součástí sociálního života, přesněji jednou z jeho variant. A to variant čím dále, tím důležitějších.

(Ne)deviantní komunita

Pokud spojíme výše popsané užití sociálních sítí do jednoho celku s jejich technologickou dostupností (takřka všude) a s původními vlastnostmi internetu, kterými jsou komprese prostoru a času, dostaneme se k zajímavému poznatku. Totiž, že v současné době je již v určitém slova smyslu možné hovořit o „online“ komunitách v jejich skutečném významu. Tyto komunity skutečně (v jistém smyslu slova) tráví spolu většinu svého času, ale ne na úkor existence v reálném světě. Jejich virtuální podoba se spíše stává jejich doplňkem z žitého prostředí, variantou, v níž neexistují omezení daná fyzikálními podmínkami vnějšího světa. Tuto transformaci můžeme pozorovat v poslední době v českém prostředí, i když v mezinárodním měřítku existuje déle, přinejmenším od doby, kdy původně ryze akademický Facebook pronikl mezi laickou veřejnost. Elektronické prostředí je tím využíváno pro jednu z forem lidské již nejen komunikace, ale přímo koexistence.

Výhled

Sociální sítě jsou díky velkému množství uživatelů a komunit používány pro firemní prezentace, i jako firemní komunikační nástroje. To do nich vnáší faktor inzerce, který nemusí všichni uživatelé akceptovat. Také situace, kdy existuje jedna převažující aplikace, není dlouhodobě udržitelná. Je tak v podstatě otázkou času, kdy budou nahrazeny jiným evolučním stupněm. Je ovšem velmi těžké si představit, že by se tento stupeň chtěl vzdát sdílení stavů a komunikace ve skupinách, které se znají přinejmenším zčásti i mimo virtuální svět. Toho bychom si měli být vědomi nejen, když se změny přístupu uživatelů k online prostředí snažíme využít, ale i když se v tomto prostředí jako uživatelé sami nacházíme.

Prohlížeče v roce 2009: další novinky i staronové spory

Autor: Jiří Macich

I v roce 2009 se uskutečnily další bitvy v nekonečné válce webových prohlížečů. Tvůrci mainstreamových prohlížečů se opět předháněli v nasazování nových funkcí, zvýšený důraz byl kladen na rychlost prohlížečů. Žádné razantní posuny v tržním postavení jednotlivých prohlížečů nepřišly. Google Chrome, který v září 2009 oslavil první narozeniny, žádnou revoluci zatím nezpůsobil. Do hry však vstoupil nový hráč: Evropská komise.

Evropské tažení proti Internet Exploreru v MS Windows

Jedním z hlavních aktérů války prohlížečů v roce 2009 se překvapivě stala Evropská komise. Na začátku roku přišla z Bruselu pro Microsoft špatná zpráva: Evropská komise, se kterou právníci Microsoftu už nejednou neúspěšně změřili síly, dala víceméně za pravdu stížnosti společnosti Opera Software. Ta si už v roce 2007 stěžovala na integraci prohlížeče Internet Explorer do operačního systému Windows, čímž měl Microsoft zneužít své dominantní postavení na trhu.

Širší i odborná veřejnost byla stanoviskem Evropské komise rozdělena na dva nesmiřitelné tábory: z jednoho zazníval frenetický potlesk pro bruselské úředníky, zástupci toho druhého si kroucením hlavou nad závěry Evropské komise namohli ne jeden sval. Každopádně bylo jasné, že pokud se bude chtít Microsoft vyhnout dalším astronomickým pokutám, bude muset situaci nějak řešit. Zraky se upínaly hlavně k Windows 7, jejichž vývoj byl v té době v plném proudu. Objevilo se hned několik nápadů, jak problematickou situaci vyřešit.

Společnost Opera Software se pochopitelně dostala na koně. Její zástupci začali hovořit o distribuci alternativních prohlížečů na DVD spolu se systémy Windows nebo jejich šíření skrze aktualizací systém Windows Update. Microsoft přišel s několika alternativami. V březnu 2009 vývojáři Windows 7 potvrdili, že vůbec poprvé bude k dispozici oficiální funkce pro odinstalování Internet Exploreru. Těžko dnes objektivně říci, jestli šlo o první pokus o smířčí vyřešení zmiňovaných tahanic nebo to bylo jedno z plánovaných vylepšení v otázce zeštíhlování systému a větší uživatelské kontroly nad jeho součástmi.

Tak jako tak, toto řešení se podle ohlasů od konkurence Microsoftu i od Evropské komise ukázalo být nedostatečným. Na přelomu roku 2009 tedy přišel ke slovu kontroverzní plán s uvolněním Windows 7 ve speciální evropské edici bez jakéhokoliv integrovaného prohlížeče. O instalaci a výběr prohlížeče se měli postarat výrobci počítačů. Microsoft by svůj Internet Explorer v Evropské unii nabízel odděleně jako součást tzv. Internet Packu, spolu s balíčkem Windows Live Essentials třeba i na CD přikládaném ke krabicovým verzím Windows 7.

Takové řešení mělo opět své kritiky, a to hned na několika frontách. Každopádně společným argumentem bylo, že operační systém zcela bez webového prohlížeče uživatele na počátku 21. století poškodí dost možná ještě více, než jeden prohlížeč zneužívající své tržní postavení. Microsoft sice argumentoval poměrně promyšleným plánem, jak nějaký prohlížeč do systému koncových uživatelů dostat, ale stále existovaly obavy, že laik si koupí systém bez prohlížeče a opatřit si nějaký a nainstalovat si jej může být pro něj problém.

Navíc se objevil další zádrhel: vyseparovaný Internet Explorer ve Windows 7 E by znemožnil technologický upgrade z Windows Vista. Uživatelé současné tržní dvojky by tedy při přechodu na Windows 7 museli stůj co stůj provést čistou instalaci systému. Jestliže Evropská komise od začátku argumentovala hájením zájmu spotřebitelů, tohle řešení se jí logicky nemohlo líbit. Nakonec Microsoft přišel s třetím a podle všech indicií už zřejmě definitivním řešením - alespoň v horizontu nejbližších pěti let. Jmenuje se ballot screen. (volně přeloženo jako hlasovací obrazovka nebo volební obrazovka). Plán s prodejem evropské verze Windows 7 prozatím letí do koše. Internet Explorer naopak v systému zůstává s tím, že zájemci si jej budou moci odinstalovat.

Uživatelům, kteří si ponechají Internet Explorer jako výchozí prohlížeč, se však objeví speciální obrazovka (ballot screen) nabízející konkurenční prohlížeče. Tento jednoduchý výběrový mechanismus bude šířen coby aktualizace přes Windows Update. Částečně se tak plní představy zástupců společnosti Opera Software. Zároveň nejsou nutné žádné úpravy systému Windows 7 a výběr prohlížeče bude možný touto cestou i v již prodaných a nainstalovaných Windows XP a Windows Vista.

Ballot screen má však opět své kritiky. Většina z nich sice říká, že jde v principu o dobrý směr, ovšem některé aspekty jsou stále trnem v oku: třeba metodika pro seřazení prohlížečů na výběrové obrazovce nebo vůbec kritéria pro výběr prohlížečů, které budou uživatelům nabídnuty. Počínaje 9. říjnem Evropská komise otevřela veřejnou diskusi nad novým návrhem Microsoftu, do které se mohli zapojit zástupci softwarových společností, výrobců a prodejců počítačů i řadových uživatelů. Teprve poté Evropská komise hodlá definitivně rozhodnout, jestli ballot screen schválí jako uspokojivé řešení.

Bylo by ale velkým překvapením, kdyby koncept ballot screen byl smeten ze stolu. Čekat by se spíše daly další úpravy právě zmíněné metodiky výběru prohlížečů nabízených uživatelům či jejich seřazení. Každopádně 22. října nová Windows 7 přišla na trhy zemí z Evropské unie i s integrovaným Internet Explorerem 8. Microsoft je odhodlán v EU dodávat Windows 7 v této podobě, dokud z Bruselu nezazní konečný verdikt, jaké řešení celého vleklého antimonopolního sporu si Evropská komise představuje. Pokud to bude ballot screen, tak je podle neoficiálních informací Microsoft schopen s nabídkou výběru prohlížečů začít do měsíce od rozhodnutí.

Vývoj prohlížečů: honba za rychlostí i nové funkce

V roce 2009 se však jen nedohadovalo o přítomnosti či naopak nepřítomnosti Internet Exploreru v OS Windows, byl šlo o jedno z mediálně nejděčnějších témat. Vyšly i nové a dlouho očekávané verze mainstreamových prohlížečů. Kromě nabídky nových funkcí se vývojáři zaměřovali hlavně na rychlost prohlížeče. S ohledem na rostoucí popularitu různých webových aplikací se pracovalo hlavně na rychlosti zpracování kódu v jazyce JavaScript. Pojdme si alespoň stručně nastínit, s čím přišly klíčové nové verze hlavních hráčů na trhu, které se objevily v roce 2009.

Internet Explorer 8 se zbrusu novým vykreslovacím jádrem

Pokud budeme postupovat chronologicky, tak musíme začít u nového Internet Exploreru 8, jehož finální verze pro Windows XP a Windows Vista spatřila světlo světa v březnu 2009 a později se objevila i v nových Windows 7. Verze přicházející dva a půl roku po sedmé generaci nabídla novinek opravdu početně, ovšem z jejich seznamu výrazně vyniká vylepšená podpora webových standardů, se kterou přišlo úplně nové vykreslovací jádro. Pro zachování možnosti řádně zobrazit weby optimalizované pro starší verze Internet Exploreru (a hlavně jejich vrtochy), vývojáři Microsoftu připravili speciální režim kompatibility.

Ve výbavě Internet Exploreru 8 se také objevil režim pro anonymní surfování, při jehož aktivaci prohlížeč neukládá žádné citlivé údaje, které by mohly zejména na sdílených nebo veřejných počítačích vést k pozdějšímu vystopování aktivit uživatele. I proto se mu přezdívá „pornomód“. Microsoft jej nabídl v reakci na Google Chrome, u kterého tato funkce vzbudila velký ohlas, přestože ji mnohem dříve nabídl Apple u svého prohlížeče Safari. Microsoft pro posílení bezpečnosti a ochrany soukromí uživatelů Internet Exploreru do osmé generace přidal také filtr stránek známých distribucí malwaru nebo zvýrazňování domény v novém inteligentním adresním řádku coby prevenci před phishingem.

Ke změnám v uživatelském rozhraní patří vylepšená podpora pro prohlížení stránek v panelech včetně nového seřazování panelů do skupin, vylepšená správa historie a oblíbených položek. Navíc přibýlo automatické obnovení po pádu. Ze slibované podpory uživatelského doplňování funkcí po vzoru Firefoxu a jeho velmi oblíbených rozšíření se nakonec vyklubala zejména funkce Akcelerátory. Ta umožňuje instalovat jednoduché doplňky pro práci s informacemi na webových stránkách. S patřičným doplňkem si tak lze třeba označit adresu uvedenou na webové stránce a ihned si ji dohledat na mapě.

Firefox 3.5 ve znamení posilování výkonu

Koncem června 2009 se představil nový Mozilla Firefox 3.5, který přišel zhruba rok od Firefoxu 3.0. Vývoj nakonec oproti původním plánům nabral velké zpoždění. Důvodem byl hlavně nový engine TraceMonkey pro zpracování kódu v jazyce JavaScript. Vývojáři z Mozilla Corporation chtěli razantně odpovědět na konkurenční engine V8 u Google Chrome, jehož rychlost se už krátce po představení v druhé polovině roku 2008 dočkala řady velmi pozitivních reakcí. Porodní bolesti TraceMonkey byly sice velké, ale dílo se nakonec zdařilo a Firefox 3.5 se tak mohl pochlubit výrazně zvýšenou rychlostí zpracování JavaScriptu.

Reakcí na Google Chrome i nový Internet Explorer 8 bylo doplnění režimu pro anonymní surfování přicházející ruku v ruce s vylepšením zpětného mazání potenciálně citlivých údajů uložených na disku. Prohlížení stránek v panelech se tentokrát žádných zásadnějších změn nedočkalo, snad s výjimkou podpory přetahování panelů mezi okny nebo vylepšené obnovy relací. Naopak vývojáři upustili od náhledů při přepínání mezi panely po vzoru přepínání mezi okny ve Windows Vista. Tato funkce sklídila od testerů značnou kritiku, protože se v praxi ukázala jako více efektivní, než efektivní.

Vývojáři Firefoxu se svými protějšky z Microsoftu v otázce práce na podpoře webových standardů nechtěli nechat zahanbit a tak se pustili do implementace některých zajímavých novinek z HTML 5, kterým se věští světlá budoucnost. Jde zejména o zavedení podpory značek video a audio pro přehrávání multimediálního obsahu přímo ve webovém prohlížeči bez nutnosti instalovat plug-iny třetích stran. Jednou by tak HTML 5 teoreticky mohlo nahradit na videoportálech třeba dnes velmi frekventovaný Flash. Firefox konkrétně využívá otevřené kodeky OGG Theora a OGG Vorbis, na jejichž vývoj Mozilla i finančně přispěla.

Opera 10.0 přišla se slibnou funkcí Opera Turbo

Opera ani v roce 2009 nedokázala opustit vody spíše okrajových prohlížečů a právě proto byly do jubilejní verze Opera 10.0 vkládány velké naděje. Nakonec byla uvedena v září 2009 a skutečně dostala do vínku potenciál oslovit nové uživatele. Přispět by k tomu měl hlavně výrazný facelift zjednodušující podobu uživatelského rozhraní. Právě to v minulosti čelilo kritice, že prý odrazuje řadové uživatele. Opera 10.0 přinesla i další funkce, po kterých uživatelé dlouho volali: například konečně doopravdy automatickou aktualizaci, podporu kontroly překlepů v polích formulářů na webových stránkách nebo podporu HTML e-mailů v integrovaném poštovním klientovi.

Nad ostatní novinky ovšem ční funkce Opera Turbo, kterou se vývojáři společnosti Opera Software rozhodli částečně přispět k tažení za nejrychlejší prohlížeč a zároveň reflektovali zvyšující se počet mobilních uživatelů internetu, který logicky přišel s boomem tzv. netbooků. Částečnou inspirací pro funkci Opera Turbo byl populární koncept J2ME prohlížeče Opera Mini, který přes proxy servery upravuje webové stránky a koncovému uživateli nabízí jejich datově

optimalizovanou verzi. Opera Turbo samozřejmě nejde v ořezávání stránek tak daleko jako to znají uživatelé Opery Mini. Není upravována podoba stránek, weby se tedy k uživatelům dostanou v takové formě, jak zamýšleli jejich tvůrci.

Přesto Opera Turbo slibuje díky pokročilé kompresi až o osmdesát procent rychlejší načítání webových stránek u pomalejších typů připojení jako jsou třeba některá připojení přes mobil. To by vzhledem ke stále neslavnému rozšíření klasických 3G sítí mohlo zajímat hlavně české uživatele. Opera Turbo zároveň slibuje úsporu při čerpání datového limitu (pokud jím tedy je vaše připojení svázáno) a snížení zátěže koncového hardwaru - nižší využití operační paměti nebo menší zátěž procesoru. To ocení hlavně majitelé v poslední době tolik populárních netbooků. Funkce se může aktivovat automaticky, jakmile je detekováno pomalé připojení. Samozřejmě ji lze ale i ručně vypnout nebo naopak zapnout. Aktivní Opera Turbo se už na první pohled pozná na poměrně „brutální“ kompresi obrázků, nicméně u konkrétních obrázků si kdykoliv můžete přes kontextové menu aktivovat reload obrázků v původní kvalitě.

Google Chrome zatím revoluci nezpůsobil

V roce 2009 se snažil mezi smetanou mezi webovými prohlížeči prosadit i již několikrát zmíněný prohlížeč Google Chrome, s jehož první veřejnou testovací verzí se internetový kolos Google celkem překvapivě vytyčil v září 2008. Už v té době se začalo diskutovat, co vlastně bude znamenat pro vývoj na poli webových prohlížečů. Zatím se však jako nějaký černý kůň tohoto softwarového segmentu navzdory obrovské mediální pozornosti a síle značky Google neukázal. Prozatím plní roli spíše jakéhosi motivátora pro vývojáře konkurenčních prohlížečů, kteří evidentně nového hráče na trhu vnímají velmi intenzivně.

Samotný Google Chrome, který se první ostré verze dočkal už na konci roku 2008, stihl dokráčet ke své třetí generaci. Je to dáno tím, že vývojáři volí jinou cestu, než je v oblasti softwaru obvyklé: dílčí novinky jsou doplňovány průběžně skrze systém automatických aktualizací. Google tedy volí podobný koncept jako u svých internetových služeb, kde také jednotlivé novinky nasazuje průběžně a nešetří si je na nějaké velké nové verze. Skoky mezi jednotlivými major verzemi jsou spíše marketingovou záležitostí, což je vidět na útlém seznamu novinek za rok 2009, který příliš nenavěšuje tomu, že uživatelé už mají k dispozici ostrou verzi Google Chrome 3.

Vývojáři Googlu dál pracují na zlepšování výkonu svého prohlížeče, kterým si už v počátcích Google Chrome získal slušné renomé. Za pozornost stojí i důraz na HTML 5 v čele s multimediálními značkami audio a video. Google se netají, že v těchto značkách vidí velký potenciál, což je zajímavé hlavně v kontextu s faktem, že Google je majitelem videoportálu YouTube. Uvidíme tedy, jestli budoucnost YouTube bude nadále Flash nebo právě HTML 5. Novinek přímo pro koncové uživatele je ale poskrovnu. Přidána například byla podpora automatického vyplňování formulářových polí na webu spolu s podporou pro jednoduché skinování prohlížeče či novým režimem zobrazení okna prohlížeče přes celou obrazovku. Google spíše řešil nedodělky typu chybějící správy záložek apod.

Safari stále uživatele Windows příliš neoslovuje

Safari od Applu má stále jako svou hlavní baštu mateřskou platformu Mac OS X, ovšem snaží se postupně oslovovat i uživatele dominantního systému MS Windows. Ostatně pokud se Apple chce v oblasti prohlížečů výrazněji prosadit, jinak to ani nejde. Není tedy překvapením, že Safari 4, jehož ostrá verze přišla v červnu 2009, přináší právě lepší podporu MS Windows. Jde například o využití prvků z nativního grafického rozhraní MS Windows a využití fontů standardních pro tuto rodinu operačních systémů, takže Safari 4 lépe zapadá do prostředí MS Windows. Předchozí verze byly kritizovány, že se do MS Windows snaží násilně přivést koncepty z Mac OS X.

Apple se však nesoustředil jen na lepší zapadnutí Safari 4 do MS Windows. Velmi aktivně se zapojil do souboje o nejrychlejší webový prohlížeč, což ovšem v jeho případě není žádné překvapení. Pro Apple je rychlost prohlížeče dlouhodobě jedním z nejdůležitějších témat. Pozitivně se na rychlosti prohlížeče projevil hlavně nový engine Nitro pro zpracování JavaScriptu, ale to není jediná karta, na kterou v otázce rychlosti Apple vsadil. Za pozornost stojí třeba funkce Speculative Loading pro načítání různých skriptů a stylů dříve, než jsou skutečně potřeba, čímž se má speciálně u webových aplikací dosáhnout rychlejší odezvy.

Na první pohled nejviditelnější novinkou je ovšem nová výchozí stránka Top Sites, kde se uživatelé zobrazují tlačítka s efektními 3D náhledy na nejčastěji navštěvované webové stránky. Efektní je také procházení záložek a historie ve stylu Cover Flow známého z iTunes. Safari 4 přišlo také s novým našeptáváním při používání vyhledávacího pole, podporou pro plné zoomování obsahu webové stránky včetně obrázků a plným prohledáváním obsahu stránek z historie dříve navštívených adres.

Válka prohlížečů běží dál: co se chystá?

Válka prohlížečů běží už několik dlouhých let a těžko očekávat, že by mohla mít v nejbližších letech jednoznačného vítěze. Otázkou spíše bude, jestli Internet Explorer dovede nadále držet stále výrazný náskok před Firefoxem, jenž v listopadu 2009 slaví páté výročí od vydání první ostré verze. Bude také zajímavé sledovat, který z dnes spíše okrajových prohlížečů opustí tyto vody a začne ve větší míře oslovovat řadové uživatele. Velká očekávání jsou vkládána hlavně do Google Chrome, ale až čas ukáže, jestli je dovede naplnit.

Každopádně tvůrci žádného prohlížeče neusnuli na vavřínech a už se objevují novinky, se kterými chtějí uživatele v brzké době oslovit. Například právě výše zmiňovaný Google Chrome už delší čas slibuje podporu rozšíření po vzoru Firefoxu a hodlá také v nejbližší době usnadnit uživatelům synchronizaci záložek mezi jednotlivými počítači. To je i jedním z plánů vývojářů Firefoxu při výhledu do roku 2010. Ovšem ještě v roce 2009 má světlo světa spatřit Firefox 3.6 přinášející třeba další posílení výkonu nebo zjednodušené skinování pomocí projektu Personas, kterým se zase naopak inspiroval právě Google Chrome.

Vývojáři společnosti Opera Software pracují na nové Opeře 10.10, jejímž hlavním tahákem má být hojně diskutovaná funkce Opera Unite. Jedná se vlastně o takový malý webový server integrovaný do webového prohlížeče, který pak na počítačích uživatelů umožní spouštět různé webové aplikace přístupné i z internetu. Usnadnit by se tak podle představ vývojářů Opery mělo třeba sdílení dat nebo komunikace mezi uživateli. Zatím je však otázkou, jestli tento koncept se svými omezeními (závislost na běhu počítače, omezená rychlost uploadu připojení k internetu) bude skutečně v něčem lepší, než existující internetové služby.

Jen Microsoft se zatím svými plány ohledně dalšího rozvoje Internet Exploreru příliš nechlubí, ale to není v jeho případě žádná novinka. Každopádně vrcholní manažeři Microsoftu se mnohokrát nechali slyšet, že už nesmí zaspát vývoj na poli prohlížečů, jako tomu bylo v období mezi Internet Explorerem 6 a Internet Explorerem 7. V té době de facto zastavený vývoj prohlížeče Microsoftu umožnil razantnější nástup tzv. alternativních prohlížečů v čele s Firefoxem. Uvidíme ale v nejbližších měsících, jestli pro Internet Explorer bude větším soupeřem konkurence nebo Evropská komise.

Část 2.

**Výběr toho nejzajímavějšího o českém Internetu
za rok 2009 ze stránek Lupa.cz**

Pandořiny datové schránky se otevírají

Autor: Jiří Peterka, publikováno 3. 11. 2009

Je zavedení datových schránek odvážným a přínosným počinem, nebo nezodpovědným hazardem? Naučíme se plavat v čistě elektronických vodách, do kterých nás autoři datových schránek uvrhli, nebo se v nich utopíme? Jak vyřešíme všechny ty problémy, které oni jednoduše hodili za hlavu? Jako třeba: co s elektronickými dokumenty, které dostaneme skrz datovou schránku a jejichž podpis záhy ztratí svou platnost?

Právě skončený víkend bude navždy zapsán do historie českého eGovernmentu jako jeden z jeho významných milníků: po spuštění datových schránek k 1. červenci 2009 došlo k 1. listopadu (tedy tuto neděli) k aktivaci těch schránek, které dosud nebyly aktivovány. Na první pohled to sice vypadá jako nějaký nevýznamný technický deadline (nezapomeňte něco udělat do 1. 11. 2009!), ale ve skutečnosti šlo o ostrý start datových schránek. Teď už není možné dále otálet s jejich aktivací, a tím se vyhýbat jejich povinnému použití.

Současně je tento milník určitě vhodnou příležitostí k ohlédnutí za dosavadním nástupem datových schránek, i k zamyšlení nad jejich samotnou podstatou, významem, přínosy, ale i problémy. A například k odpovědi na otázku, kterou jsem si dovilil naznačit hned v perexu tohoto článku: zda jsou datové schránky odvážným a přínosným počinem, nebo nezodpovědným hazardem.

Dovolím si hned sám (a za sebe) odpovědět: jsou obojím současně. Tedy jak odvážným počinem s potenciálně velkým (a kladným) přínosem, tak i nezodpovědným hazardem, jehož důsledky nemusí, ale mohou být neméně „velké“. Ostatně, proto i můj příměr k otevírání „pandořiných schránek“ (když ne skříněk).

Datové schránky totiž hodně sází na něco – na čistě elektronickou formu dokumentů - co ještě není příliš dořešeno a „zažito“, a to nikde ve světě. Zejména pokud jde o dlouhodobou použitelnost elektronických dokumentů. Přesto autoři našich datových schránek neváhali naordinovat všem úřadům i všem firmám povinný přechod na elektronickou formu dokumentů při jejich vzájemné komunikaci. Bez ohledu na to, jak málo jsme na něco takového připraveni (zejména pokud jde o naše znalosti a dovednosti), a aniž by se nějak viditelně snažili řešit všechny problémy, které s tím souvisí. Či dokonce jen připustili, že takové problémy vůbec existují.

Všechny uživatele datových schránek (ale i sebe sama) tak hodili do dosud nepřiliš probádaných „čistě elektronických vod“ a nechali na každém, ať se sám naučí v nich nějak plavat. Bude velmi zajímavé sledovat, jak to dopadne.

Malá historie českého eGovernmentu

K posouzení významu datových schránek, jako prostředku elektronického doručování, si dovolím připomenout, že jde jen o jednu část celé širší mozaiky změn v českém eGovernmentu, které se podařilo prosadit (dnes již bývalému) vedení resortu vnitra, v čele s Ivanem Langerem jako ministrem a Zdeňkem Zajíčkem jako jeho výkonnou pravou rukou v postavení náměstka. Dalšími částmi jsou například CzechPointy, KIVS (komunikační infrastruktura veřejné správy), základní registry, či například elektronické občanské průkazy.

Většina těchto „kamének“ do celkové mozaiky má přítom delší historii a začala se rodit ještě před nástupem rokem 2006/2007, kdy se Langer, Zajíček a spol. dostávají do vedení resortu vnitra, ruší samostatný resort informatiky a „pouští se do práce“. Tak například plány na zavedení toho, co je dnes označováno jako základní registry, jsou ještě starší než samostatné ministerstvo informatiky (a objevují se již v koncepci Státní informační politiky z roku 1998). Jednotná komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS) začala vznikat již za existence resortu informatiky, a tento resort se postaral i o vznik multifunkčního Portálu veřejné správy, který mj. sloužil i jako prostředek pro podávání v elektronické formě (hlavně vůči orgánům veřejné moci).

Pokud jde o možnost elektronického doručování, již ministerstvo informatiky zavedlo dvě různé varianty pro možnost doručování směrem k orgánům veřejné moci, neboli „podávání“: jedním z nich byly elektronickému podatelny, které si měly povinně zřídít a používat všechny orgány veřejné moci. Druhou variantou pak bylo již zmíněné podávání přes Portál veřejné správy, které se dodnes masově používá například pro agendy ČSSZ. Ještě na ministerstvu informatiky pak začala vznikat i koncepce elektronického doručování „směrem k občanům“ – ale již nebyla dokončena a uvedena v život.

V roce 2006 přišly volby, které vyhrála ODS, a následně došlo ke zrušení ministerstva informatiky a přechodu kompetencí v oblasti eGovernmentu na resort vnitra - do jehož čela se dostává Ivan Langer, a s ním i Zdeněk Zajíček. Osud do té doby probíhajících aktivit v oblasti eGovernmentu je nejednotný: některé jsou „restartovány“ (znovu řešeny úplně od začátku), jako například základní registry. V jiných se pokračuje, jako třeba v rozvoji KIVS. Další aktivity se dostávají „mimo zřetel“ a jejich další vývoj je zastaven, i když nebyly zcela zrušeny a dají se dále používat. Konkrétně jde třeba o Portál veřejné správy či o elektronické podatelny na úřadech.

Vedle toho byly, již za Langerova vedení resortu vnitra, nastartovány i zcela nové aktivity. Mezi nimi mají zajímavé postavení CzechPointy. V [jedné prezentaci](#) jsem si jejich zavedení dovilil přirovnat ke „sběru nízko visícího ovoce“. To proto, že jde o něco, co se dá udělat relativně rychle, ne-li okamžitě, a dají se na tom snadno získávat „kladné body“. CzechPointy měly navíc tu výhodu, že představovaly inkrementální řešení: nikomu nediktovaly, že musí něco

přestat dělat a nově to musí dělat jinak. Současné postupy a možnosti se nerušily, ale pouze se zaváděly nové – a lidé si mohli vybrat, jak a co využijí. Typicky zda si pro nějaký výpis půjdou tam, kam si pro něj chodili původně, nebo zda si pro něj půjdou na nejbližší CzechPoint. Právě proto bylo zavádění CzechPointů relativně snadné a bezproblémové, a také úspěšné.

U dalších projektů to už ale tak snadné nebylo, protože již nemohly být „inkrementální“. Třeba právě koncepce elektronického doručování, nově postavená na existenci datových schránek (jako určitého „datového překladiště“, nikoli dlouhodobého úložiště): zde už bylo třeba přepracovat (a poměrně zásadně změnit) celý dosavadní systém doručování, tak jak je zakotven v našem právním řádu. Pravdou je, že o prosazení něčeho takového by si původní ministerstvo informatiky mohlo nechat jen zdát (neboť by na to nemělo potřebnou „sílu“). Zde se tedy projevilo pozitivně následné rozdělení jeho kompetencí a přechod těch z oblasti eGovernmentu na vnitro.

To – jak se záhy ukázalo – již mělo dostatečnou sílu, aby překonalo tradiční konservativismus ostatních resortů a potřebné legislativní změny prosadilo. Navíc zde sehrálo významnou roli i to, že náměstek Zajíček byl na vnitru spíše „druhým ministrem“, než prvním náměstkem: řídil jak oblast informatiky (pod kterou spadal eGovernmentu ve svém užším pojetí), tak i celou oblast legislativy a veřejné správy, i třeba oblast archivnictví. A tak mohl potřebným způsobem skloubit spíše technologické aspekty změn v eGovernmentu s nezbytnými změnami legislativními, organizačními i kompetenčními, a prosazovat je „v jednom balíku“. A díky aktivní podpoře ministra je také skutečně prosadit – byť někdy i způsobem, nad kterým mnozí kroutili v údivu hlavou.

Co je na datových schránkách dobře

Doručování v elektronické podobě tedy existovalo ještě za ministerstva informatiky – jak skrze elektronické podatelny, tak i skrze Portál veřejné správy. Týkalo se ale hlavně směru „k orgánům veřejné moci“, a fakticky bylo jen dobrovolné. Zřizování a používání elektronických podatelen sice bylo pro úřady (orgány veřejné moci) formálně povinné, ale moc se neprosadilo a reálně příliš nepoužívalo. A pokud jde o využití Portálu veřejné správy, to také reálně fungovalo jen tam, kde o to měl příslušný orgán veřejné moci aktivní zájem. Což měla třeba již zmiňovaná Česká správa sociálního zabezpečení a několik málo dalších subjektů. Ale ostatní dokázali podávání v elektronické podobě buďto zcela odolávat, nebo si jej řešili po svém (viz například resort financí). Bylo to možné i díky tomu, že resort informatiky byl příliš slabý a nedokázal je přinutit k jednotnému řešení.

Z tohoto pohledu je určitě významným přínosem resortu vnitra (pod vedením Ivana Langera) to, že doručování v elektronické podobě dokázalo sjednotit a prosadit. Byť si vůbec nejsem jist tím, zda toto prosazení opravdu muselo být uděláno „z jedné vody načisto“, bez dostatečného času na vychytání všech dětských nemocí a počátečních problémů celého nového řešení, kterých se dnes ukazuje více než dost (viz jen problémy se samotným rozesláním přístupových údajů, nemluvě již o problémech kolem konverzí atd.).

Celkově je pravdou, že datová podoba písemností (u nás nesprávně označovaná jako „elektronická“, místo věcně správného „digitální“) je perspektivní, přináší celou řadu výhod a do budoucna určitě převáží nad klasickou „papírovou“ (listinnou) podobou písemností. Již jen proto, že se písemnosti v datové podobě dají zpracovávat (i přenášet, uchovávat, doručovat atd.) efektivněji, než písemnosti listinné. Z tohoto pohledu hodnotím zavedení datových schránek jako krok vpřed. Jako něco, co dříve či později muselo přijít.

U nás ale toto „něco“ přišlo spíše dříve. Dokonce dříve než kdekoli jinde na světě. I když podobné řešení jako naše datové schránky mají i v jiných zemích, nikde si zatím netroufli jejich obdobu nasadit takovým způsobem jako my. Tedy povinně pro orgány veřejné moci, a pro „příjem“ povinně i pro všechny právnické osoby (a volitelně pouze ve směru od firem či občanů k orgánům veřejné moci).

Jak si ale vysvětlit tento náš primát? Je to tím, že jsme tak dobří? Že už jsme vyřešili všechno to, s čím si ostatní dosud nedokázali poradit? A to jak po stránce „organizační“ (hlavně: prosazení potřených změn v legislativě a zlomení odporu konzervativních resortů), tak i po stránce „technické“, vyřešením všech náležitostí spojených s datovou (elektronickou) formou písemností a jejich statutem v delším časovém horizontu, až po nezbytnou archivaci?

Za sebe si dovolím vyjádřit názor, že v tom prvním (tedy po „organizační“ stránce) jsme skutečně dobří a ostatní jsme výrazně předběhli. Ale mohlo se tak stát jen díky tomu, že to druhé – tedy všechny dosud nevyřešené „technické“ problémy – autoři datových schránek jednoduše hodili za hlavu. Zřejmě s přesvědčením, že se tyto problémy nějak vyřeší dodatečně.

Nebo je snad ani neházeli za hlavu, a jenom si ani pořádně neuvědomili jejich existenci? To je otázka, na kterou dosud neznám jednoznačnou odpověď.

Co je na datových schránkách špatné?

To hlavní, co podle mého názoru autoři datových schránek „hodili za hlavu“ (či si neuvědomili), jsou specifické vlastnosti a potřeby elektronické formy dokumentů.

Začíná to už nesprávným a nejednotným pojmenováním „datové podoby“ písemnosti: zatímco v rámci eGovernmentu se označují přívlaskem „elektronické“, například archivnictví používá věcně správnější přívlaskem „digitální“. Ale to je spíše jen detail.

Podstatnější je snaha o zrovnoprávnění elektronické a listinné podoby dokumentů: všude se deklaruje, že tyto dvě formy jsou zákonem 300/2008 Sb. zrovnoprávněny. Ve skutečnosti je určité rovnoprávné postavení přisuzováno jen „naskenovanému papíru“: sám zákon konstatuje, že „stejně právní účinky jako ověřená kopie dokumentu“ má pouze výstup z autorizované konverze. A ta počítá pouze s dokumenty ve formátu PDF.

Zapomnělo se tedy na strukturovaná data, včetně nejrůznějších formulářů, jejichž obsah by šel „strojově“ zpracovávat. I když sami máte nějaká data ve strukturované podobě (například když vyplníte nějaký formulář), obecně je musíte předat vytisknuté (byť stačí je vytisknout do formátu PDF), a tedy se ztratou všech „strukturujících“ informací. On už si je asi stát nějak přeťuká (přepíše) do svých systémů, nejspíše ručně. Nebo že by na to použil optické rozpoznávání (OCR)?

Nepletme si to s možností přijímat strukturovaná data: pokud příjemce bude sám chtít, může strukturovaná data akceptovat (a datové schránky jsou schopné přenést některé formáty souborů se strukturovanými daty). Zde mám na mysli obecný případ a právní statut strukturovaných dat: pokud příjemce nebude strukturovaná data chtít, nemůžete mu je vnutit místo „klasického papíru“. Vnutit mu můžete jen „naskenovaný papír“, protože pouze ten k tomu má oporu v zákoně (viz ony „stejně právní účinky ...“, které má jen výstup z konverze).

Nicméně ani tato výtky není zdaleka tím nejvýznamnějším a nejdůležitějším, co autorům datových schránek vytýkám. Tím je naprostá ignorace specifických vlastností a potřeb „elektronické“ (správně: digitální) podoby dokumentů. Tedy ignorování toho, že pokud chceme pracovat s dokumenty jako s daty (s „elektronickou podobou“ dokumentů), musíme nejprve vědět, jak se to dělá a co všechno to obnáší, i jaké to má důsledky a souvislosti. V neposlední řadě musí všichni ti, kterých se to týká, mít možnost vše pochopit a naučit se.

Což mimo jiné předpokládá i to, že bude odkud získávat potřebné a relevantní informace. A to zase vyžaduje, aby takovéto informace, týkající se specifik elektronické formy dokumentů, vůbec existovaly. Za sebe se velmi obávám, že u nás neexistují. Nebo, přesněji: ač jsem je intenzivně hledal a pídil jsem se po nich, žádné jsem nenašel. Dokonce jsem se opakovaně setkával s argumentací (ze strany autorů datových schránek), že žádné takové informace ani nejsou zapotřebí, protože elektronická forma se nijak významněji neliší od formy listinné a nepotřebuje žádné specifické zacházení.

Jde přitom o odpovědi na celou řadu otázek a problémů, které se týkají jak elektronického podpisu (i značek a časových razítek) tak i všech souvisejících náležitostí a postupů. Od správy certifikátů, přes správné vyhodnocování platnosti elektronických podpisů, až po udržování platnosti a použitelnosti elektronických dokumentů v čase a jejich archivaci.

Konkrétním příkladem může být velmi zásadní [problém platnosti elektronického dokumentu](#) bez časového razítka, poté co expiruje platnost použitého podpisového certifikátu. Jinými slovy: co si má příjemce počít s elektronickým dokumentem, který dostal skrze datovou schránku, poté co podpis na tomto dokumentu přestane být platný? Může ho ještě k něčemu využít, nebo je už jen pouhým (elektronickým) cárem papíru bez platného podpisu? K tomu může dojít třeba ještě dříve, než si příjemce vůbec stihne dokument vyzvednout ze své datové schránky, nejpozději pak do 1 roku (v závislosti na tom, jak daleko od konce své platnosti byl certifikát, použitý tím, kdo dokument podepisoval).

Jistě, autoři datových schránek by mohli argumentovat tím, že otázky tohoto typu nemají řešit oni, ale musí být vyřešeny již v rámci zákonné úpravy elektronického podpisu. Jenže to by je museli správně aplikovat, například na autorizovanou konverzi. To podle mého názoru nedělají. A hlavně: celou konstrukci, o kterou se opírá vyhodnocování platnosti elektronického podpisu k datu jeho vzniku, by nesměli zbourat odstraněním jednoho z jejích základních a nosných pilířů, kterým je použití časového razítka.

Zpráva místo dokumentu?

Na uvedené téma - o celkové nedořešenosti dlouhodobějšího statutu dokumentů v elektronické formě - jsem měl možnost vícekrát diskutovat s lidmi kolem datových schránek. A ti snad vždy argumentovali tím, že ztráta platnosti elektronického dokumentu (nacházejícího se uvnitř datové zprávy) není žádným problémem, protože vždy lze použít datovou zprávu jako takovou, povinně opatřenou časovým razítkem. Tedy že když je někde potřeba předložit dokument, stačí místo něj předložit datovou zprávu (která dokument obsahuje). Viz například [tato diskuse](#).

Že tomu tak není, vyplývá už ze zákona, viz výše: ten dává rovnoprávné postavení s listinou pouze „naskenovanému papíru“ (alias: samotnému dokumentu, navíc jen takovému, který je výstupem z konverze), a nikoli datové zprávě. Ale názornější je možná konkrétní protipříklad: když potřebujete něco autorizovaně zkonvertovat na CzechPointech, zkonvertují vám datovou zprávu, nebo dokument (navíc jen ve formátu PDF)? Pouze to druhé. I mechanismy konverze na CzechPointech jsou přitom nastaveny tak, že zjišťují platnost podpisu přímo na PDF dokumentu (a nikoli na nějakém obalu, ve kterém je tento dokument právě obsažen). Že pak s těmito informacemi nakládají nekorektně (vlastně je úplně ignorují, viz [seriál zde na Lupě](#)) je už dalším a samostatným problémem.

Argument o použitelnosti celé datové zprávy místo samotného dokumentu tedy končí na první možné instanci: na (ne)možnosti autorizované konverze.

ISDS jako institucionální archiv?

V poslední době jsem se dokonce setkal s ještě silnější protiargumentací: že prý samotný informační systém datových schránek funguje jako důvěryhodný „institucionální archiv“. Že sice jednotlivé zprávy maže po 90 dnech, ale trvale uchovává jejich obálky, včetně otisků (hashů) toho, co bylo ve zprávě obsaženo. A tak i po mnoha letech prý bude možné přijít a nechat si spolehlivě ověřit, že konkrétní dokument byl součástí takové a takové zprávy, z takové a takové doby.

Schválně, zkuste si o takovémto „institucionálním archivu“ něco najít v provozní dokumentaci ISDS (jak se používá, za jakých podmínek apod.). Či přímo v zákoně, který datové schránky uvádí v život - aby výstupy tohoto institucionálního archivu mohly mít potřebnou právní relevanci. Já jsem nic takového nenašel. A v některém z dalších dílů svého seriálu o elektronickém podpisu si dovolím podrobněji vysvětlit, proč takový „institucionální archiv“, který by uchovával pouze otisky zpráv, nemůže z principu fungovat. Mimo jiné proto, že časem (až se původně použité hashování funkce stanou příliš slabými, vzhledem k možnostem počítačů), si kdokoli bude moci vypočítat „alternativní“ zprávu s přesně stejným otiskem ale jiným obsahem – a institucionální archiv by mu pak jen formálně potvrdil, že tato „alternativní“ zpráva je tou pravou a původní zprávou. To už může rovnou orazítkovávat prázdné papíry, na které si pak každý napíše, co jen bude chtít.

Co je důležité teď, a co bude důležité později

Pravdou je, že potřeba zvládnout nástrahy „věcí elektronických“, včetně problematiky elektronického podpisu a dlouhodobého udržování elektronických dokumentů v platném a použitelném stavu (včetně archivace), se stane aktuální až za nějakou dobu – až začnou expirovat (ztrácet svou platnost) první podpisy na elektronických dokumentech a lidé zjistí, že to, co jim přišlo od úřadů skrze datové schránky, jim je k ničemu. Nebo až se objeví první významnější podvody, využívající děr v procesu autorizované konverze. Třeba možnost nechat si autorizovaně konvertovat padělaný dokument (viz příklad [v pátém dílu](#) seriálu), nebo dokument podepsaný s využitím již revokovaného certifikátu (viz [sedmý díl seriálu](#)). Případně až někdo zjistí, že by se měl spoléhat na autorizovaně konvertovaný dokument, u kterého nemá šanci zjistit, kdo ho vlastně původně podepsal (viz [šestý díl seriálu](#)).

V současné době jsou ale aktuální úplně jiné věci. Dnes hlavně nedokončené rozesílání přihlašovacích údajů a automatická aktivace dosud neaktivovaných schránek, právě k dnešní neděli (1. listopadu 2009), a pak samozřejmě připravenost úřadů na skutečné používání datových schránek. Už méně se ale hovoří o tom, jak jsou na příjem dokumentů v elektronické formě připraveny subjekty privátního sektoru, kterých se to týká jako povinnost. Tedy hlavně firem, zapsaných v obchodním rejstříku.

Zde si dovolím připomenout, že původní záměr některých ideových autorů datových schránek byl takový, aby se povinnost (zřízení a používání) datových schránek týkala nejen právnických osob, zapsaných v obchodním rejstříku, ale také všech živnostníků (OSVČ). To se ale „nepodařilo prosadit“.

K tomu si dovolím osobní postřeh: kdykoli jsem se bavil s lidmi, kteří datové schránky uvádí v život, vždy jsem z jejich přístupu měl dojem, že oni řeší právě a pouze potřebu veřejné správy. Že jim jde o to, aby veřejná správa fungovala efektivně a byla vstřícná vůči svým klientům z řad občanů. Co jsem u nich naopak moc nezaznamenal, byla ochota a zájem bavit se také o potřebách firem. Jako kdyby snad měli nějaké klapky na očích a řešili potřeby světa, ve kterém existuje pouze stát a orgány veřejné moci, plus ještě nějakí občané – a už ne žádné firmy.

Přitom právě firmám (obecně právnickým osobám) vzniknou asi největší problémy s nevyjasněným dlouhodobým statutem elektronických dokumentů. Až zjistí, že tyto dokumenty rychle zastarávají a že není jednoduché udržet je v platném stavu (ani není příliš jasné jak to udělat), nezbude jim než vše ihned autorizovaně konvertovat do listinné podoby, za 30 Kč za jednu stránku A4. Jak pak asi budu hodnotit přínos datových schránek? To úřady budou proti nim ve výhodě alespoň v tom, že v rámci svých agend si mohou provádět autorizovanou konverzi (z moci úřední) samy a zdarma (resp. jen za cenu svých skutečných nákladů).

Mediální obraz datových schránek

Celkový mediální obraz datových schránek ale určují i jiné věci, než jen jejich současné problémy (aktivace a připravenost úřadů), či potenciál budoucích problémů (s dlouhodobějším statutem elektronických dokumentů). Tento obraz už byl do značné míry zformován dosavadními událostmi kolem datových schránek. Zejména pak těmi, které mají charakter určitých přehmatů, či přímo „neřikání úplně pravdy“.

Tak například odbornější část veřejnosti rychle prohlédla oblíbený argument o tom, že s datovými schránkami bude možné pracovat odkudkoli v dosahu Internetu. Potenciálně ano, aktuálně nikoli – kvůli potřebě instalace plug-inu (XML Filleru od SW602). Nicméně věřím, že s tímto problémem si časem uživatelé poradí sami a vytvoří si taková technická řešení (na bázi vzdáleného terminálového přístupu, či přes aplikační proxy brány s jednorázovými hesly apod.), která přístup skutečně odkudkoli přece jen umožní.

Celkovému vnímání datových schránek, hlavně z pohledu jejich bezpečnosti, neprospělo ani propagování pouhého jména a hesla jako dostatečně spolehlivého zabezpečení přístupu k datovým schránkám. A přišlo mi docela smutné poslouchat náměstka Zajíčka, jak na různých konferencích důrazně argumentuje tím, že přesně takto (tj. jen jménem a heslem) jsou zabezpečeny i služby internetbankingu. Asi používám úplně jiné služby internetbankingu, které mne nenechají provést žádnou transakci bez silnějšího zabezpečení (například skrze mobilní klíč, neboli autentizační SMSku). Dobře nepůsobila ani nekonzistentnost v týmu kolem datových schránek – když jiný jeho člen (ten, který měl na starosti bezpečnost) se nerozpakoval označovat pouhé jméno a heslo jako zcela nedostatečné řešení.

V oblasti bezpečnosti pak korunu všemu nasadila Česká pošta, tím jak řešila problém se serverovými certifikáty na vstupu do ISDS. Že certifikáty její autority PostSignum žádné browsery dopředu neznají, je nepříjemné – ale to, jak Česká pošta zpočátku radila uživatelům tento problém řešit (jednoduše všechno odklikat), by se snad mělo dostat do budoucích učebnic informační bezpečnosti pro nejširší veřejnost. Ne kvůli nějakému ztrapňování České pošty (která celý systém datových schránek provozuje), ale jako skutečně učebnicový příklad naprostého nepochopení toho, o co v oblasti bezpečnosti v online světě jde. Podrobněji viz [tento článek](#).

A když už jsem u České pošty, neodpustím si narážku na její službu „Datový trezor“, která docela dobře ilustruje dopady celkové neujasněnosti dlouhodobějšího statutu elektronických dokumentů: Česká pošta uvedla svůj datový trezor na trh nedlouho po 1. červenci 2009, ale teprve v současné době řeší, jak by tato služba vlastně měla fungovat. Původně ji totiž prezentovala jako službu, která vlastně nedělá vůbec nic – jen nemaže zprávy z datové schránky po standardních 90 dnech, ale nechává je tam po delší dobu. Teprve v poslední době sami představitelé České pošty při různých prezentacích říkají, že zvažují, zda by přece jen neměli alespoň přerazítkovávat obsah uchovávaný v datovém trezoru. Zřejmě jim tedy již začíná docházet, že platnost elektronických dokumentů se v čase mění (ztrácí se) a že datový trezor, který toto žádným způsobem nekompensuje, je úplně k ničemu.

Jenže on to není problém pouze pro Českou poštu. Zažil jsem třeba prezentaci velkých renomovaných firem, které představovaly své řešení pro datové schránky, určené firmám, a obsahující i funkci archivace dokumentů v elektronické podobě. A když jsem se zeptal, jak konkrétně archivují, ani mi nemohli odpovědět jinak, než že se to teprve řeší.

A tak bych na závěr rád popřál všem, koho se datové schránky týkají, aby se v „čistě elektronických vodách“ neutopili. Aby se všechny dosud nevyřešené problémy kolem datových schránek podařilo nějak vyřešit, a aby celý český experiment s porušením správné časové souslednosti („nejprve konej, a teprve pak přemýšlej“) přinesl více užítka než škod.

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/pandoriny-datove-schranky-se-oteviraji/>.

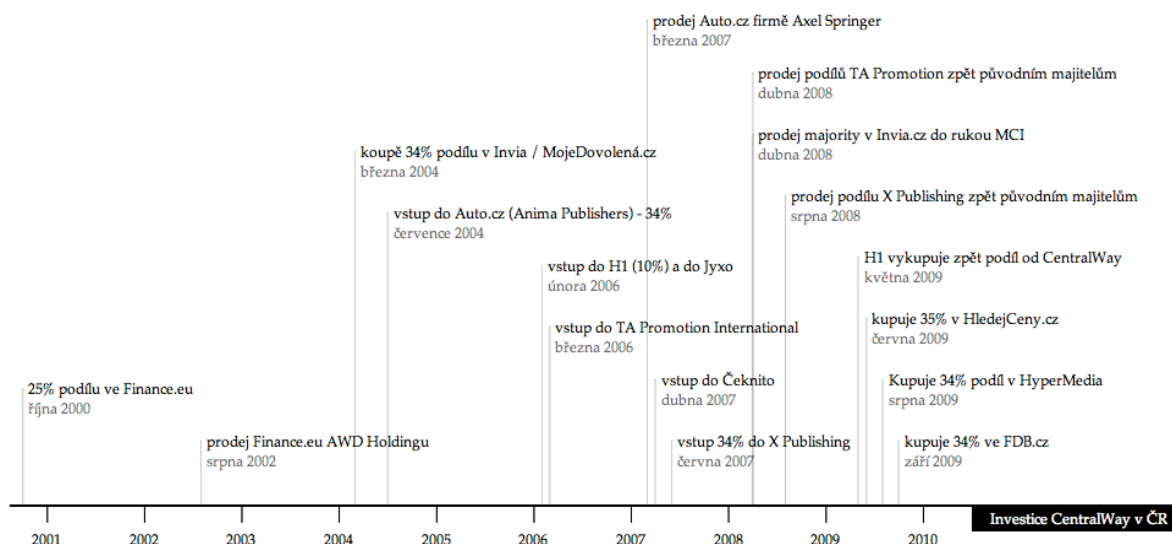
CentralWay je pohádka o tvorbě pohádek

Autor: Patrick Zandl, publikováno 30.9.

Stamilionové investice, pohádkově štědré prodeje firem a mnohonásobné zhodnocení investic, taková je realita vstupu CentralWay do českých internetových firem na straně jedné. Na straně druhé hájení výlučně vlastních zájmů, chaos při dalším postupu či přísliby synergií, které se nerealizují. Jaká je pravá tvář neaktivnější investiční skupiny na českém trhu?

V poslední době, v souvislosti s dohodou o vstupu do společností HyperMedia a FDB.cz, se opět rozvířila kolem švýcarského investičního uskupení CentralWay hladina. V diskusích padají na jejich adresu často silná slova, skoro stejně silná jako superlativy, jimiž se CentralWay vychvaluje ve svých tiskových zprávách. Rozkrýt, co je pravda a co jsou pomluvy neúspěšných žadatelů o investici nebo investičních konkurentů, je těžké, protože fakta jsou většinou vázána obchodním tajemstvím. Přesto jsme se o to na Lupě pokusili. Vyzpovídali jsme jak zástupce firem, do nichž CentralWay kdysi investoval, tak ty, ve kterých investici ještě drží a nakonec i Martina Saidlera z CentralWay. Výsledný obraz sice nebude křišťálově jasný, ale snad nám dá lepší přehled o tom, co CentralWay je a není.

Časová osa zachycující investice CentralWay do českých firem, stav září 2009

První úspěch: Finance.cz

Patrně nejstarší investicí na českém trhu je finanční portál [Finance.cz](#). Do něj vstoupil v říjnu roku 2000 Martin Saidler podílem 25 % a společnost se transformovala na Finance.eu, a.s. Tehdy si od společnosti investoři i zakladatelé slibovali exit prostřednictvím burzy: "FINANCE.EU, a.s. tímto krokem pokračují v realizaci svého cíle dosáhnout první příčky mezi českými a slovenskými finančními servery a úspěšně zrealizovat primární emisi na některém z vybraných kapitálových trhů." Jenže přišla bublina a burza zůstala v rovině málo výnosných exitů. Finanční server spíše zachránilo to, že zároveň vybudoval síť finančních poradců, kteří lidem pomáhali zorientovat se v nabídce finančních produktů. Místo prodeje na burze se našel kupec mezi finančními konzultanty a v srpnu roku 2002 kupuje Finance.eu německá poradenská společnost AWD Holding, které se právě finanční poradenství hodilo do boje proti OVB na českém trhu. Finanční server Finance.cz zůstal v rámci holdingu spíše doplňkem, těžiště výnosů je z finančního poradenství. Částka, za kterou AWD rozšířilo své finanční impérium do České republiky, nikdy nebyla zveřejněna, ale obě strany s ní byly spokojeny a také zástupci někdejší společnosti Finance.eu byli s jednáním Martina Saidlera naprosto spokojeni a označují je jako vysoce profesionální.

Co ovšem bylo zvláštní: vyhledání kupce a prodej nakonec realizovala poradenská společnost, nikoliv Saidler, ten se pouze jednání účastnil. Tento fakt si zapamatujeme, bude se nám ještě později hodit.

Opuštěné bojiště: Stip.cz / TA Promotion a X Publishing

Nejenom úspěchy jsou součástí práce investorů. Přijdou momenty, kdy je vhodné bojiště vyklidit a neúspěšnou finanční pozici opustit. To byl i případ investice do společnosti TA Promotion International s.r.o., vydavatele studentského magazínu [Stip.cz](#), vlastněné Adamem Koželou a Tomášem Rašnerem. V roce 2006 vstupuje do této společnosti rakouská MCSS (vydávala časopis pro studenty Stiv ve Vídni), a postupem času následuje i investice dnešního CentralWay: v roce 2007 drží 13 % MCSS a dalších 34 % Zeitgeist patřící CentralWay, původní majitelé Kožela a Rašner drží po 26,5 %. Jenže spolupráce se nedaří.

Adam Kožela na to dnes vzpomíná: "Celkově spolupráci s Centralway hodnotíme pozitivně. Oba (myšlen Tomáš Rašner) studujeme ve Vídni, ke které má pan Saidler také vazby, a často jsme se tam potkávali. Bohužel nám naše studium neumožnilo naplno využít potenciál, který Centralway nabízel, a především jsme spolupráci navázali na základě příslibu pomoci od jiných projektů, ke které nakonec nedošlo (brzký exit projektu [blog.cz](#), neuskutečnění spolupráce mezi CW a XPublishing, slabá vazba na H1.cz). Naše společnost vydává největší magazíny pro studenty vysokých škol v ČR a na Slovensku (doposud pod názvem Stip, resp. Stips, a nákladech 65 000 výtisků, resp. 35 000 výtisků) a od Centralway jsme očekávali podporu především v online projektech a případném exitu. Společně jsme realizovali projekt [Stiplist.cz](#) (komunitní web pro studenty po vzoru [studivz.net](#)), který nebyl určitě neúspěšný, ale očekávání zcela nenaplnil. Od října jej budeme integrovat do nového projektu [Studenta.cz](#), který bude kombinací komunitního a redakčního webu a pod stejným brandem budou vycházet naše časopisy."

V dubnu 2008 spolupráce firmy s Martinem Saidlerem končí: "My jsme se nakonec naprosto korektně dohodli na ukončení spolupráce a v dobrém rozešli, s panem Saidlerem jsme byli v kontaktu i po zpětném odkupu. Jeho názory a rady se ve většině případů zpětně ukázaly jako správné a pravdivé," říká Kožela a dodává: "Pokud si někdo stěžuje na tvrdý způsob jednání na hranici férovosti ze strany Centralway, příp. pana Saidlera, nejde o nepravdu, ale na druhou stranu se to dá v pozici Centralway očekávat. To samé se týká i jejich PR, které bývá někdy zpochybňováno, ale z mého pohledu je naprosto pochopitelné." Spolu s odkupem podílu ZeitGeist/CentralWay je vykopen i podíl rakouského MCSS. To je jen časová shoda.

V roce 2007 se ale spolupráce jevila mnohem růžověji: "Druhým cílem je povýšit magazín na plně profesionální úroveň - v tomto ohledu úzce spolupracujeme s vydavatelstvím X Publishing, které také patří do skupiny společností s podílem CentralWay," říkal Adam Kožela [v roce 2007, když vstup CentralWay oznamoval](#) (minoritní vstup MCSS v roce 2006 zůstane bez fanfár). Jenže vazby CentralWay na X Publishing se ukázaly být nedostatečné, byť od června 2007 podpořené 34% podílem ve společnosti. Stejně tak promo přes Blog.cz nemohlo být realizováno, protože už na přelomu zimy roku 2007-8 bylo zřejmé, že Jyxo provozující Blog.cz bude prodáno.

X Publishing bylo dalším opuštěným bojištěm, i když v roce 2007 CentralWay prokázalo své umění silných slov a atraktivních vizí - to když na Lupě Aleš Ptáčnick z CentralWay [o investici hovořil](#): "X Publishing je většinou vnímáno jako offline medium. To chceme změnit. Budeme se věnovat novým médiím, komunitám na nich a dále oblasti tzv. events – všemu, co se děje kolem. Všechny tyto směry činnosti tedy chceme obsáhnout prostřednictvím Internetu, který bude z pozice univerzálního média také logickou zastřešující platformou. Opakují ale, že největší cena X Publishing je z našeho pohledu v managementu. Tvoří ho lidé z tzv. kategorie trend leaders, kteří se nebojí experimentů."

Slova byla předvídatelná, management X Publishing experiment s CentralWay vyzkoušel, ale o rok později s ním také skončil - v srpnu 2008, opět bez fanfár, kupují původní majitelé X Publishing zpět podíly ve společnosti. Cena transferu nebyla ani v jednom případě oznámena. Zdroj z X Publishing lakonicky konstatoval: "Nefungovalo to, tak jsme se rozešli. Byl to chaos."

Clawback pro H1

Další, kdo vykoupil podíl zpět - tentokrát na podnět pocházející z CentralWay - byla konzultační internetová společnost [H1.cz s.r.o.](#) Do ní vstoupil CentralWay v únoru 2006 a obdržel desetiprocentní podíl. Za něj ale nezaplatil prakticky žádné peníze, jako investor přislíbil synergie a poradenství.

David Špinar, šéf H1.cz, dnes na rozhodnutí, proč si vybral CentralWay, vzpomíná takto: "CentralWay nám doporučil Michal Illich, který s nimi byl zrovna u konce svého jednání o jejich vstupu do Jyxa. Líčil je jako neuvěřitelně schopné a zajímavé. Navíc za nimi byla úspěšná investice do Finance.cz a probíhající investice v Invii. Nakonec jsme se pro ně rozhodli z těchto důvodů: Za prvé, byli jsme s firmou úplně na začátku a oni slíbili synergii s dalšími jejich českými a evropskými projekty. To se částečně vyplnilo, takže jsme chvíli spolupracovali s některými jejich projekty v zahraničí (netto24.ch) a v Česku (invia.cz). Za druhé, slíbili manažerskou podporu, konzultace v rámci rozvoje atp. To v žádném případě nesplnili, protože o nich v podstatě nebylo slyšet. Za třetí, dali nám nějaké peníze v řádu set tisíc, což splnili. A za čtvrté, což byl pro mě největší argument, slíbili asistenci při případném exitu firmy, což prokazatelně umí a my ne. Čili pro nás byli hlavně jako pojistka pro případ exitu, že to dokážou vyjednat, zařadit atp."

Jenže spolupráce s CentralWay nebyla ideální: "Na začátku slibovali pravidelné meetingy u nás i ve Švýcarsku, ale realita byla, že o nich v podstatě nebylo slyšet. Jediné, co je zajímalo, byla výsledovka a rozvaha vždy ke konci roku. Pana Saidlera jsem viděl od začátku transakce asi dvakrát, pana Ptáčnicka (jeho česká spojka) asi pětkrát, přitom jsme vlastně nikdy neřešili strategii firmy, její rozvoj, ale vždy nějakou operativu spojenou s naší prací pro jinou firmu v jejich portfoliu," říká Špinar.

"Spolupráce nakonec tedy skončila, i když fakticky nikdy nezačala. S návrhem přišli oni sami někdy na přelomu roku 2008 a 2009 a vysvětlili ho změnou strategie CWH v rámci jejich akvizic. Přiznali, že na nás nemají čas a nejsme jejich prioritou a že by bylo férové se rozloučit, s čímž jsme pochopitelně souhlasili. Nabídlí nám poměrně příznivou cenu za odkup a my jsme se rozhodli ji akceptovat, protože jsme chtěli využít našeho předkupního práva, aby podíl nekoupil někdo jiný, kdo by nemusel mít úplně „přátelské úmysly“ a nechtěl se nám takto „nabourat“ do firmy. Raději jsme proto zaplatili dvojnásobek jejich původního vkladu, než bychom to odmítli a do firmy se nám nabourala nějaká konkurence," říká David Špinar.

A jak David Špinar zpětně spolupráci a způsob fungování hodnotí? "Spolupráci vnímám naprosto neutrálně. Ani pozitivně, ani negativně. Spolupráce byla prostě „nijaká“. Možná bych se mohl „točit“ na naší původní smlouvě, ve které slibovali konzultace rozvoje a strategie firmy, ale byl nesmysl po nich formálně vyžadovat něco, o co jsme nakonec ani nestáli. Během komunikace s nimi jsem si totiž několikrát ověřil, že nikdo z CWH vlastně se strategickým rozvojem firem nemá zkušenosti a vždy to bylo takové to „vizionářské plácání pátého přes deváté“. V CWH panuje naprostý chaos, chybí jakékoliv ustálené procesy na komunikaci s jejich firmami. Jednou začali s BaseCampem, pak ho opustili, pak začali s konferenčními hovory, pak to zas ustalo, pak se půl roku nikdo neozval, pak najednou hrozně horlivě začali řešit finanční výsledky, což předtím rok nedělali, a pak to zase najednou ustalo."

"Sečteno a podtrženo, CWH rozhodně umí přesvědčit a vizionářsky „oblbnout“ mladou firmu a téměř „zadarmo“ se do ní nasáčekovat. A to druhé, co CWH rozhodně umí, jsou exity, což se historicky několikrát prokázalo. Rozhodně ale neumí (alespoň v našem případě) jakkoliv firmě pomáhat v rámci jejího rozvoje a formování strategie, což bývá jejich častým slibem. Ale protože my jsme spíš sázeli na jejich pomoc s případným exitem, a nikoliv na pomoc v rámci rozvoje, zas až tak nám ta jejich neschopnost nevadila."

Stojí za povšimnutí, že jde o třetí faktickou stížnost v pořadí, že CentralWay umí synergii slíbit, ale ve skutečnosti ji neumí zajistit a vymoci: po Stipu a X Publishing na totéž zarazila i H1.

Rána jako z děla: Auto.cz

Tři roky držel CentralWay třetinový podíl v Anima Publishers, vydavateli oblíbeného automagazínu [Auto.cz](#). Na jaře roku 2007 se našel kupec a firma byla prodána za cenu podle spekulací několika desítek milionů Kč vydavatelskému domu Axel Springer. Ondřej Bobal, jeden ze zakladatelů Auto.cz, na působení CentralWay, vzpomíná pozitivně: "Společně jsme připravili business plan a využili jsme know how Martina Saidlera, které spočívá ve znalosti trhu a poptávce (potřebách) strategických investorů." Jenže i on přiznává, že CentralWay se podílel jen poradenstvím a zkušenostmi, nikoliv finančně: "Nebylo to potřeba. AUTO.CZ mělo vždy dostatek prostředků na další rozvoj. Z vlastních zdrojů jsme financovali expanzi do Polska, vlastní videomagazín Roadlook (dnes vysílán jako součást pořadu Auto Moto Styl na ČT1), PPC systém Autoklik a další projekty."

Celkově Bobal hodnotí přínos CentralWay pro Auto.cz kladně: "V našem případě se nám podařilo společně s Centralway AUTO.CZ dokonale připravit k prodeji významné mediální společnosti, Axel Springer. Až po samotné akvizici jsme se dozvěděli, že jsme bez problémů splnili veškeré atributy potřebné pro uzavření transakce. Zajímavý je také fakt, že AUTO.CZ bylo první mezinárodní investicí Axel Springer do zahraniční internetové firmy, která nastartovala expanzi AS na internetové trhy v Západní Evropě i v Asii."

Zatím poslední sladká tečka: Jyxo

Asi největším zatím uskutečněným kasovním trhákem investic CentralWay byl prodej společnosti Jyxo mediálnímu koncernu CME, provozujícímu u nás televizi Nova. Do Jyxa vstoupila CentralWay ve stejné době, jako do H1, tedy na jaře roku 2006, když koupila minoritní podíl od Michala Illicha, zakladatele společnosti CentralWay má na českém trhu dvě investice, které můžeme považovat z jeho pohledu za dlouhodobé. Jde o Invii a Westcom. Do společnosti Westcom, vyvíjející internetový publikační systém [WebNode](#), vstoupil CentralWay v září 2008, kdy odkoupil od původního majitele Víta Vrby 40 % společnosti za tradičně nezveřejněných podmínek. Zajímavý je především fakt, že od té doby Vít Vrba vystupuje také jako ředitel CentralWay pro střední Evropu, takže jeho poznatky s investicemi CentralWay nelze brát jako nezávislé, ale nutně odpovídající pohledu CentralWay.

Druhou investicí je [Invia.cz](#). V ní si třetinový podíl CentralWay pořídil v roce 2004, o čtyři roky později většinu z tohoto podílu [prodal spolu se zakladateli polské investiční skupině MCI](#). Údajně za 73 milionů Kč. Invia si v letošním roce dokoupila český NetTravel, čímž posílila svou pozici na trhu a tím i hodnotu minoritního podílu CentralWay. Vliv CentralWay na chod Invie zůstal spíše zanedbatelný, ekvivalentní jejímu minoritnímu podílu a tomu, že MCI slíbilo uvedení akcií na burzu, což se mu zatím nezdařilo. Navíc v poslední době jedná v Invii za CentralWay jiná švýcarská investiční společnost Altium Capital, která do Invie kdysi také investovala a nyní převzala i veškeré aktivity CentralWay.

Do třetice je dlouhodobou investicí videoportál [Čeknito](#). Do něj vstoupil CentralWay v dubnu 2007, když blíže neurčenou velikost podílu odkoupilo od zakladatelů Juraje Filipeje a Ladislava Ziga. Následovala silná slova o významné pozici na trhu, ještě v polovině roku 2008 tvrdil Martin Šváby, šéf marketingu Čeknito, že cílem je dosáhnout "600 až 700 tisíc unikátních návštěvníků za mesiac". Jaká je situace dnes, nelze čísla doložit, ani na Slovensku, ani v Česku není projekt auditován, ale zdá se, že po odstranění nelegálně publikovaných seriálů, kterými v počátku proslul, šla jeho návštěvnost do ztracena. O tom, že by se mohl měřit na těchto trzích s Youtube nebo Stream.cz, lze pochybovat a jeho příjmy jsou v nedohlednu.

vyjednávání - schůzky v Zugu i v Praze, tehdy ještě s panem Saidlerem a jeho bývalými společníky. Následně jsme se dohodli na minoritní investici - peníze v řádu nízkých stovek tisíc šly do firmy," říká dnes M. Illich. Proč si tedy Jyxo vybralo CentralWay za investora? "Tehdy tu žádní jiní investoři (tedy alespoň ti aktivní) nebyli. Centralway působila důvěryhodně a ten minoritní podíl mě netrápil natolik, abych do toho nešel," vysvětluje Illich.

Co se přímých přínosů týká, i těch bylo poskrovnu: "Našli jednoho potenciálního partnera pro [Blog.cz](#) (německý mediální dům), ale prodej se tehdy nerealizoval. Co se týká CETu, tak s ním Jyxo dlouhodobě spolupracovalo, tedy oslovili přímo mne a pan Saidler se účastnil jednání až v pozdních fázích," doplňuje Illich.

Martin Saidler svůj přínos vidí jinak: "Původní nabídka CME pro Jyxo byla velmi nízká, nabízeli asi 4 miliony dolarů. Jakmile jsme se do jednání vložili my, ihned ji zvýšili, protože věděli, že známe trh." Výsledná cena za Jyxo se pohybuje v rozmezí 160-200 milionů Kč [dle výsledků společnosti](#). Jeden ze zástupců CME, který si nepřál být jmenován, k tomu dodal: "Cenu jsme v průběhu jednání zvýšili, když se ukázalo, že hodnota firmy je pro nás vyšší, než jsme původně předpokládali."

Ani v tomto případě podle zakladatele společností tedy nedošlo na větší platby za nabyté podíly nebo synergie, přínos CentralWay byl ve vyjednávání.

Firmy na investiční oběžné dráze

CentralWay má na českém trhu dvě investice, které můžeme považovat z jeho pohledu za dlouhodobé. Jde o Invii a Westcom. Do společnosti Westcom, vyvíjející internetový publikační systém [WebNode](#), vstoupil CentralWay v září 2008, kdy odkoupil od původního majitele Víta Vrby 40 % společnosti za tradičně nezveřejněných podmínek. Zajímavý je především fakt, že od té doby Vít Vrba vystupuje také jako ředitel CentralWay pro střední Evropu, takže jeho poznatky s investicemi CentralWay nelze brát jako nezávislé, ale nutně odpovídající pohledu CentralWay.

Druhou investicí je [Invia.cz](#). V ní si třetinový podíl CentralWay pořídil v roce 2004, o čtyři roky později většinu z tohoto podílu [prodal spolu se zakladateli polské investiční skupině MCI](#). Údajně za 73 milionů Kč. Invia si v letošním roce dokoupila český NetTravel, čímž posílila svou pozici na trhu a tím i hodnotu minoritního podílu CentralWay. Vliv CentralWay na chod Invie zůstal spíše zanedbatelný, ekvivalentní jejímu minoritnímu podílu a tomu, že MCI slíbilo uvedení akcií na burzu, což se mu zatím nezdařilo. Navíc v poslední době jedná v Inviu za CentralWay jiná švýcarská investiční společnost Altium Capital, která do Invie kdysi také investovala a nyní převzala i veškeré aktivity CentralWay.

Do třetice je dlouhodobou investicí videoportál [Čeknito](#). Do něj vstoupil CentralWay v dubnu 2007, když blíže neurčenou velikost podílu odkoupilo od zakladatelů Juraje Filipeje a Ladislava Ziga. Následovala silná slova o významné pozici na trhu, ještě v polovině roku 2008 tvrdil Martin Šváby, šéf marketingu Čeknito, že cílem je dosáhnout "600 až 700 tisíc unikátních návštěvníků za měsíc". Jaká je situace dnes, nelze čísla doložit, ani na Slovensku, ani v Česku není projekt auditován, ale zdá se, že po odstranění nelegálně publikovaných seriálů, kterými v počátku proslul, šla jeho návštěvnost do ztracena. O tom, že by se mohl měřit na těchto trzích s Youtube nebo Stream.cz, lze pochybovat a jeho příjmy jsou v nedohlednu.

Nová krev z roku 2009

Letošní nákupy jsou, s výjimkou HyperMedia, firmy prakticky neznámé a s nejasným funkčním obchodním modelem. Opakuje se staré schéma: CentralWay kupuje třetinové podíly za blíže nespecifikované ceny a slibuje pomoc i investice. Toliko dikce tiskových zpráv. Výjimkou je HyperMedia, jíž slibuje uvedení na zahraniční trhy, zejména Německo a Švýcarsko, kde aktivně působí jiné jeho projekty jako [finder.ch](#). HyperMedia také měla získat stamilionovou investici a právě tato citace vzbudila mezi jinými investory záchvat smíchu i pobouření. Ozývaly se hlasy, že CentralWay nestydatě lže.

Hlavním argumentem je výpis ze Sbírký listin, kde je výslovně uvedeno, že CentralWay zaplatil za podíl v HyperMedia symbolickou částku. Jenže tenhle argument je lichý, je běžným postupem, že obchodní podíly se kupují za symbolickou částku a peníze jak pro majitele, tak do firmy, se pumpují kanály, které Sbírká listin nezachytí. To ostatně potvrdil i Martin Saidler, když v rozhovoru pro Lupu konstatoval, že vklad peněz proběhl formou nevratné půjčky, což je v případě investice do firmy často používaný instrument. Ten umožňuje lépe manipulovat s penězi (zejména daňově), neředí podíly původních majitelů a také umožňuje snadný *clowback* - v závislosti na kvalitě smlouvy o nevratném úvěru i proti vůli ostatních společníků - to v případě, když není tak nevratný, jak by jeho název napovídal. To ovšem nemusí být tento případ. Důležité je, že taková půjčka se ve Sbírcce listin neprojeví a nelze ji nijak ověřit, než auditem nebo tvrzením zúčastněných stran. Ty ovšem její výšku odmítly konkretizovat s tím, že jde o ony "stamilióny korun" do HyperMedia na jejich expanzi.

Petr Beneš z [HyperMedia](#) na otázku způsobu financování přímo říká: "Co se týče investic ze strany CentralWay, tak jsou formou úvěru, který lze čerpat a naše společnost ho nemusí splácet zpět. Což je pochopitelně z daňového hlediska mnohem výhodnější než mít celkový přísun financí do firmy a zdanit je v ČR. Máme společně stavený velmi zajímavý finanční limit, který můžeme čerpat pro společný vývoj do zahraničí a tím pokrýt spojené náklady. Společnost CentralWay také hradí veškeré spojené náklady s naším cestováním do zahraničí a jednání přímo s CentralWay a nebo případným partnerem v zahraničí (letenky, ubytování a jiné)."

Proč si nakonec HyperMedia vybrala CentralWay? Podle Petra Beneše šlo o nejlepší dostupnou nabídku: "S CentralWay probíhalo jednání několik měsíců a bylo na velmi profesionální úrovni a s jasným záměrem. S naší společností za poslední rok a půl jednala snad každá větší mediální skupina v ČR a několik významných zahraničních hráčů. Většina hráčů však měla zájem o většinový podíl, a to více než 51 %, což by znamenalo, že nám budou zasahovat do operativy a většinu kroků bychom museli konzultovat. To jsme při téměř každoročním 100% nárůstu ve všech oblastech nechtěli. Potom byla další část klientů, která nás chtěla kompletně koupit, ale za částky, které pro nás nebyly až tak atraktivní. Poslední část klientů měla zájem o částečný podíl podobně jako společnost CentralWay, ale neviděli jsme takové posunutí, které by zvýšilo hodnotu společnosti a pomohlo ještě k rychlejšímu vývoji."

Druhou českou akvizicí, oznámenou v létě letošního roku a dokonanou v srpnu 2009, je odkup 34% podílu ve společnosti Filmová databáze s.r.o. provozující filmový server [FDB.cz](#). Tady už se tiskové zprávy pustily vyloženě na tenký led mediálních polopravd, neboť je to z dikce tiskové zprávy "Největší česká online filmová databáze s více než čtvrt milionem reálných uživatelů měsíčně". Jenže v návštěvovanosti vede téměř trojnásobkem ČSFD.cz s 862 000 reálných uživatelů versus 308 000 reálných uživatelů za srpen 2009, velikost je hypotetický pojem - samotná ČSFD počet záznamů neudává.

FDB.cz se také chystá na expanzi na zahraniční trhy: "Naším cílem je soustředit aktivity na zahraniční trhy a rozšířit tam naše doplňkové služby jako je stále populárnější TV program a zejména velmi úspěšný program Seznam DVD," uvedl Pavel Matoušek, zakladatel a spolumajitel společnosti. "Vstup Centralway do naší společnosti nám umožní hladší a rychlejší expanzi v rámci České republiky i na zahraniční trhy," dodal. Slovenští filmoví fanoušci již nyní tvoří početnou část komunity, která na FDB.cz vznikla. Jenže jak moc na takový projekt čekají Němci nebo Švýcaři? To se uvidí. Ani zde neexistují zatím jiné podklady pro přemýšlení o funkčnosti partnerství CentralWay, než sliby - a jak se naplní, se uvidí v průběhu příštího roku. Zahraniční expanzi zrealizovala úspěšně zatím jen Invia; jenže ta rozhodně ne díky CentralWay.

Pohádky a Ezopovy bajky

Pokud shrneme působení CentralWay na českém trhu, musíme konstatovat, že kolem společnosti je spíše více mýtů a polopravd než dat, o která se lze opřít. Už jen tvrzení, že Martin Saidler je "ehemaliger Mitinhaber der Scout24-Gruppe und Mitglied des Managements der Beisheim Holding Schweiz AG", což se běžně objevuje v tiskových zprávách CentralWay, je poněkud nadnesené. Martin Saidler byl v roce 1998 zakladatelem německého webu s nabídkou pracovních pozic Jobinteractive.de, v roce 2000 vyslyší nabídku konsolidovat trh webových tržišť

a přesouvá svůj projekt pod Scout24 jako JobScout24.de. Vysoudit z toho, že založil později úspěšně prodaný Scout24, ovšem nelze. Tím se ale Martin Saidler dostává do kontaktu s miliardářem Otto Beisheimem, podílníkem na obchodní síti Metro (u nás Makro). Na Beisheimovy finance v podobě Beisheim Holding Schweiz (BHS) později kolem CentralWay narážíme příliš často na to, aby to byla náhoda, stejně jako na jméno Tomáše Czekaly.

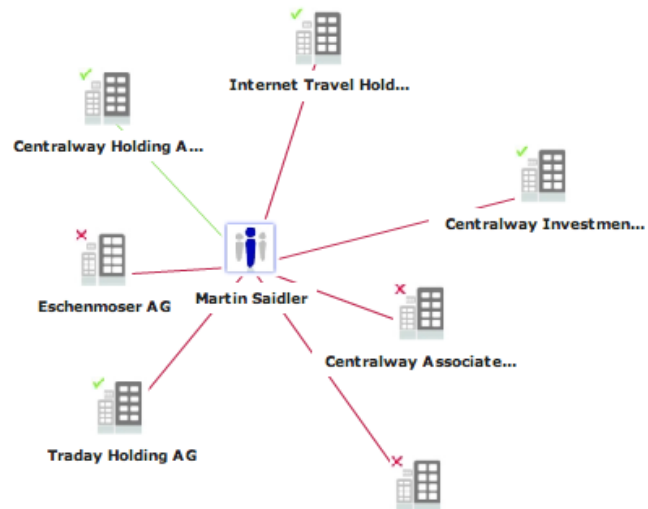
Thomas Czekala steht mit diesen Firmen in Verbindung:

Aktiv	Gelöscht	Firmenname	Funktion	Seit
✓		Centralway Holding AG	Delegierter des Verwaltungsrates	28.04.2009
✓		Centralway Investment AG	Mitglied	03.06.2009
✓		Centralway Management GmbH	Vorsitzender der Geschäftsleitung	19.09.2008
✓		Digerati GmbH	Geschäftsführer	15.10.2008
✓		OECON Consulting AG	Mitglied	30.05.2007
✓		ProSeller AG	Präsident	30.07.2008

Tomas Czekala má s CentralWay mnoho společného, stejně tak s Beisheim Holding Schweiz.

Podstatným závěrem z této informace je, že Martin Saidler nezakládal Scout24 a nedržel v něm podstatný podíl, takže z jeho prodeje za 180 milionů euro firmě T-Online v roce 2004 profitoval jen menším dílem. Jak velkým, zůstává tajemstvím, odhaduje se v jednotkách milionů euro. Navíc, v té době už měl v Česku za sebou první úspěšnou investici skrze Finance.eu, jenže na ni také žádné peníze nepotřeboval, jen z ní získal.

Větší hotovostní investice jak do firem, tak původním majitelům za odkup podílu, se nepodařilo prokázat - jde spíše o tvrzení CentralWay, na které si ostatní účastníci transakcí nevzpomínají. Výjimkou je doposud neprodané Čeknito, kde se mají "desetitisíce euro" podílet na měsíčním provozu portálu. Martin Saidler udává, že na nákupy firem doposud vynaložili 100 milionů Kč, z toho 90 % šlo do firem, zbylých 10 milionů bylo pro majitele za odkupy podílů. Toto číslo nezahrnuje HyperMedia, kde je samotná investice do provozu firmy "stamilionová", jenže tato investice přichází v době, kdy už CentralWay peníze z jiných projektů v Česku utřil.

Švýcarské firmy, v nichž je Martin Saidler zainteresován

Co také nelze průkazně zdokumentovat, jsou slibované "synergie". Na otázku, o jaké synergie mělo v minulosti jít, uvádí Martin Saidler například poradenství H1 pro Invii v rámci SEO

optimalizace, dále předání zkušeností z call centra Scout24 a affiliate marketingu pro Invii, případně provoz technické infrastruktury Čeknito, kterou realizuje Webnode. Pro Auto.cz mělo jít o průnik na slovenský trh. Asi nejdůležitější vypadá dodávka software, knowhow a technologická spolupráce pro HledejCeny.cz ze švýcarského Finder.ch, která vyznívá tak, že HledejCeny jsou vlastně lokalizovanou verzí švýcarského vyhledávače.

CentralWay se někdy označuje jako středoevropský orientovaný investiční fond. Proto je možná překvapující, že v Polsku zatím žádnou investici neprovedl, tedy ne přímo. Zatím se na polském trhu podílí jen prostřednictvím sem expandující Invie. To také obhajuje Martin Saidler, když říká, že žádná zdejší možnost pro jeho firmu nebyla zajímavá a raději jsou zde přítomno prostřednictvím expandujících českých firem. Těch je zatím jako šafránu - mít polský překlad webu není totéž, jako na trhu úspěšně působit.

Spíš poradce, než investor?

Zlé jazyky tvrdí, že hlavním důvodem nepřítomnosti CentralWay na polském trhu je fakt, že poláci jsou dobří obchodníci, kteří si rychle spočítají, že nabídka CentralWay pro ně výhodná není. A tím se dostáváme k podstatné otázce: přináší CentralWay za získané podíly patřičnou protihodnotu?

Pokud si sumarizujeme zkušenosti výše uvedených firem, zjistíme, že pojitko je:

- minimum peněz investovaných do společností na jejich provoz a rozvoj,
- minimum peněz původním majitelům za odkup společnosti,
- příslib strategických informací, konzultací, které se nakonec více či méně realizují,
- nabídka synergií, které mají poté spíše formu výměny v rámci volných kapacit firem,
- chaotický přístup ke komunikaci,
- zajímavý exit nebo prodej podílu původním majitelům (clawback).

Z tohoto výčtu to vypadá že CentralWay se minimálně do nedávna (do doby před investicí do HyperMedia) choval spíše jako investiční konzultant, než jako investor. S tím rozdílem, že za svou práci dostal zapláceno několiknásobek běžné částky.

Investice do firem jsou normální business, který má svá pravidla a své procedury. Investiční konzultanti jsou magové powerpointových prezentací a excelových sheetů, kteří připravují lákové presentace pro potenciální investory a pomáhají s jednáním jak v rovině právní, tak konzultační. Běžné částky za takovou pomoc se pohybují podle druhu firem v rozmezí 5-15 % hodnoty transakce, v tomto případě bychom mohli uvažovat střední pásmo. Konzultanti neinvestují peníze, ale jsou nápomocni radou či konzultací, případně propojením kontaktů v rámci firem, pro něž konzultují, čímž se lze dostat k drobnějším "synergiím" jako výhodný hosting.

To odpovídá tomu, jak CentralWay funguje (nikoliv tomu, jak se prezentuje) - až na částku, kterou za své služby získává. Proč na ni jednotlivé firmy přistupují? Svědectví lidí, kteří s CentralWay jednali, hovoří o tom, že je to sázka na to, že čeští podnikatelé situaci s investováním příliš nerozumí, nebo jsou pohodlní ji sami řešit. CentralWay zaplatí letenky do Zugu, ubytování v luxusním hotelu, mladé podnikatele oslovuje jako ty, kdo to dokázali, noví milionáři. A nabídnou podmínky, které jsou sice lepší, než podmínky podomních lovců investic, ale jaké těžko odpovídají úrovni poskytnutých služeb. Někdo přijme, někdo ne, každý se rozhoduje svobodně. To, že by se mohl podnikatel obrátit na investičního poradce, jenž by aktivně vyhledal kupce a nevybíral si jen z došlých nabídek, většinou netuší. Není v tom ani nic neetického, ani nic tajemného. Je to prostě business, kdy jedna strana nabízí, další bere. Co na tom, že mohla prodávající strana někde dostat více a za lepších podmínek, jen s aktivnějším přístupem k hledání řešení.

Možná proto zela nedávná pražská akce *Geek on a plane* představující americké investory prázdnotou a američtí kapitalisté se museli spokojit s odchodem na absinth namísto naslouchání kapsy strhujícím prezentacím. O jejich peníze neměl nikdo zájem. Proč také - strategické poradenství a příslib synergií jsou v Česku dostatečně tvrdá měna.

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/centralway-je-pohadka-o-tvorbe-pohadek/>.

Facebook snadným zdrojem pro krádeže dat a spam

Autor: Michal Smrčka, publikováno 15. 6. 2009

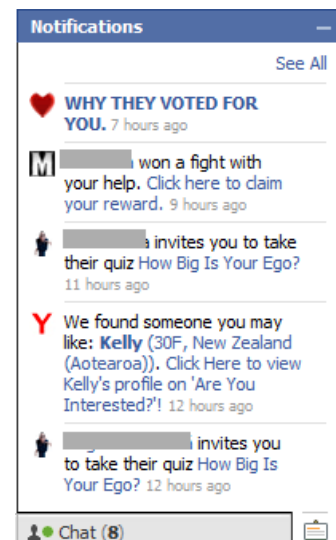
Myslíte si, že tak úspěšný a obrovský portál, jako je Facebook, musí být prostě vymyšlen tak, abyste o data jen tak nepřišli? Omyl. Pokud Facebook aktivně používáte, s velkou pravděpodobností jsou už i vaše veškeré citlivé údaje v databázích nejruznějších agentur (nejen reklamních). Že vám ještě nepřišel e-mail třeba z Badoo?

Data z Facebooku lze zneužít snadno

Jak lze zneužít data na Facebooku? Bohužel velmi snadno. Sběratelé dat vytvoří na Facebooku novou aplikaci. Například s názvem "How Big Is Your Ego Quiz" (kvíz, jak je velké vaše ego). Pokud se pokusíte tento „kvíz“, stejně jako jakoukoli jinou aplikaci, spustit, je zapotřebí potvrdit upozornění, že aplikace může použít ke svému fungování vaše osobní data. A toto je kámen úrazu, ve skutečnosti to 99 % opojených uživatelů bez přečtení odsouhlasí. Jenže tím jsou zpřístupněna všechna vaše data, která jste o sobě vyplnili (nikoliv tedy třeba Zprávy) dotyčné aplikaci.

Právě povolujete aplikaci použít všechna data, která jste si do Facebooku uložili. Všechna!

Nenásleduje žádný kvíz o vašem egu. Aplikace má nyní přístup do vašich osobních údajů – uloží si je do databáze a automaticky se ihned pošle všem vašim přátelům vzkaz „[Vaše jméno] vás také pozval k vyplnění kvízu How Big Is You Ego. Klikněte zde.“.

Takhle se aplikace lavinovitě šíří a stačí několik málo minut pro získání obrovské databáze lidí s citlivými údaji, informacemi o osobních údajích kamarádů těchto lidí atp. Data k nezaplacení a může je mít kdokoli zadarmo a téměř hned.

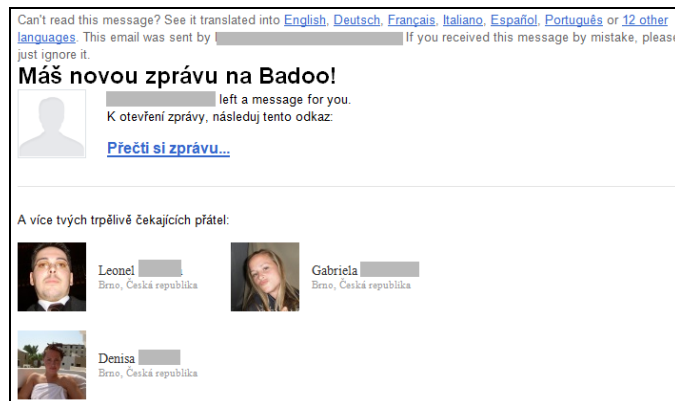
Jaký je nejčastější způsob zneužití dat

Považujete tyto způsoby krádeže dat spíše na důkaz, že to jde? Nevíte, k čemu by je mohl útočník použít? Existuje celá řada praktických způsobů, jak je využít ke spamu i dalšímu businessu. Například vám záhy začnou chodit e-mailové nabídky, ve kterých jsou fotografie vaše i jména a kontakty vašich přátel. Nabídky jsou ve stylu „Petře Nováku, pojď si k nám vsadit a vyhrát“ – taková reklama zaručeně upoutá pozornost. Samozřejmě každému příjemci se zobrazí jeho vlastní fotka, pokud mu data byla ukradena.

Implicitní nastavení sdílení dat pro Aplikace ve Facebooku. Samozřejmě si je můžete změnit.

Také jsem zaznamenal různé SPAMy, které byly velmi chytře promyšlené. Jsem přesvědčen, že touto krádeží dat získává uživatele sociální síť Badoo, a to těmito e-maily:

Badoo ke své propagaci a nalákání uživatelů zjevně využívá data ze sociální sítě Facebook. Vhod přijdou vztahy, jména, fotografie - pak to vypadá, jako by tu vaši přátelé skutečně byli...

Samozřejmě příjemci e-mailu nikdo žádný vzkaz na [Badoo](#) nenechával. To jen se využilo ukradených dat o vztazích uživatelů jako lákadlo, jak donutit příjemce k registraci na server - zda vědělo, že jsou data kradená, či je jen koupilo, už je nyní lhostejné. Registrace na server mimochodem trvá poměrně dlouho a je nutná k zobrazení tohoto vzkazu, avšak nakonec můžete hledat, jak chcete, žádný vzkaz nenajdete. Vypadá to, že Badoo se nechová k uživatelům příliš férově.

Jak se tato situace bude vyvíjet dál? Určitě se brzy objeví vydírání na bázi sociálního inženýrství. Třeba i telefonicky – pokud podvodník bude znát spoustu údajů a jména přátel, u lehce zmanipulovatelných lidí snadno získá důvěru. Také se může začít vydělávat na aktuálním nadšení uživatelů např. formou premium SMS - proč byste si nemohli vybrat vzkaz přes Premium SMS, který vám poslal člověk, jehož jméno znáte...

Pokud se vám nelíbí, jak může být s vašimi daty nakládáno, máte tyto možnosti:

1. Nezakládejte si účet na Facebooku. Pozor, zrušením účtu se (dle aktuálních podmínek) nemažou informace, které o vás Facebook nasbíral.

2. Pokud ho již máte, můžete eliminovat riziko na minimum tím, že si budete dávat pozor na aplikace, které vaše data kradou. Zejména pokud vás do nějaké najednou „zvou“ desítky vašich přátel – pozvánky bývají totiž rozesílané automaticky.
3. Nezasílejte do systému žádná soukromá data kromě těch nezbytných (e-mail). Ani profilová fotka není povinná a z ostatních fotek, kde vás přátelé označí, můžete toto označení vymazat (tzv. „tag“).
4. Buďte obezřetní a nevěřte všemu, co vám kdo na Internetu řekne. Patří to mezi důležitá pravidla netikety, dodržujte ji.

V každém případě se při práci s Facebookem - i jinými sociálními sítěmi - vyplatí opatrnost. Jako vždy, když někomu vydáváte svá osobní data. A pokud vám článek byl užitečný, **můžete o něm dát vědět svým přátelům na Facebooku**. Pod článkem, nad Názory, je tlačítko Facebook, které pošle odkaz na článek do vašeho profilu. Aniž by nám předal všechna vaše data... :-)

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/facebook-snadnym-zdrojem-pro-kradeze-dat-a-spam/>.

Hledáme s Bing.com – čtvrtý pokus Microsoftu

Autor: Vojtěch Bednář, publikováno 3. 6. 2009

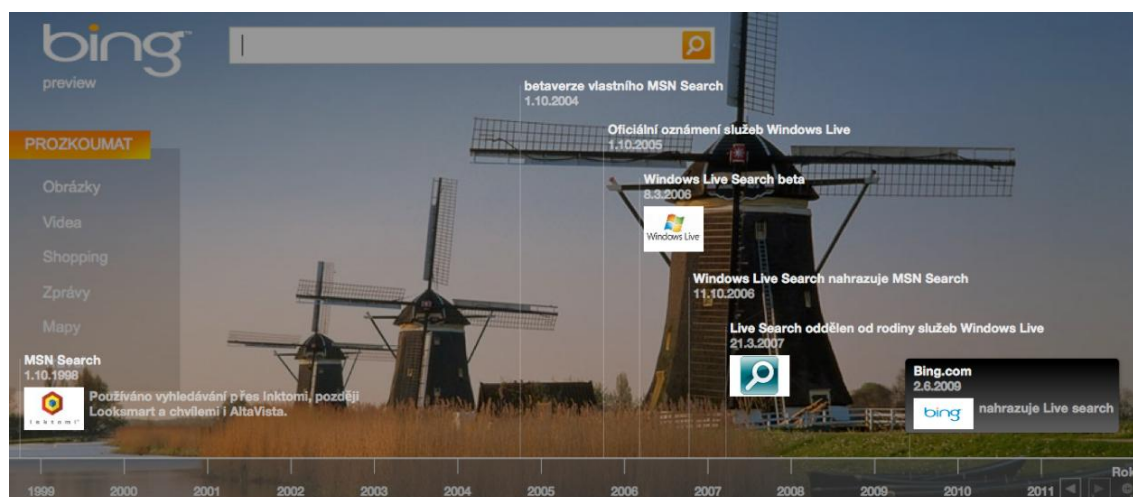
Společnost Microsoft zpřístupnila svůj nový vyhledávač Bing.com. Má šanci ohrozit Google? A máte důvod jej začít používat? Nebo další googlebijec, po němž se za pár týdnů zavře bez zájmu médií voda?

Když navštívíte webovou adresu www.bing.com, otevře se vám nejnovější vyhledávač na Internetu s výmluvným názvem Bing. Čekáte-li ovšem pod touto adresou nejnovější služby od Google, jste na omylu. Jeho provozovatelem totiž není nikdo menší, než největší softwarová společnost na světě (alespoň ještě v době psaní tohoto článku) – Microsoft Corporation. Nový vyhledávač má nastavit konkurenční laťku gigantovi od Google, je ovšem otázkou, zda jeho vlastní laťky dosahuje.

Pozor: Pokud na Bing.com přijdete z české IP adresy, Microsoft vám automaticky nabídne jen přebarvenou verzi Live Search. Abyste používali skutečný nový Bing.com, musíte si v pravém horním rohu přepnout na verzi "Spojené státy americké" - češtinu jako komunikační jazyk si můžete nechat.

Bing v kontextu

Společnost Microsoft vstoupila na trh vyhledávačů v roce 1998, tehdy ještě s vyhledáváním v licenci společnosti Inktomi. Byla to doba, kdy tomuto trhu dominovalo americké Yahoo, AltaVista a HotBot, a trh se, z dnešního pohledu trochu nepochopitelně, dělil striktně na vyhledávače na jedné straně a na katalogy na straně druhé, přičemž jejich konvergence do jedné celky měla teprve přijít.

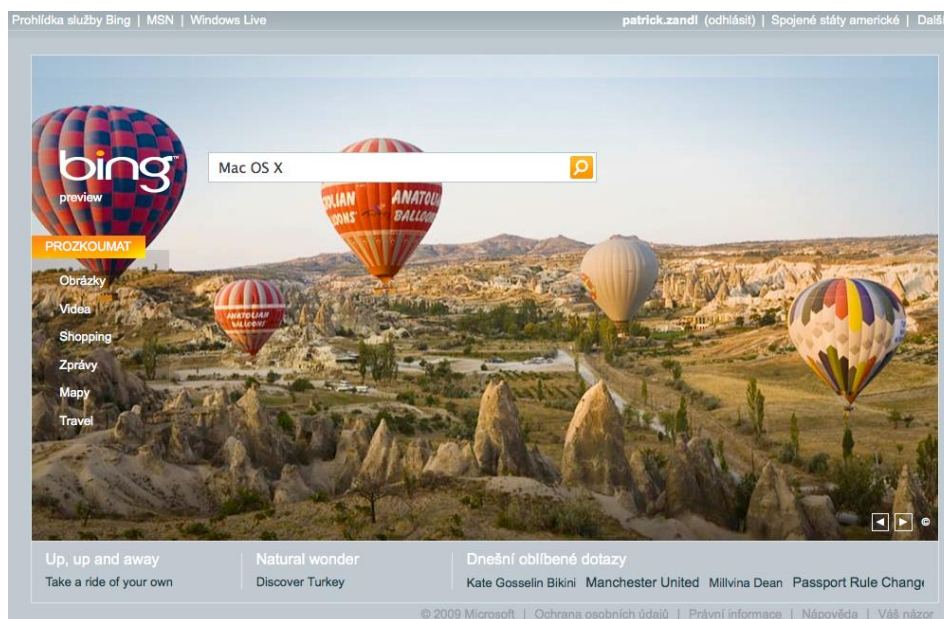
Historie pokusů Microsoftu o vyhledávání na Internetu od MSN Search po Bing.com.

Ambice vyhledávače od Microsoftu byly vždy velké, ale dosažené výsledky s těmito ambicemi nekorespondovaly. Vyhledávač MSN Search (tak se první pokus jmenoval) vystřídal několik fyzických poskytovatelů vyhledávání, než se společnost dopracovala k vlastní funkční verzi pracovního algoritmu. Mezi tím se změnila doba. Vyhledávače a katalogy se víceméně konsolidovaly do velkých portálů, většina z nich zanikla a oblast „čistého“ vyhledávání prakticky ovládl Google. MSN Search bylo chápáno jako služba někde na pomezí mezi samostatnými vyhledávači a mezi portály (MSN.com v této podobě poskytoval většinu tradičních portálových služeb, přičemž se ale jednalo

o pozůstatcích neúspěšného experimentu s vlastní počítačovou sítí The Microsoft Network z poloviny 90. let). Svě zákazníci si vyhledávání našlo v anglofonním světě, nicméně jinde je překonávaly lokální služby, a postupem času také lokalizovaný, a v relevanci výsledků vyhledávání mnohem výkonnější Google.

Po této historické fázi vývoje následovala podstatná aktualizace, která přišla v roce 2006 a jmenovala se **Windows Live Search**. Zcela nový vyhledávací algoritmus byl komponentou aktivit souhrnně ukrytých pod značkou Windows Live. Tato značka (i aktivity) měla označovat nový začátek v přístupu Microsoftu k aplikacím na Internetu a zejména, k pokročilemu využívání tohoto média. Některé technologie, respektive nápady, použité ve Windows Live ideově zasahovaly do konce 90. let a tehdejší až příliš avantgardní představy o převedení veškerých aplikací do online světa. Celek vypadal, přinejmenším v betafázích svého vývoje nesmírně lákavě, nicméně ne všechny očekávané vlastnosti byly nakonec implementovány.

Následovalo marketingové a organizační odtržení vyhledávače od služeb Live do další podoby – Live Search v roce 2007. Aktuálně uvedený vyhledávač Bing je bezprostředním potomkem této vyhledávací platformy. A ze všeho nejvíce pokusem Microsoftu o nový start na trhu vyhledávačů. Trhu, kde to nebude mít ani v nejmenším jednoduché.

Titulní stránka Bing.com 6/2009

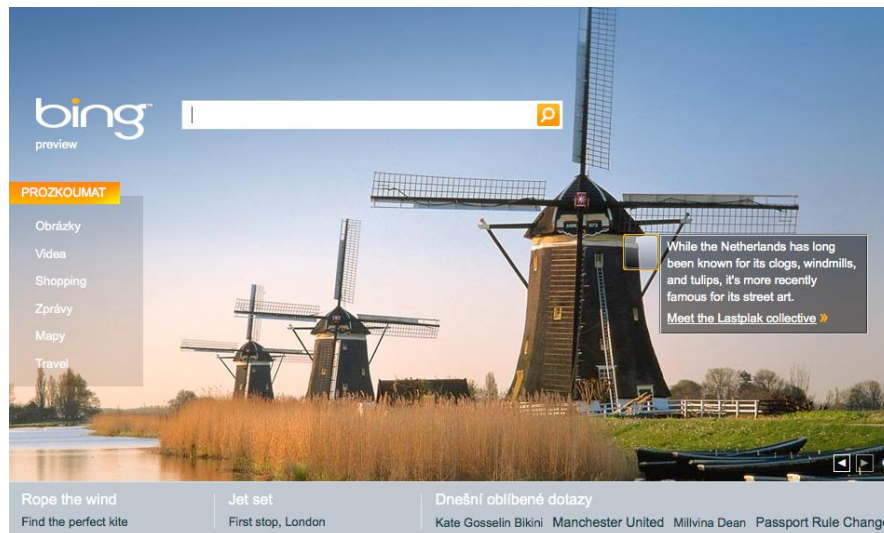
Vyhledávač jako ostatní

Microsoft při své současné technologické úrovni v daném oboru může nabídnout služby plně srovnatelné s konkurencí – tedy v globálním měřítku s Yahoo a s Googlem. Vzhled a funkce nového vyhledávače se drží zažitých konvencí (rozuměj: drží se přibližně toho, jak vypadá Google, tedy způsobu prezentace vyhledávacího rozhraní), aby byly pro uživatele jednoduché.

Live Search nabízel některé věci, které byly podle mého soudu před Google. Jednou z nich byl třeba způsob, kterým mohli jeho vyhledávání webmasteri implementovat do svých serverů, respektive jím prohledávat své servery. Pokud jde o samotné výsledky, podle mnoha uživatelů byly zejména v lokalizované verzi o něco méně relevantní než ty od Google, problém ale je také v tom, že řada uživatelů přehlédla fakt, že pro jejich zemi nebyl spuštěn Bing.com, ale jen přebarvený Live Search. To platí i pro Česko, pro použití skutečného Bing.com si přepněte na USA verzi. Vyhledávač bylo (a je) možné standardním způsobem vložit do webových prohlížečů, zobrazuje uložené starší verze stránek, třídí výsledky dle typu a lokace a umožňuje uživatelské nastavení.

Nově představený Bing.com je tedy standardním vyhledávačem, který na první pohled vypadá ze všeho nejvíce spíše než jako technická revoluce jako redesign a rebrand MSN Search/Windows Live Search/Live Search. Autoři si dali záležet na tom, aby „nový“ vyhledávač dobře vypadal (fotografické pozadí je prostě sexy), a byl uživatelsky maximálně jednoduchý. Bing se líbí.

Líbivosti Bing přispívají také drobné *vychytávky* jako jsou měnící se fotografie na pozadí vyhledávání a také možnost zvýraznit si aktivní oblast na fotografii a dozvědět se informace o tom, co na této aktivní oblasti je vidět. Jak to vypadá v praxi vidíte na příkladu screenshotu s holandskými mlýny. Microsoft se tímto příjemným doplňkem zřejmě snaží reagovat na fenomén "Google log" - lidé se těší, k jakým příležitostem Google připraví zvláštní logo na svém vyhledávači.

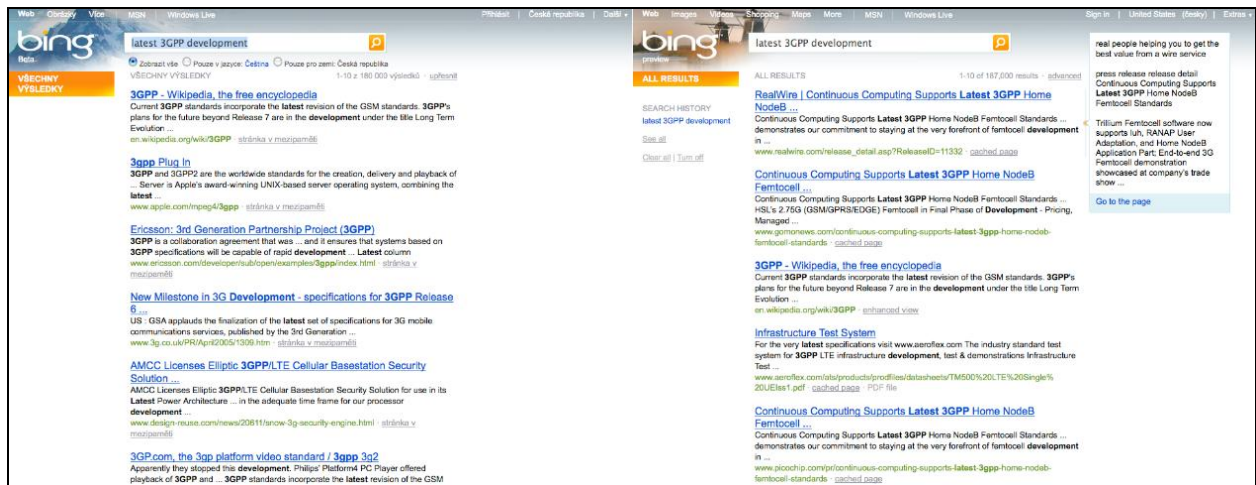

Zvýrazněné oblasti na fotografii s doplňkovými informacemi.

Pokud chcete Bing prozkoumat, Microsoft připravil celý web DiscoverBing.com, který osvětluje, co je v pozadí Bing.com a jak to co nejlépe využít, samo o sobě jde o hezký web, který stojí za pozornost.

Rozdíly verzí (CZ vs USA)

Jak už bylo řečeno, není Bing jako Bing. Pokud máte českou IP adresu, uvidíte jen starý přebarvený Live Search. Poznat to není tak snadné, takže si ukážeme, jak se na první pohled výsledky vyhledávání liší vizuálně (a ony se liší i fakticky, jak uvidíte). Microsoft připomíná, že lokální verze bude ladit a budou je dělat experti v daném místě tak, aby výsledky hledání byly co nejlepší.

Vlevo verze pro Česko, vpravo verze pro USA, stejná vyhledávací fráze (Bing.com 6/2009)

Co je navíc v Bing (US) verzi:

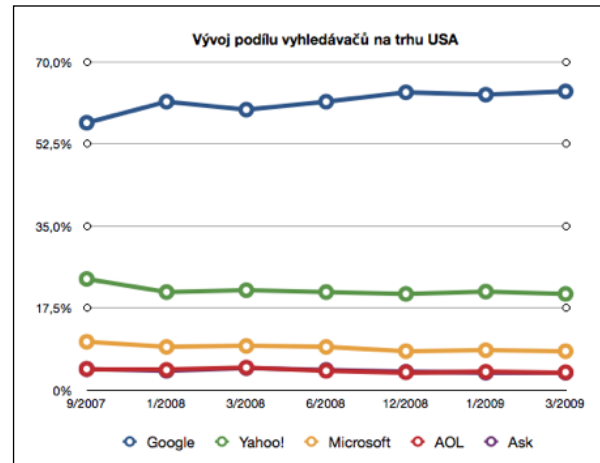
- vyhledávání videa, v mapách a obchodech ihned v liště
- historie vyhledávání
- jiné podobné často používané vyhledávací dotazy, pokud jsou (na obrázku nejsou)
- náhled textu v prohledávané stránce

Na světlo světa se dostala i **mobilní verze Bingu**, kterou najdete na m.bing.com - ta vyhledává i podle přednastavené lokality, v níž se uživatel nachází.

Perspektivy

To ovšem nemění nic na tom, že Bing (alespoň prozatím) poskytuje v některých případech (s ohledem na lokalitu uživatele) méně výsledků než Google, a i když lze připustit námitku, že u verze pro USA se tento problém prakticky neobjevuje a naopak výsledky jsou zde velmi relevantní, Microsoft si zřejmě hodně ublíží tím, že většina recenzentů nepozná, zda se nachází na Bing vyhledávání nebo ještě ve starém Live Search. Bylo by samozřejmě možné říct, že Bing je prozatím v testovací fázi své existence, to ale nic nemění na faktu, že staví na relativně dlouhé době vývoje a postupných evolučních kroků.

Pokud Microsoft hodlá svým vyhledávačem skutečně konkurovat Google, je zřejmé, že přehledné rozložení výsledků vyhledávání a velmi zdařilý design stránek nemůže být jediným argumentem pro uživatele. Na výběr tak zůstává ze dvou možností. Bing může být buď masivním vyhledávačem s opravdu gigantickou databází stránek, která by dosahovala velikosti Google. A nebo mohou autoři zapracovat na relevanci výsledků a umělé inteligenci, což by přineslo lepší výsledky vyhledávání i při menším počtu procházených serverů. Tady má Microsoft svá želízka v ohni v podobě investice do sémantického vyhledávače [PowerSet](#), z něj také Bing některé technologie využil. Bing by se také mohl přiblížit v mainstreamu momentálně, ale domnívám se, že rozhodně ne navždy opuštěné technologii katalogů editovaných živými lidmi. Ostatně, i Google experimentuje se zpřesňováním výsledků pomocí ručního "doporučování" formou SearchWiki.

Vývoj podílu vyhledávačů na trhu USA, zdroj dat: [ComScore](#)

Zatím nic nenavědčuje tomu, že by nejnovější (leč ve skutečnosti již letité) dítko Microsoftu vstupovalo do hry s něčím skutečně přelomovým. Je pouze milé, učesané a dotažené na roveň Google. Což je na průlom v používanosti vyhledávače málo, jeho život a cesta z hranice 3% používanosti vyhledávání celosvětově a pod 10% v USA směrem vzhůru bude velmi obtížná.

Přesto má Microsoft příležitost využít nové služby ke smělému náskoku do rozjetého vlaku webového vyhledávání. Poněkud paradoxně se právě v tomto oboru může Redmondská společnost stát právě tím, co sama potřebuje ve světě operačních systémů. Totiž štikou v rybníku. Zda tomu tak bude, nebo zda Bing čeká za několik let další redesign a rebrand, je v současnosti ve hvězdách. Nakonec, dost možná uspěje Bing právě tím, že je dost podobný Google, ale není to Google, jehož hegemonie se zajídá ledaskomu.

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/hledame-s-bing-com-ctvrty-pokus-microsoftu/>.

Kam dál, The Pirate Bay?

Autor: Karel Wolf, publikováno 20. 4. 2009

Čtyři muži stojící za kontroverzním torrentovým vyhledávačem The Pirate Bay byli v pátek 17. dubna odsouzeni v rámci neméně kontroverzního soudního procesu za porušování švédského copyrightového práva. Všichni čtyři prý svými aktivitami pomáhali milionům uživatelů zdarma stahovat chráněný obsah jako hudbu, filmy a počítačové hry. Kauza pochopitelně není ještě zdaleka dohrána, jde jen obyčejný šach, nebo je situace vážná a torrentového krále zachráně už jen útěk ze šachovnice?

V pátek stockholmský obvodní soud odsoudil Gottfrida Svartholma Waga, Petera Sudeho, Frederika Neijja a Carla Lundstroma k jednomu roku vězení. Obžalovaní se měli provinít proti copyrightovému právu, platném ve švédském království. Za to jim navíc byla přisouzena pokuta ve výši 30 milionů švédských korun (asi 73 000 000 Kč), která půjde ve prospěch několika velkým společnostem zábavního průmyslu. Mezi odškodněnými nechybí například Warner Bros, Sony Music Entertainment, EMI či Columbia Pictures.

Proč celá kauza vznikla?

The Pirate Bay představuje problém zejména kvůli své popularitě, funguje totiž jako úspěšná komunitní platforma. Server poskytuje vedle indexu torrentů fórum pro 22 milionů uživatelů. Protože samotná bittorrentová síť Brama Cohena na rozdíl od služeb jako byl Napster či Kazza, které byly vázány na konkrétní společnosti, nedávala příliš možností, na kom se zahojit, obrátila se pozornost průmyslu (který se cítil jejím provozem poškozen) na takzvané torrenttrackery neboli torrentové vyhledávače. The Pirate Bay doplatil jednoduše na to, že představuje pravděpodobně nejpoblábnější službu svého druhu. Tři provozovatelé serveru a jeho hlavní investor, Lundstrom, přijali obvinění s lehce ironickým úsměvem na rtech, svým vítězstvím, respektive nemožností obhájit teze obžaloby si byli prakticky jisti.

Screen z online tiskové konference TPB.

Kde je zakopán pes

Právníci obhajoby prakticky od počátku tvrdili, že by čtveřice měla být zproštěna viny, protože stránky Pirate Bay nehostují žádné materiály chráněné copyrightem. To, co místo toho dělají, je, že poskytují platformu pro svoje uživatele, aby si mohli stahovat obsah prostřednictvím torrentových souborů.

Klíčové pro poslední kolo vlekoucí se kauzy je, že soud shledal obžalované vinnými z napomáhání uživatelům páchat porušování copyrightu tím, že "poskytovali webové stránky se sofistikovanými vyhledávacími funkcemi, jednoduchými stahovacími a ukládacími možnostmi, a s trackerem připojeným ke stránkám." Otázkou, která napadne snad každého kritického uživatele, je, jestli by se za těchto podmínek neměl začít strachovat například Google a další pokročilé fulltextové vyhledávače a sociální sítě, neboť také vlastně poskytují sofistikované vyhledávací funkce a jednoduché stahovací a ukládací možnosti.

Na podobné dotazy novinářů soudce Thomas Norstrom prohlásil toto: "Soud bral při rozhodování také v potaz, že stránka byla komerčně zaměřená." To je ovšem poněkud sporné, je sice pravda, že se na Webu objevuje cílená i necílená reklama, o jejíž výdělečnosti lze vést sáhodlouhé spory, ale samotní obžalovaní jakékoliv komerční motivy za stránkami popírají. Pokud nějaké jsou, nejsou s velmi velkou pravděpodobností nijak spojeny s porušováním lokálního autorského práva (přiznám se, že švédské zákony tak dokonale neovládám).

Zastánci žalující strany, respektive spřízněná lobby, ovšem považuje verdikt soudu za obrovské vítězství proti pirátství vůbec. John Kennedy, hlava mezinárodní federace fonografického průmyslu, nazval tento rozsudek "dobrou zprávou pro všechny, ve Švédsku i na celém světě, kteří si vydělávají tvůrčí činností a kteří potřebují, aby jejich práva byla chráněna zákonem." Obžalovaní ovšem vidí situaci poněkud odlišně a ještě před vynesením samotného rozsudku se nechali slyšet, že se určitě v případě odsouzení odvolají. V pátek odpoledne se nechal Sunde na Twitteru slyšet přibližně v tomto znění: "Budte v klidu. S Pirate Bay se nic nestane, s námi také ne, a sdílení souborů zůstane. Tohle je jen divadlo pro média."

Jak se na rozsudky dívají právníci odsouzených?

Peter Sunde alias, alias brokep, ročník 1978:

Rozsudek: vinen - 1 rok ve vězení, pokuta: \$905,000

Pater Althin, jeho právník, na rozsudek říká: *"Mluvil jsem s Peterem a on nebyl moc překvapen. Jeden novinář, s kterým mluvil, už hodinu před tím věděl, že všichni čtyři budou shledáni vinnými. Od soudu unikla informace. Přemýšlím, jaké to může mít důsledky na rozsudek. Je neakceptovatelné, aby od soudu unikaly informace."*

Fredrik Neij, alias TiAMO, ročník 1978:

Rozsudek: vinen - 1 rok ve vězení, pokuta: \$905,000

Podobně jako ostatní obžalovaní Frederik Neij nebyl vynesení rozsudku přítomen. V současné době žije v Thajsku, kde spravuje servery Pirate Bay.

Gotfrid Svartholm, alias Anakata, ročník 1984:

Rozsudek: vinen - 1 rok ve vězení, pokuta: \$905,000

Anakatova právníčka Ola Slomonsson řekla: *"Podáváme odvolání. Je velmi překvapivé, že se soud rozhodl jednat s obžalovanými jako s týmem."*

Carl Lundström, ročník 1960

Rozsudek: vinen - 1 rok ve vězení, pokuta: \$905,000

Rozsudek Carla Lundströma většinu lidí překvapil, protože byl s Pirate Bay spojen pouze nepřímo. Jeho právník Per E. Samuelsson oznámil, že už podal odvolání a ostatní ho budou brzy následovat.

Trocha historických souvislostí

Samotné jednání soudu, které se táhne od roku 2006, skončilo letos 3. března. Ostře sledovaná kauza mimo jiné pořádně rozpumpovala debatu o sdílení souborů ve Švédsku, kde velké množství lidí obhájí samotné právo zdarma sdílet písně a filmy přes Internet. Většina kritických hlasů se shoduje v tom, že švédské autority podlehly nátlaku Spojených států, když zahájily v roce 2006 proti Pirate Bay zátah.

Veřejnost se ostatně nenechala při zahájení pátečního procesu dlouho pobízet a vyjádřila Pirate Bay svoji podporu. Při zahájení procesu se příznivci serveru mobilizovali a v hojném počtu mávali před budovou vlajkami s lebkami a zkříženými hnáty, vznikly dokonce tematické stránky. Samotní obžalovaní, kteří umějí velmi dobře využívat médií, také nebyli na informace nijak skoupí a o průběhu procesu podrobně informovali přes Twitter.

Co je však důležitější než emoce, je fakt, že rozsudek přichází v době, kdy Evropa uvažuje o přísnějších pravidlech na potlačení těch, kdo ilegálně sdílejí soubory na Internetu. O tom, zda zákonodárci rozumějí technologické povaze (neexistuje zde například nic jako originál a kopie – data se přenášejí neustálým kopírováním) a filosofii sítě sítí, lze sice možná pochybovat, ale to na věci nic nemění. Je to také sotva týden a kousek, co francouzští zákonodárci zavrhlí plán na odpojení Internetu lidem, kteří ilegálně stahují hudbu a filmy, ale francouzská vláda se již nechala slyšet, že plánuje návrh tento měsíc obnovit.

Odpůrci tvrdí, celkem předvídatelně namítají, že by takový zákon představoval Velkého bratra, který je vměšováním do občanských svobod, zatímco Evropský parlament minulý měsíc rozhodl, že právo na přístup k Internetu je nedotknutelné základní právo.

Samotné Švédsko tento měsíc uvedlo nový zákon, který usnadňuje pronásledování těch, kteří sdílejí soubory, protože vyžaduje, aby poskytovatelé internetových služeb odhalovali internetové adresy podezřelých z mimo jiné tvrdí, že nový zákon uškodí reputaci Švédska coby kolébce Internetové technologie. Problém je v tom, že devítimilionová země má jednu z největších evropských internetových penetrací, ale také si získala pověst doupěte sdílečů souborů, té se teď snaží poněkud neobratně zbavit. Co se jí zato podařilo tímto krokem úspěšně docílit, je omezení samotného internetového provozu. Tento vedlejší efekt na sebe nenechal dlouho čekat. Statistika z Netnod Internet Exchange, organizace, která měří internetový provoz ve Švédsku, oznámila, že denní online aktivita po prvním dubnu, kdy zákon vešel v platnost, poklesla o 40 procent.

Ještě jedna malá kauza na závěr

Po odsouzení čtveřice pirátů byl soud nucen požádat policii o vyšetření svých vlastních lidí. Rozsudek mediálně ostře sledované kauzy byl totiž znám veřejnosti několik hodin před tím, než byl oficiálně vynesena. Pár hodin před vynesením rozsudku totiž stačil jeden zainteresovaný švédský novinář informovat jednoho z obžalovaných, že bude shledán vinným. "Je to extrémně závažné," oznámila vedoucí soudu Lena Berke. "Jedná se o porušení mlčenlivosti, a proto máme v úmyslu to oznámit na policii," dodala a poznamenala, že to však nijak neovlivnilo postup soudu, z čehož lze předpokládat, že by to nemělo mít na samotné rozhodnutí zásadní vliv. Jestli tomu tak ale skutečně bude, je docela otázka. Samotný Peter Sunde z Pirate Bay se domnívá, že o výsledku soudu předem možná vědělo víc lidí. Jen 10 minut poté, co byl rozsudek vynesena, právnička zábavního průmyslu Monique Wadstedt řekla švédským novinářům, že je velmi dobře napsán a že by obstál i u nejvyššího soudu. "Ani by mě nepřekvapovalo, kdyby ten rozsudek napsala ona sama," řekl Peter.

Právník Petera Sundeho Peter Althin byl nepříjemně překvapen a řekl, že považuje za naprosto nepřijatelné, aby byl rozsudek znám takto předem. Není si prý vědom žádného jiného případu, kde by k tomu došlo. Sunde sám tím nebyl nijak pobouřen a o úniku informací vtípkoval. "Je to docela LOL," napsal na Twitteru. "Dřív se to dělo jen s filmy, ale teď už jsou před oficiálním vypuštěním známé i rozsudky."

Posádka serveru Pirate Bay určitou formu porážky očekávala, co ovšem rozhodně nečekali ani omylem, byl možný pobyt ve vězení. Sám Peter ovšem stále pevně věří, že odvolání vyjde, a celou kauzu zakončí večírkem ve svém bydlišti ve městě Malmo.

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/kam-dal-pirate-bay/>.

[Hledat Torrenty](#) | [Procházet torrenty](#) | [Poslední torrenty](#) | [TV šou](#) | [Hudba](#) | [Top 100](#)

Vše
  Audio
  Video
  Aplikace
  Hry
  Ostatní
  (search titles only)

Blog

TPB FTW

So the first verdict finally came, almost 3 years after the raid. You might have heard about it in the news...

You, our beloved users, know that this little speedbump on the information super highway is nothing more than just, a little bump. Today's verdict has already been appealed by us and will be taken to the next level of court (and that will take another 2 or 3 years!)

The site will live on! We are more determined than ever that what we do is right. Millions of users are a good proof of that.

We have seen that some people that we don't know have started collecting donations for us, so we can pay those silly fines. We firmly ask you NOT to do this. Do not gather or send any money. We do not want them since we will not pay any fines!

If you really want to help out, here is a list:

- * Seed those torrents a little bit more than you usually do!
- * Buy a t-shirt and show the world where your sympathy is.
- * [If you live in Europe, vote in the election for the EU parliament in June.](#)
- * Continue to build the internets! Start more bittorrent sites, blog more, start your own lobby group, create, remix, mash up and continue to grow more heads on this amazing hydra that we know as the internets!
- * Do not be afraid of using the network. Invite your friends to this and other file sharing systems. Calm people down if they're upset. We need to stay united.

And say it loud say it proud! *We are all The Pirate Bay!*

Posláno Y-den 22:42 tpbFtw

193 komentářů

#1: [EoinDM](#) - Y-den 22:46
 Good luck guys!

Poslední reakce na blogu The Pirate Bay.

České Street View v ostrém provozu, jak to dopadlo?

Autor: Karel Wolf, publikováno 8. 10. 2009

Včera v poledne, tedy pět měsíců a dva dny po zahájení mapovacích jízd, spustil Google s velkou slávou české Street View. Zatím ještě nejsou úplně bez chybičky, ale i tak mají co nabídnout. Jak se jejich spuštění odrazí na použitelnosti map, komu bude nejmíc ku prospěchu a co by se na nich dalo ještě doladit?

Ačkoli se včera nejmenovaný technologický server spadající pod portál iDnes [dušoval](#), že ví tuto informaci zaručeně jako první, nebyla to pravda. Ostatně, stačí porovnat načasování tematické [zprávičky zde na Lupě](#) s časováním inkriminovaného článku. Přípravy Googlu na spuštění nejdůležitějšího launchu roku zkrátka nešly přehlédnout. Od okamžiku, kdy do ulic českým měst v květnu [prvně vyrazily](#) nepřehlédnutelné osobní automobily Street View car s legrační střechní instalací bylo jasné, že Google [své sliby](#) nevnímá jen jako plané marketingové řeči.

Klíčovou otázkou tedy nebylo jestli, ale v jaké podobě a kdy. Původně se se Street View počítalo jako „s dárkem“ k Vánocům, nicméně nakonec se podařilo slib splnit v poměrně slušném předstihu.

Vzhledem k tomu, že je v současné chvíli na světě pouze třináct států (včetně České republiky), které mají svoji zemi zmapovanou systémem navzájem průchodných panoramatických (360° horizontálně a 290° vertikálně) fotografií, a s ohledem na zanedbatelnou velikost místního trhu z pohledu vyhledávacího hegemonu byla počáteční očekávání pouze skromná.

Data v souvislostech:

- 5. 5. 2009 - auta Google vyrazila poprvé mapovat Prahu
- 23. 6. 2009 - Zahájení projektu České Street View tipy
- 26. 6. 2009 - 3D Praha
- 20. 7. 2009 - Vyhlášení Top 3 projektu České Street View tipy
- 6. 8. 2009 - Street View tříkolka v Praze
- 7. 10. 2009 - první verze českých Street View jde do ostrého provozu

Street View v Evropě.

Původní dohady "pouze část Prahy a možná něco z Brna" zpochybnila již aktivita Street View Car v dalších koutech republiky, dokud však nebyl spuštěn finální produkt, visel nad podobou českých Street View stále otazník.

Přibližná mapa současného pokrytí.

Současná verze českých Street View stále není definitivním produktem a asi nejlépe by se dala označit jako RC (release candidate). K dnešnímu dni umožňuje zobrazit větší část Prahy (cca 80 % plošného pokrytí), Mělník, Beroun, Příbram, Benešov, Říčany, Brandýs nad Labem, Poděbrady a samostatně byla nasnímána také celá trasa dálnice D1. Ne snad proto, že by si tím technický tým vozů Street View krátil čekání v kamionové zácpě po cestě do Brna, nicméně i zde je důvod zcela praktický. V zahraničí jedna z nejznámějších českých "dálnic" má totiž poněkud nepěknou pověst a její zmapování má napovědět, jak přesně vypadá odbočka, kterou vám navigace předvolila jako alternativní trasu.

Příjezd na Kobylišké náměstí (vlevo), okolí Dobříše (vpravo).

V budoucnu by se mělo v projektu objevit také Brno, které bylo snímáno těsně po Praze, Plzeň, Olomouc, Český Krumlov a některá vybraná místa v Českém Švýcarsku.

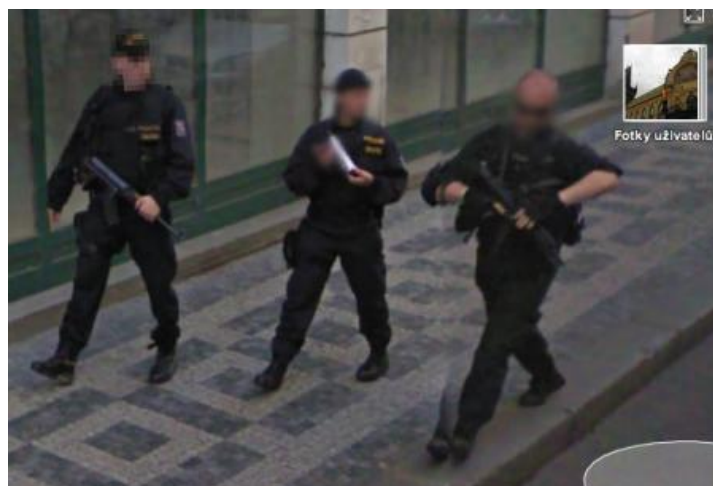
Bohužel nejen nic, ale dokonce ani samotné české Street View, nejsou úplně bez chybičky. To, že na panoramatické mapě Prahy nenaleznete části řady periferií, je poměrně pochopitelné, i když je již méně pochopitelné, proč tam jiné (ekvivalentní) jsou. Ozelet by se daly také některé geologické a archeologické unikáty (Horoměřice), kterými je zejména západní okraj Prahy doslova prošípován. Přesto je trochu škoda jedné věci.

Když už se podařilo nasadit na mapování Prahy také unikátní kola "tříkolky" na mapování prostor se zakázaným vjezdem motorových vozidel, zůstalo u jejich využití pouze na velmi omezeném prostoru, jmenovitě na Kampě, Pražském Hradu, Karlově mostě a v pražské Zoo. Nedošlo například na panoramatické zmapování pražských pasáží a jedinečných průchodů, které v hlavním městě zůstaly jako memento na dobu před asanací.

Trocha zákulisního politikaření

Vedle atypické pozice české pobočky vyhledávacího hegemonu (škádlení Seznamu, loňské obchodní výsledky – řada služeb + vyhledávání přímo na homepage Centra a další) vedla k prosazení přednostního vydání českých Street View před většími evropskými zeměmi (včetně našich západních sousedů) ještě jedna věc.

Často slyším hlasy z vedoucích míst technologických společností, které si nemohou vynachválit Českou republiku coby výbornou testovací laboratoř pro nové technologie. Jedním z důvodů je pochopitelně nízká cena takového testlabu oproti jiným zemím, ale souvisí s tím ještě jeden důvod, o kterém jsem chtěl mluvit především. Češi přes svůj spotřební konzervatismus milují a na světové poměry relativně rychle adaptují nové technologie ([viz zde](#)).

Ochrana soukromí v praxi, Praha Senovážná ulice.

To se projevilo i v případě Street View. Přestože Google zprvu po zkušenostech z jiných zemí postupoval při mapování zbytečně konspiračně. Nikdy například neměla veřejnost ani média dopředu vědět, kdy a kde se budou mapovací vozy pohybovat. Hysterie, která se kolem podkladů pro Street view rozpoutala v zahraničí, vedla zejména v anglosaském světě (ale nevyhnula se ani Asii – viz Japonsko) k zajímavému domino efektu, začaly se kupit žaloby za odhalování „citlivých“ objektů, u nichž si majitelé nepřejí žádný druh medializace, a blokování průjezdu mapovacích vozů se leckde stal příležitostí k vítanému happeningu.

V Česku došlo k situaci poněkud odlišné. Nejen že kolemjdoucí na automobily Googlu spíše mávali a zdravili, ale česká pobočka obdržela řadu žádostí od „kolemjdoucích“, aby na nasbíraném materiálu nebyli rozmazáváni. Limity v oblasti ochrany soukromí mají Češi zkrátka nastavené trochu jinak, nebo jsme možná národ exhibicionistů. Více nás zřejmě láká světová publicita než přehnaná ochrana soukromí.

"Již od začátku, kdy Street View auta začala sbírat snímky Prahy, jsme se potkávali s velkým nadšením a zájmem českých uživatelů. Proto jsme jim umožnili vybrat další krásné lokality Čech i Moravy a do České republiky přivezli i technologickou novinku letošního roku, Street View tříkolku, která se dostane i tam, kam auta nemohou," říká Jaroslav Bengl, produktový manažer z Google Curych.

Vstříc vycházely dokonce i magistráty, díky tomu pražskému se nakonec podařilo nasnímkovat například Karlův most nebo celou zoologickou zahradu v pražské Tróji (zatím nedostupná).

Pavel Bém, primátor hlavního města, má za to, že se Street View Praha dělá další krok mezi světové metropole formátu New York, Paříž či Londýn. "Jelikož má Praha stovky historických památek a především fantastickou atmosféru, je to jedinečná možnost, jak se nabídnout světu a podpořit cestovní ruch. Oceňuji, že Google zahrnul do svých plánů i Prahu a těším se na první virtuální procházku městem. Jsem přesvědčen, že pro tisíce lidí z celého světa bude po té virtuální následovat opravdová návštěva Prahy," tvrdí Bém.

Opačnou zkušenost mají například v Japonsku, kde se radě obyvatel nelíbilo už to, že (na asijské poměry) vysoko umístěná kamera zaznamenala exteriéry oplocených japonských rezidencí.

Jak přesně funguje proces ochrany osobních údajů?

Základní mechanismus je poměrně jednoduchý. Obličejí kolemjdoucích a poznávací značky vozů jsou automaticky rozmazávány, čímž je splněna podmínka zachování anonymity privátních osob. Ostatní objekty (automobily, architektura) na fotografiích mohou být rozmazány nebo vyretušovány na základě podané žádosti, zdůvodnění a prokázání vlastnického vztahu k danému objektu.

Uvádění důvodu výmazu může na někoho působit trochu nefér. A opravdu je ve světě poměrně běžná argumentace typu: „Vždyť jsem se o nafocení také nijak neprosil, tak proč musím speciálně zdůvodňovat výmaz?“, podobně argumentují také vydavatelé a autoři v případě [Google Books](#) (Knihy Google). Pravda je taková, že u podobně megalomanských projektů jiným způsobem dost dobře postupovat nelze. V opačném případě by totiž byl celý proces neukormidlovatelný.

Google tento mechanismus využívá také jako prevenci proti spamu (automaticky generovaným žádostem) a zbytečnému navyšování nákladů. Pravda je, že několik měsíců práce by při enormním množství požadavků mohlo přijít zcela vniveč.

Dalším důvodem je ochrana samotných uživatelů, zjednodušení procesu mazání by podle Googlu vedlo vedle zahlcení interních kapacit Googlu a k obchodním válkám, kdy by se konkurenční podniky navzájem vymazávaly z panoramatických map a podobně.

Jako v případě jiných dat, která někdy někde Google nasbíral (s výjimkou uživatelských IP adres) ovšem i v případě Street View platí, že originální neretušované podklady stále zůstávají v archivech Google a není vyloučeno, že budou použity někdy v budoucnosti.

Když se vrátím ke zhodnocení služby, nemohu říci, že jsem cokoli jiného než nadšen, tedy zatím. Pevně doufám, že nejde o polotovar a la "dodělej si sám" (doplň jednorúčelovým konkurenčním produktem), ale jen jakousi ochutnávkou. Pokud ano, máme se do konce roku rozhodně ještě na co těšit.

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/ceske-street-view-v-ostrem-provozu-jak-to-dopadlo/>.

Proč a zda Supernet shodil Internet

Autor: Ondřej Surý, Emanuel Petr, publikováno 2. 3. 2009

Od události před čtrnácti dny, kdy došlo k nestabilitě Internetu ve velké části světa, byla média, a to i ta česká, zaplněna zprávami o tom, jak „malý český ISP způsobil světový kolaps“. Na tomto příkladu se opět ukázalo, že lynčování je nejjednodušším způsobem soudu a stále také velmi oblíbeným. Jelikož od onoho incidentu uplynulo trochu času a na Internetu je mnoho textů a diskuzí, můžeme se s odstupem podívat na to, co se ve skutečnosti stalo, a s jakými chybnými informacemi se můžete setkat.

 Již původní [článek na Renesysu](#) poukazyval na to, že s Internetem, který je náchylný ke kolapsu takto velkého rozsahu, je něco špatně. Obecně se dá říci, že na všech stranách došlo k porušení tzv. [Postelova zákona](#), které říká: "Buď konzervativní v tom, co děláš, a buď liberální v tom, co přijímáš od ostatních." Pojďme si tedy teď podrobně projít reálné příčiny onoho „světového kolapsu“. Tyto příčiny jsou čtyři, seřadíme je od nejdůležitějších:

1. Nově objevená chyba ve směrovačích Cisco
2. Chyba ve směrovači MikroTik
3. Nedostatečné nebo žádné filtry u tranzitních operátorů
4. Překlep v konfiguraci směrovače SUPRONETu

O výpadku internetu způsobeného regionálním českým (moravským) ISP jsme referovali 19.2.2009 ve článku [Malý český ISP způsobil světový kolaps](#), nyní se pro závažnost tématu vracíme k problému dalšími analýzami a názory.

Směrovače Cisco – nevalidní aktualizace BGP

Hlavní příčina nestability BGP je schovaná v nově objevené chybě ve směrovačích Cisco. Chyba má číslo [CSCsx73770](#).

Příčina cyklického rozpadávání BGP spojení a jejich opětovného navazování spočívá nikoli na směrovačích, který zprávu BGP UPDATE přijímá, ale na směrovačích, které tuto zprávu generují. Pokud délka cesty AS path při prodlužování překročí 255 ASNů, je vygenerována nevalidní BGP UPDATE zpráva, příjemce ohlásí chybu, a následně korektně (dle RFC) spojení ukončí. Směrovače se následně snaží spojení obnovit, následkem čehož dochází k opakovaným restartům a generování množství BGP zpráv. Právě tato chyba ohrozila dne 16. února 2009 stabilitu Internetu.

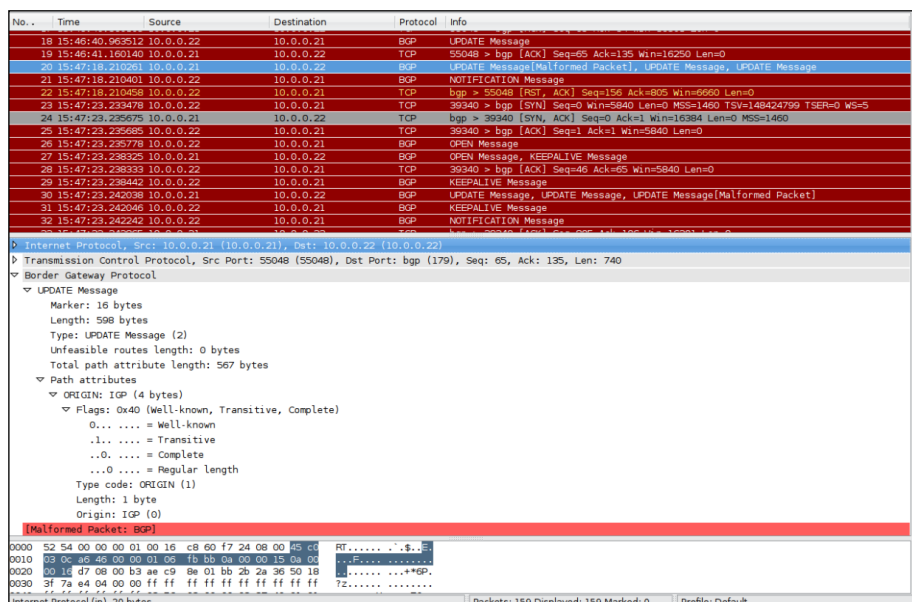
Konkrétní ukázka ze směrovače Juniper po přijetí vadné BGP update zprávy:

```
Feb 28 01:53:34.710355 bgp_read_v4.update:8010: NOTIFICATION sent to 10.0.0.21
(External AS 64501): code 3 (Update Message Error) subcode 11 (AS path attribute
problem)
```

Cisco záznam:

```
*Feb 27 22:42:42.077: %BGP-3-NOTIFICATION: received from neighbor 10.0.0.20 3/11
(invalid or corrupt AS path) 0 bytes *Feb 27 22:42:42.077: %BGP-5-ADJCHANGE: neighbor
10.0.0.20 Down BGP Notification received
```

Výpis komunikace a ukázka špatné zprávy BGP UPDATE:

No.	Time	Source	Destination	Protocol	Info
18	15:46:40.963512	10.0.0.22	10.0.0.21	BGP	UPDATE Message
19	15:46:41.160140	10.0.0.21	10.0.0.22	TCP	55048 > bgp [ACK] Seq=65 Ack=135 Win=16250 Len=0
20	15:47:18.210401	10.0.0.21	10.0.0.22	BGP	UPDATE Message (Malformed Packet), UPDATE Message, UPDATE Message
21	15:47:18.210401	10.0.0.22	10.0.0.21	BGP	NOTIFICATION Message
22	15:47:18.210458	10.0.0.22	10.0.0.21	TCP	bgp > 55048 [RST, ACK] Seq=156 Ack=805 Win=6660 Len=0
23	15:47:23.233478	10.0.0.22	10.0.0.21	TCP	39340 > bgp [SYN] Seq=0 Win=5840 Len=0 MSS=1460 TSV=148424799 TSER=0 WS=5
24	15:47:23.235576	10.0.0.21	10.0.0.22	TCP	bgp > 39340 [SYN, ACK] Seq=0 Ack=1 Win=16384 Len=0 MSS=1460
25	15:47:23.235688	10.0.0.22	10.0.0.21	TCP	39340 > bgp [ACK] Seq=1 Ack=1 Win=5840 Len=0
26	15:47:23.235778	10.0.0.22	10.0.0.21	BGP	OPEN Message
27	15:47:23.238325	10.0.0.21	10.0.0.22	BGP	OPEN Message, KEEPALIVE Message
28	15:47:23.238333	10.0.0.22	10.0.0.21	TCP	39340 > bgp [ACK] Seq=48 Ack=65 Win=5840 Len=0
29	15:47:23.238342	10.0.0.22	10.0.0.21	BGP	KEEPALIVE Message
30	15:47:23.242038	10.0.0.21	10.0.0.22	BGP	UPDATE Message, UPDATE Message (Malformed Packet)
31	15:47:23.242046	10.0.0.22	10.0.0.21	BGP	KEEPALIVE Message
32	15:47:23.242242	10.0.0.22	10.0.0.21	BGP	NOTIFICATION Message

```

Internet Protocol (IP), Src: 10.0.0.21 (10.0.0.21), Dst: 10.0.0.22 (10.0.0.22)
Transmission Control Protocol, Src Port: 55048 (55048), Dest Port: bgp (179), Seq: 65, Ack: 135, Len: 740
Border Gateway Protocol
  UPDATE Message
    Marker: 16 bytes
    Length: 598 bytes
    Type: UPDATE Message (2)
    Unfeasible routes length: 0 bytes
    Total path attribute length: 567 bytes
    Path attributes
      ORIGIN: IGP (4 bytes)
        Flags: 0x40 (Well-known, Transitive, Complete)
          0... .. = Well-known
          .1... .. = Transitive
          ..0... .. = Complete
          ...0... .. = Regular length
        Type code: ORIGIN (1)
        Length: 1 byte
        Origin: IGP (0)
  [Malformed Packet: BGP]
0000 52 54 00 00 00 01 00 16 c8 60 f7 24 08 00 c5 cd  RT.....:$.
0010 03 0c a6 46 00 00 01 05 fb bb 0a 00 00 15 0a 0c  :.f.....
0020 30 16 d7 08 00 b3 ae c9 8e 01 bb 2b 2a 36 50 18  :.....*gp.
0030 3f 7a e4 04 00 00 ff ff ff ff ff ff ff ff ff ff  7z.....
Internet Protocol (IP), 20 bytes
Packets: 159 Displayed: 159 Marked: 0 Profile: Default

```

Jak lze této chybě zabránit? Možnosti jsou dvě. Buď nepoužívat příkaz „set as-path prepend“, nebo v lepším případě implementovat omezení délky AS path u importovaných prefixů příkazem „bgp maxas-limit“. Druhý způsob je zodpovědnější a obecně zvyšuje bezpečnost dalších BGP peerů.

Na kolik AS path omezit? Pokud vezmeme v potaz, že starší IOS měl problém už s AS path > 128 (Cisco bug ID CSCdr54230 - opraveno v IOS 12.2), je vhodná hodnota někde z rozsahu 70 - 100. Osobně bychom doporučili používat hodnotu 70.

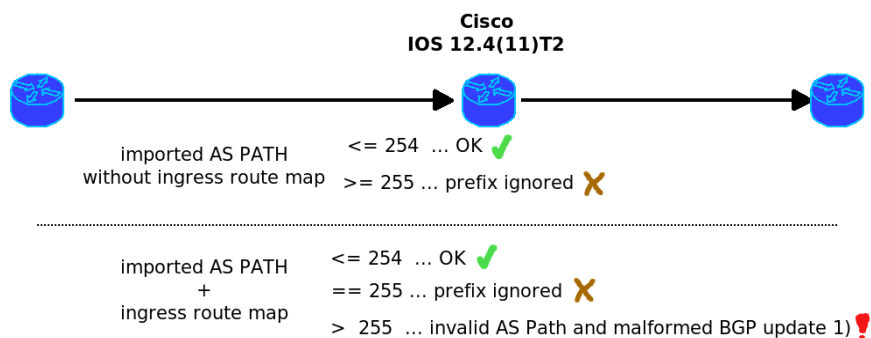
```
#bgp maxas-limit ? <1-2000> Number of ASes in the AS-PATH attribute
```

Pozn.: Některé zdroje odkazují na implicitní hodnotu 75. Ta byla však platná do IOS verze 12.3, od IOS 12.4 je hodnota zvýšena na 255. V určitých podverzích IOS 12.4 umožňuje příkaz „bgp maxas-limit“ zadat více než 255 ASNs. Limit však zůstane stále 255, a to i v případě, neuvedete-li příkaz vůbec.

Podrobnější rozbor, za jakých situací dojde k poškození BGP update zprávy

Testováno s IOS 12.4(11)T2.

Pro import platí:

1) if an egress route map is applied, then the prefix is ignored and the BGP update will be correct

Pozn.: Zajímavá je možnost, na kterou jsme přišli v rámci laboratorního testování. Chybný prefix v odchozím BGP UPDATE lze eliminovat aplikací route-map (i prázdné) na odchozí prefixy. Tento chybný prefix je z BGP UPDATE zprávy odstraněn.

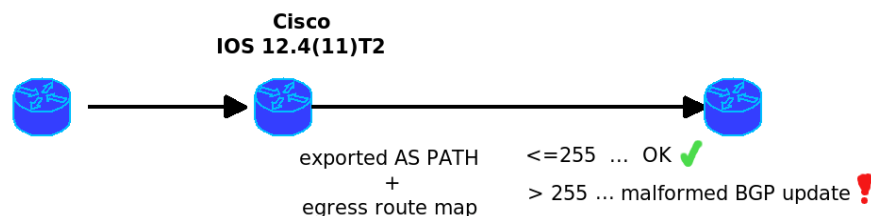
Normálně vypadající AS path pro importovaný prefix 10.111.0.0/16.

```
cisco# show ip bgp
* 10.111.0.0/16 10.0.0.111 0 64503 64503 64503 ... 64503 i
```

Znetvořené AS path při importu, kde došlo k prodloužení AS path nad 255.

```
cisco# show ip bgp
*> 10.111.0.0/16 10.0.0.111 0 i
```

Pro export platí:

Směrovače MikroTik - špatné zpracování parametrů

Dokumentace ke směrovači MikroTik říká:

```
set-prepend (integer: 0..16) - specifies how many times the router should prepend its AS number to the AS_PATH BGP attribute value for this route
```

Příkaz k prodloužení AS path by měl akceptovat pouze hodnoty 0-16. Administrátor ze SUPRONET-u zadal místo násobku, číslo svého AS 47868. Implementace MikroTiku neprovedla žádnou kontrolu, jak bychom předpokládali, a místo nahlášení chyby použila dolních 8-bitů z čísla autonomního systému. Zbytek po dělení 256 z čísla autonomního systému 47868 je 252, což je přesně počet, který byl připojen do AS path. Nezáleží tedy na absolutní hodnotě čísla autonomního systému, ale na jeho konkrétní hodnotě – pokud by číslo autonomního systému bylo jen o čtyři větší, nestalo by se pravděpodobně vůbec nic, protože zbytek po dělení by byl roven 0.

Proč administrátor SUPRONETu zadal konfiguraci chybně můžeme jen spekulovat, ale pokud srovnáme například Cisco a Juniper, tak oba dva směrovače mají pro prodloužení AS path dva příkazy: U prvního je parametrem výčet čísel autonomních systémů, druhý má jako parametr násobek. Nejspíše tedy došlo k záměně a kvůli chybějící kontrole konfigurace společně s chybou ve směrovačích Cisco mohla tato lidská chyba napáchat tolik škody.

Mimochodem, na <http://bgpmon.net/maxASpath.php> se lze přesvědčit o tom, že Uherský Brod není jediný na světě a ani první, kdo poslal takto dlouhou cestu. Týden předtím poslala indonéská společnost Core Mediatech (D-NET), PT prefix, který byl měl cestu jen o jedničku kratší.

Důležité je také říci, že MikroTik i přes svou chybu nemohl vygenerovat AS path, které by bylo v rozporu s [RFC4271](#). Ve specifikaci BGP je délka atributů omezena pouze maximální velikostí samotné BGP UPDATE zprávy (4kB). Bohužel v praxi se stává, že pokud nejsou pevně stanoveny limity, výsledné implementace to řeší svými limity, případně nejsou nastaveny limity žádné, a dochází k fatálním chybám.

Nedostatečné nebo žádné filtry u tranzitních operátorů

Na směrovačích Cisco je od verze IOS 12.4 implicitní limit na maximální počet čísel autonomních systémů v cestě nastavený na 255. Pokud bude tato hodnota vyšší, bude taková cesta zahozena. Ostatní směrovače, (Juniper, Quagga, Bird), [které jsme zkoušeli](#), byly v pořádku schopny naimportovat i cesty delší (konkrétně 560). Dle dalšího testování se také ukazuje, že i Quagga má problémy při přeposílání cest delších než 255.

Jak se ovšem ukázalo před čtrnácti dny, je více než žádoucí nespolehat se na implicitní konfigurace, a omezit BGP relace od svých zákazníků na rozumné limity. Pokud by poskytovatel záložního tranzitního připojení odfiltroval takto dlouhé cesty, nemuselo vůbec dojít k propagaci do páteřní sítě a tím způsobit nestabilitu Internetu na celém světě.

Pár poznámek na závěr aneb sovy nejsou tím, čím se zdají být

Po vychladnutí hlav a důkladnější analýze se zdá, že onen nešťastník ze SUPRONETu, kterému byla přisuzována hlavní vina za nestabilitu Internetu před čtrnácti dny, je spíše oběť náhody a kombinací několika chyb dohromady. Bohužel byl výpadek natolik velký, že se začalo ukazovat prstem dříve, než se provedla důkladnější analýza, aby se zjistila pravá příčina onoho masivního výpadku připojení v některých částech světa.

Někteří komentátoři (především v mainstreamových médiích) se podivovali nad tím, že se České republiky výpadek nedotkl. Jelikož nemáme v ruce tvrdá čísla, dovolíme si zde lehkou spekulaci. Jelikož chyba vznikla v České republice, tak většina sítí v České republice je relativně blízko (nikoli geograficky, ale počtem BGP prependů), nestihl počet čísel autonomních systémů v AS path dosáhnout čísla 255. Další možnosti toho, proč některé země nebyly postiženy a některé ano, můžou být v nepoužívání Cisco zařízení, dále např. malý počet cest, kterými je celá země připojena do páteřní sítě a dobře nastavené filtry, případně příliš velká „vzdálenost“ - BGP relace se rozpadla dříve než prefix s dlouhou cestou stihl dorazit. Přesnost měření společnosti Renesys se také opírá o počet sond, které v konkrétní části sítě mají. Počty vzorků se můžou v různých místech výrazně lišit a způsobovat tak zkreslení výsledků.

A ještě jedna poznámka na závěr, kterou bychom chtěli zdůraznit – rozpojování BGP relací v případně chybné zprávy BGP UPDATE je korektní chování a není omezeno jen na maximální počet prefixů. Stejně chování se projevuje například, pokud směrovač, který umí zpracovávat 4-bajtové čísla autonomních systémů, dostane skrz operátora, který tyto rozšířené BGP atributy pouze přeposílá dále, nevalidní data v rozšiřujících attributech pro 4-bajtové ASN (Zdroj: [NANOG](#)).

Další zdroje:

- <http://blog.ioshints.info/2009/02/oversized-as-paths-cisco-ios-bug.html>
- <http://blog.ioshints.info/2009/02/root-cause-analysis-oversized-as-paths.html>
- <http://bgpmon.net/blog/?p=125>

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/proc-a-zda-supronet-shodil-internet/>.

Přicházejí: aukce s platbou za příhoz, letadlo či spíše loterie?

Autor: Patrick Zandl, publikováno 19. 5. 2009

Do Česka se pomalu přesouvá další stálice Internetu zaměřená na zinkasování lidí toužících po supervýhodném nákupu. Že vám nedává smysl platit za příhoz v aukci? O aukci nejde, jde o hru a o to, jak z účastníků dostat peníze na to, aby bylo možné vydražit iPhone za 600 Kč. Hra, výhodný nákup, letadlo nebo loterie? Či od každého trochu?

První sondy se objevily v loňském roce, spíše amatérsky postavené a bez patřičné propagace, letos se na českém Internetu objevují stále důrazněji, již hezky vyvedené a se zázvěmím. Řeč je o aukcích s platbou za příhoz. Že vám u aukcí nedává smysl platit za příhoz, když nevíte, zda věc vydražíte? V tom je právě ten vtíp: tento mechanismus není ani tak aukcí, jako spíše něčím mezi hrou a loterií.

Něco málo z historie herních aukcí

Mechanismů existuje celá řada, jejich spojnicí je myšlenka zpoplatnit účast v takové aukci. Možná si pamatuje ty staré taháky z časopisů před několika lety: pošlete SMS a pokud budete stý zasilatel SMS zprávy, vyhráváte MP3 přehrávač. Ekonomika celé věci byla jednoduchá: SMS stála něco jako 79 Kč, po všech srážkách zbylo dost na zaplacení MP3 přehrávače i reklamy, zejména v případě, když se z jednoho inzerátu hra otočila vícekrát. A hra dávala smysl i na druhou stranu: řada uživatelů tehdy z neznalosti používala mobilní telefon svého zaměstnavatele a mnozí z nich si tím tehdy také zadělali na problém.

Model vyhodnocení aukce prošel řadou úprav, především proto, že na provozovatele podobných her si došláplo ministerstvo financí s jednoduchou otázkou: "Kde máte loterijní povolení?" Na ni měl jednoduchou odpověď málokdo, takové povolení znamená stamilionové základní jmění a to si nemohl dovolit každý. Postupně tyto aukce upadly do zapomnění také proto, že promovat je přes časopisy se časem ukázalo jako málo výnosné i v případě, že se reklama v časopisu platila podílem z výnosu takové aplikace: lidé už začali být otrlejší a nenechali se na podobné hrátky nacytat.

Poznámka: slovíčko "aukce" se používá důsledně zejména proto, že lépe podstatu věci vystihující slovíčko "hra" je už nepříjemně blízko jinému slovíčku "loterie" - a loterii smí provozovat jen držitel patřičného oprávnění i kapitálu.

Aukce s platbou za příhoz na webu

Web přináší pro podobné hry efektivnější obchodní model. **Aukce s platbou za příhoz** nemají vlastně nic společného s aukcemi jako Aukro nebo eBay, je to jen přetvářka, ačkoliv z hlediska uživatele vlastně nepodstatná - je vedena spíše směrem k regulátorovi loterijního trhu.

Aukce funguje jednoduše: provozovatel vystaví nějaké atraktivní zboží za cenu "od koruny" a začíná se dražit. Příhodit může kdokoli, příhoz zvýší cenu zboží o fixní cenu a vítězem se stává poslední přihazující.

Hlavní vtíp je v tom, že se platí peníze za každý příhoz. A to nijak malé, většinou kolem desetikoruny, nezřídka více. A peníze se nevrací ani v případě, že předmět nevydražíte. Platíte za příhoz. A pak za vydražený předmět.

Ukažme si to na příkladu Supervýhodně a jeho aukce Apple iPhone 3G. Ten byl vydražen za 647 Kč, což je něco kolem dvacetiny jeho běžné ceny jako nového zařízení. Aukční ceny se dosahuje přihazováním po 13ti haléřích, přičemž jeden příhoz stojí dle platební metody mezi 10 až 15 Kč. Snadno spočítáme, že aukce se muselo účastnit téměř 5000 hráčů, kteří (když uvážíme průměrnou cenu příhozu 11 Kč) na aukci vydali přes 54 000 Kč. To po odečtení ceny za nákup iPhone a přičtení těch půlset stokorun za jeho prodej dává hezkých alespoň 40 000 Kč čistého zisku provozovateli. Na den práce to není špatný výsledek - slovy Jiřího Paroubka, kdo z vás to má? Tak jednoduché to ale také není, řada příhozů je zdarma, protože server rozdává za doporučení nového člena deset příhozů zdarma, řada příhozů je tedy realizována právě těmi příhozy zdarma. Příhozy zdarma dnes aukční servery používají jako velký tahák návštěvnosti.

Na obrázku je vidět dražený předmět, momentálně nejvyšší přihazující i čas, který zbývá do konce možnosti přebít příhoz. Příhodíte stiskem jediného tlačítka nebo jedinou SMS. Televize za dvacku, neberte to...

(zdroj: Supervyhodne.cz)

Philips 32PFL
Běžná cena 12.000 Kč

Aktuální cena (Kč)
20,50

Aukce končí za
1:48

Vyhrává
terežka

PŘIHOZ

nebo pošl SMS ve tvaru SV 223
na 900 09 15 (cena SMS 15 Kč)

České aukce s platbou za příhoz

Podobných aukcí na českém Internetu je celá řada, většina z nich se zjevně zhlédla v praměti těchto *all-pay aukcí* [Swoopo](#). Ta vznikla v září 2005, zaměřuje se na USA, Německo, Británii a Španělsko a za rok 2008 vydělala více jak 20 milionů Euro a notnou dávku kritiky v médiích. Do této doby zůstalo podstatných těch 20 milionů, britský regulátor loterií se věci nakonec nezabýval.

Praměti všech aukcí s platbou za příhození, Swoopo

V Česku se na přelomu roku vyrojila celá řada takovýchto profesionálně pojatých aukcí. Kromě SuperBidu, který v současné době nic k prodeji nenabízí, ostatní tři poskytovatelé vesele draží.

České aukce s platbou za příhoz

Projekt	Firma	Doména registrována	V provozu
SuperBid.cz	Gillianere s.r.o.	11/2008	Spíše nefunguje
Cosmito.cz	Crativo Technologies s.r.o.	10/2008	11/2008
Supervyhodne.cz	Euro Auctions s.r.o.	1/2009	4/2009
Přihodsi.cz	PRIMEDIA s.r.o.	8/2008	2/2009

Přehled českých aukcí s platbou za příhoz, stav ke květnu 2009.

Aukce přitom používají velmi podobný systém dražby, které se osvědčil už v cizině: minimální zahajovací cena aukce (zpravidla od koruny), nízký příhoz (cca 10 haléřů), vysoká cena za příhození (kolem 10 Kč) a vítězí ten, jehož příhoz není přebit. Aby se aukce ztraktivnila a zdynamizovala, doba pro příhoz se postupně zkracuje - z pěti minut až na patnáct vteřin. To tedy znamená, že na rozdíl od běžných aukcí není finálně určený termín konce aukce, ale aukce probíhá, dokud je někdo ochoten ve zkracujícím se časovém limitu přihazovat. To dělá aukci zajímavější, dynamičtější a vzhledem k platbě za příhoz i atraktivnější pro provozovatele.

Marketing aukcí je jak formou inzerce (oblíbené jsou servery Centra nabízející momentálně velké slevy a Facebook), tak formou osobních doporučení, za které dostávají uživatelé příhozy zdarma. Lidé z Přihodsi o propagaci své služby říkají: "Pro propagaci se využívají, snad kromě televizní reklamy, všechny ostatní dostupná média (Internet, tištěná reklama, rádio). Mediální plán je zastřešen PR agenturou."

Radek Holomka ze společnosti Euro Auctions, provozovatele SuperVýhodně.cz o svém systému říká: "Stránky Supervyhodne.cz jsme odstartovali začátkem dubna. Zájem byl okamžitý, a mnohem větší, než jsme čekali, zejména díky masivní reklamní kampani na několika webech patřících pod Centrum.cz a rovněž na ICQ. Zhruba po týdnu se nám zhroutil databázový server a 14 dní jsme museli pracovat na optimalizaci serveru i aplikace. V současné době se počet zaregistrovaných uživatelů pohybuje v řádech desetitisíců. Trend v počtu uživatelů i návštěv je zcela jistě velice pozitivní. Předpokládáme, že každý, kdo vydraží cokoliv z naší nabídky za tak zajímavé ceny, se rád pochlubí mnoha lidem ze svého okolí a naláká je tak k nám."

David Zmrzlý z Creativo Technologies, provozovatele Cosmito.cz, spoléhá jen na online inzerce. Cosmito denně draží 5-10 předmětů a měsíčně má přes 100 000 unikátních návštěv, přičemž trend růstu návštěvnosti je prudce rostoucí. "Chystáme se navyšovat počet aukcí a zařazovat více atraktivního zboží," říká o plánech do budoucna Zmrzlý.

Máme otevřeno od 10:00 do 22:00 aktuální čas je 15:12:53

Příhody ÚVODNÍ STRANA PRAVIDLA HRY

Vítejte na Příhody si. Zaregistrovaným zákazníkům 5 kreditů na přihlašování zdarma.

HYUNDAI S800
Obvyklá cena v obchodě: 4290 Kč
Původní cena: 4290 Kč
Do konce zbyvá: **00:08**
Prodejní cena: **27,60 Kč** **PŘIHOZ SI!**

APPLE iPod nano 8GB + Blue (4th gen)
Obvyklá cena v obchodě: 4254 Kč
Do konce zbyvá: **04:47:08**
Prodejní cena: **00,00** **BRZY VE HŘE**

60 kreditů na přihlašování
Obvyklá cena v obchodě: 800 Kč
Do konce zbyvá: **18:47:08**
Prodejní cena: **00,00** **BRZY VE HŘE**

WESTERN DIGITAL My Passport Essential 400GB
Obvyklá cena v obchodě: 2399 Kč
Do konce zbyvá: **22:47:08**
Prodejní cena: **00,00** **BRZY VE HŘE**

APPLE iPod nano 8GB + Pink (4th gen)
Obvyklá cena v obchodě: 4264 Kč
Do konce zbyvá: **18:05:20**
Prodejní cena: **00,00** **BRZY VE HŘE**

LG W2201V-PP 22"
Obvyklá cena v obchodě: 4599 Kč
Do konce zbyvá: **20:35:20**
Prodejní cena: **00,00** **BRZY VE HŘE**

SAMSUNG SGH-J700 Pink
Obvyklá cena v obchodě: 2529 Kč
Do konce zbyvá: **21:04:20**
Prodejní cena: **00,00** **BRZY VE HŘE**

POSLEDNÍ VÝHRA:

SUPERVYHODNE.CZ ÚVODNÍ STRANA PRAVIDLA HRY

OTEVÍRACÍ DOBA 10.00 – 23.00

Poukázka na 5.000 Kč od CK Fischer
Obvyklá cena: 5.000 Kč
Do konce zbyvá: **18:45:42**
Prodejní cena: **1,00 Kč**

Philips 32PFL
Obvyklá cena: 12.000 Kč
Do konce zbyvá: **1:14**
Prodejní cena: **20,89 Kč**

Sony Er. F305
Obvyklá cena: 3.200 Kč
Do konce zbyvá: **1:06**
Prodejní cena: **10,23 Kč**

AUKCE ZAČÍNÁ 19.5.2009 V 10:00

Zaregistrujte se

cosmito Uživatelské jméno: Heslo: **OPRAVIT** Registrace nového uživatele

Udělej jen 3 kroky:

- zaregistruj se
- kup si dražební měnu Citiq se 100% bonusem
- příhoz a... máš to doma

Radiobulk PHILIPS AJ 3600 občih 15,00 Kč 00:18:23 PŘIHOZ SI!	MAXELL USB flash disk 1GB MEDIA DRIVE saker 10,00 Kč 03:48:04 PŘIHOZ SI!	Reproduktory YAMAHA NS-8000 Wajin 152,40 Kč 05:17:07 PŘIHOZ SI!	SanDisk SD karta 2GB Extreme III+ software Rescue PRO Sakida 2,00 Kč 11:16:09 PŘIHOZ SI!
Externí hardisk Western Digital My Passport Essential 250 GB občih 3,00 Kč 13:16:11 PŘIHOZ SI!	Volný kredit 300 Citiq 300 Citiq 1,00 Kč 15:15:54 PŘIHOZ SI!	Flash disk LEXAR JumpDrive Secure II Plus, 8GB Saker 3,00 Kč 17:16:15 PŘIHOZ SI!	Tiskárna CANON MP540, MF A4, 9600x2400 dpi, 35ppm Saker 100,20 Kč 20:46:05 PŘIHOZ SI!

Hra, loterie nebo aukce

Hlavní otázkou pro zářnou budoucnost aukcí s platbou za příhoz bude skutečnost, jak se na ně bude tvářit regulátor loterijního trhu. Ten totiž již v minulosti podobné "soutěže" vyhodnotil jako loterie, rozdál za ně pokuty a spolu s poklesem výnosnosti modelu Premium SMS soutěží je poslal do výslužby.

Například model "každá n-tá SMS vyhrává" je podle výkladu ministerstva financí loterie, protože soutěžící předem nemůže tušit, jestli bude n-tý nebo ne - stejně, jako v loterii nemůže dopředu tušit, jaké číslo padne. Pokud je model postaven na náhodě, je loterií se všim všudy, včetně požadavku loterijní licence.

V tomto případě je model postaven na posledním příhozu. Jelikož ale není stanoven pevný čas, do kterého lze poslední a nejvyšší příhoz učinit a zároveň nemůže přihazující ovlivnit, zda nepřihodí i někdo jiný, lze přijmout i takový výklad, že základním pilířem takovéto hry je náhoda, což ve spojení s výhrou v podobě výrazně zlevněného nákupu draženého zboží celou záležitost přesouvá do roviny loterie.

Definitivní rozřešení na toto téma může ovšem dát jen a pouze ministerstvo financí, které má tu nepříjemnou vlastnost, že svůj názor vytváří v zářejícím souladu s připraveností vedoucích loterijních společností vkročit na ten který trh. Nepříjemné zde je, že názor platí i zpětně - pokud bude aukce s platbou za příhoz shledána ve skutečnosti loterií, mohou padat zpětně tučné pokuty za neoprávněně provozovanou loterii. Takže určitá opatrnost - nebo čistě založené eseročko se základním kapitálem - je na místě.

Odhlédnuto od tohoto problému to vypadá, že aukce s platbou za příhoz v Česku čeká růžová budoucnost. Češi jsou národ hravý a než další hra nápadně připomínající letadlo probublá vrstvami české internetové společnosti, bude to nějakou chvíli trvat.

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/prichazeji-aukce-s-platbou-za-prihoz/>.

Test UPC Fiber, 100 Mbit/s Internet a balada o rychlosti

Autor: Patrick Zandl, publikováno 19. 6. 2009

Když se začalo hovořit o stomegabitovém Internetu u UPC, vypadalo to chvíli, že jde o hudbu daleké budoucnosti. Jenže budoucnost začala, připojení testujeme a oficiální spuštění se blíží. Článek nečtěte, pokud jste na rychlost svého Internetu alergičtí.

Pro začátek několik fakt. Ačkoliv se služba jmenuje Fiber, nemá s optickým vláknem nic moc společného, alespoň na poslední míli k zákazníkovi. Tam je to stará dobrá měď kabelové sítě. Služba se bude nabízet pravděpodobně ve dvou variantách, a to 50/5 a 100/10 Mbit/s, kde vyšší rychlost je download, nižší je upload. Ostatní parametry jsou ekvivalentní se stávající kabelovou nabídkou, cena vyšší varianty bude cca 1700 Kč, nižší varianta vyjde na 1400 Kč, ceny ale nejsou ještě definitivní stejně tak, jako celá nabídka. Do prodeje přijde nabídka pravděpodobně koncem léta, podle toho, jak proběhnou testy - a pravděpodobně ve všech regionech, kde UPC operuje. I to se ale uvidí.

Instalace

Instalace je jednoduchá a spočívá ve výměně stávajícího modemu za model Motorola SURFboard Digital Voice Modem SBV6120E. Ten starý mi nechali, že si ho mám šoupnout do skříně, protože ten nový není vyzkoušený a kdyby mi padnul, mám si je vyměnit. Dobrá rada, na druhou stranu ani po týdnu testu nový modem nevypadl, a to ani v momentě, kdy jsem se ho pokusil přemluvit, aby dvě analogové přípojky pro telefonní přístroj sloužily jako rozhraní ne k VoIP od UPC, ale od Ha-loo. Nepřemluvil, ale modem alespoň přežil.

Potom už stačí modem restartovat a je-li služba u UPC povolena, běží vám stomegabitový Internet. Z modemu. Dál už to může být kapánek složitější (nikoliv vinou UPC), ale o tom dále.

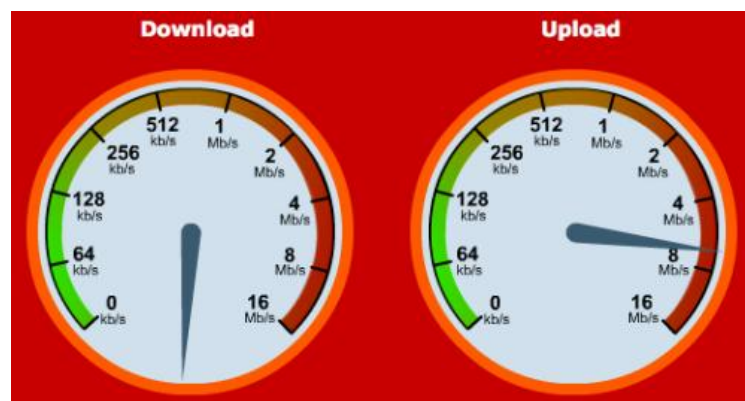
Zkušební

Otestovat stomegabitový Internet není jen tak, jak se rychle ukázalo. Použit nějaký webový speedmetr prakticky nemá smysl, protože ty počítají rychlost dle rychlosti stažení souboru. UPC Fiber ale soubor stáhne tak rychle, že tolerance měření je desítky procent, jak ukázaly pokusy s firemním [SpeedMetrem Lupy](#). Což byl podnět pro vývojáře k jeho letnímu vylepšení. Například náš speedmetr končí na 16 Mbit/s, takže se hezky graficky překročí, stát se to v autě a za mnou neoznačený Pasát, tak už je řidičák v úschově.

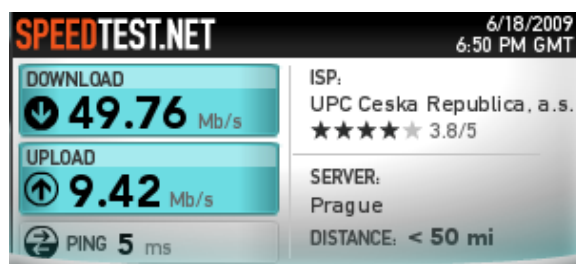
Po ozkoušení a značné nedůvěryhodnosti i zahraničních speedmetrů, které se v rychlostech dostaly na rozptyl 40-80 Mbit/s, jsem přistoupil k praktickému testu stahování velkých souborů z download serverů, tedy k tomu, co bude uživatele asi zajímat nejvíce. Samotné zobrazování webových stránek se totiž nijak viditelně oproti variantě UPC 10 Mb/s nezrychlilo, zde už spíše zdržuje prohlížeč než rychlost přípojky.

Vlevo nový modem Motorola SURFboard Digital Voice Modem SBV6120E, vpravo standardní SURFboard 5101E

Náš [speedmetr](#) takovou rychlost nepředpokládal.

Speedtest.net si poradil podstatně lépe, i jeho výsledek ale berme už spíše s rezervou

První pokusy proběhly na placeném účtu Rapidshare.com. V praxi se ukázalo, že pokusit se měřit rychlost stahováním 200 MB souborů nemá smysl, protože dříve, než jsem našel stopky, byl soubor stažen. Bohužel Rapidshare zatím stále soubory vyžaduje rozdělené po 100 nebo 200 MB, takže stahování větších souborů neumožní stahovat jeden velký soubor, ale navazovat opakovaně spojení, což opět měření mírně znehodnocuje. I tak ale bylo příjemné, že bylo možné dosáhnout plných rychlostí, rychlost stahování se konstantně pohybovala mezi 50-90 Mb/s a většinu pádů v rychlosti (přece jen je to značná odchylka) šla na vrub navazování dalšího spojení pro stažení dalšího bloku. V praxi se HD verze filmu v MKV a o velikosti 5GB stáhla za méně jak deset minut, běžný film kolem 700MB se stáhl za zhruba minutu a epizoda seriálu (cca 200MB) byla stažená vlastně IHNEDE.

Tady je dobré zmínit charakteristiku sítě UPC. Ta má plochou optickou panevropskou síť, kde se využívá nejkratší cesta k cíli bez ohledu na státní hranice. Rapidshare je připojen v Německu přes DE-CIX, takže nejbližší trasa na UPC směřuje do Frankfurtu, kde je UPC propojeno několika 10 Gbit/s body. To zhruba odpovídá na hypotetickou otázku, jak se bude UPC tvářit v situaci, kdy bude mít tisíce zákazníků služby Fiber, kteří se nahrnou na Rapidshare a budou chtít stahovat. Nijak: konektivitu na Rapidshare vyřeší z větší části po své síti a pak na několika 10 Gbit/s rozhraních v DE-CIXu. Jelikož Rapidshare omezuje i platící zákazníky na cca 25 GB dat týdně, větší brzdu zákazníkům bude tento limit, než nechuť optické trasy UPC odtransportovat data přes hranice.

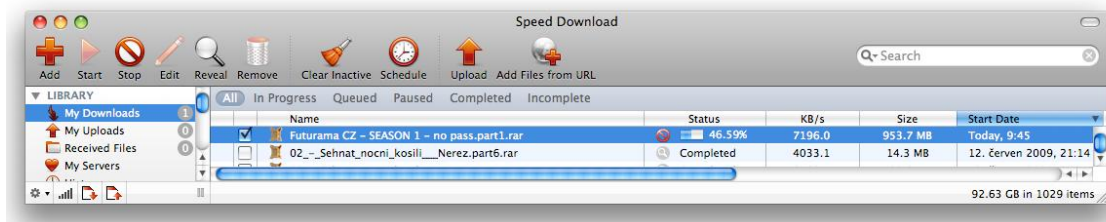
File Name	Status	KB/s	Size
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part45.rar	Completed	9717.9	50.5 MB
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part44.rar	Completed	6068.2	100.0 MB
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part43.rar	Completed	4098.3	100.0 MB
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part42.rar	Completed	5153.2	100.0 MB
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part41.rar	Completed	4640.0	100.0 MB
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part40.rar	Completed	6484.0	100.0 MB
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part39.rar	Completed	5796.0	100.0 MB
Blade.Runner.720p.AC3.2Ch.CZ.XviD-r0ss.part38.rar	Completed	6583.6	100.0 MB

Stahování ve více vláknech se projeví tím, že rychlost stažení jednoho souboru je nižší. Jen ten první byl stažen samostatně a rychlostí 77,8 Mb/s

Druhým pokusným serverem bylo Ulož.to - i v tomto případě šlo o placený účet, na ulož.to se platí za objem stažených dat a i zde jsem chtěl sledovat, zda budu ke stahování připuštěn plnou rychlostí. Byl. Zkušenost podobná, jako s Rapidshare, stahoval jsem plnou rychlostí. Do budoucna může problém vzniknout, protože Ulož.to běží u SuperHostingu, kde je připojeno do sdílené sítě za 2x10 Gb/s přípojkou na NIX, za níž ovšem jsou i takové datové giganty, jako TV Nova. Pokud se UPC Fiber rozšíří, bude tu zřejmě prostor pro upgrade, přece jen 10 Gbit/s je stovka takových klientů najednou. Řešením bude diverzifikace do více telehouse a operátorů.

Name	Status	KB/s
Quantum.of.Solace.2008.720p.BluRay.x264-sample.mkv	Completed	9771.9

Do třetice byl vyzkoušen placený účet na czshare.com. I v tomto případě se podařilo stahovat plnou rychlostí, CzShare je připojen přes Master Internet a do budoucna by mohl mít s UPC Fiber problémy největší, protože v brněnské serverovně 4D centra je celková kapacita pro všechny klienty 10 Gbit/s a data většinou musí putovat do Prahy a zde do NIXu. I v tomto případě je vidět rozdíl mezi masivně světově používaným Rapidsharem a lokální českou službou. A prostor pro další upgrade.

Problémy? Hlavně s vyladěním vlastního počítače

Byly s UPC Fiber nějaké potíže, nebo šlo všechno tak hladce? Je třeba předeslat, že v této chvíli testuje službu Fiber cca 15 zákazníků, takže potenciální problémy s kapacitou sítí se nemohou projevit, ale vzhledem k dostupným kapacitám se ani neočekávají. Největším omezením a zdrojem problémů jsou zatím samotné počítače zákazníků.

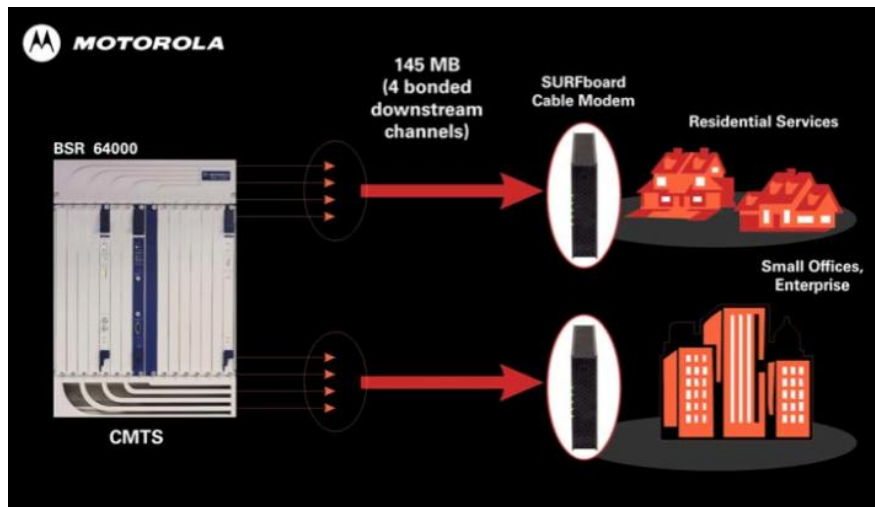

Schéma zapojení UPC Fiber

V mém případě připojení šlo přes Time Capsule, což je Apple router vybavený síťovým rozhraním 1 Gbit/s a WiFi 802.11n. Pokud se ale zapomenete a připojíte se přes WiFi bez podpory pre-N standardu, stane se vám úzkým hrdlem právě WiFi přípojka, protože nominální rychlost 802.11g je sice 54 Mbit/s, v praxi ale zhruba 28 Mbit/s (třetina-čtvrtina vaší internetové přípojky) a v případě 802.11b je to ještě slabší.

Ale ani když se připojíte přímo přes síťovou kartu, nemáte vyhráno. Některé starší domácí routery mají WAN port jen 10 Mbit/s (to kdysi stačilo). Počítače ještě nedávného data prodeje jsou vybavovány 100 Mbit/s síťovými kartami a vymáčkout z nich plnou rychlost může být [obtížné](#), pro UPC Fiber je vhodnější zvolit moderní síťovou kartu 1 Gbit/s a neprohlupejte, když vsadíte na značku, protože se budete pohybovat na hranicích dnes běžně používaných rychlostí.

Dalším problémem je nastavení samotného operačního systému, kdy zejména u Windows se stává, že karta je nastavena na nižší přenosovou rychlost nebo na half-duplexní provoz. Je třeba to zkontrolovat v nastaveních sítě a povolit full-duplexní provoz.

Kromě toho záhy zjistíte, že vliv budou mít ještě dva další hlavní faktory: výkon procesoru vašeho počítače a kvalita pevných disků. Zejména pomalejší SATA disky nestíhají ukládat data tak rychle, jak UPC Fiber dovoluje stahovat data, k čemuž se ovladače disků staví různě, v lepším případě zpomalením, odkládáním do vyrovnávací paměti.

Problémy způsobuje také samotný přenos přes HTTP protokol, jenž není určen pro stahování velkých dat. Jenže u download služeb jinou možnost nemáte, takže se musíte smířit s tím, že prohlížeč se snaží o své nejlepší vůli obsloužit stažení stomegových souborů v několika vláknech. Z vlastní zkušenosti jak v Mac OS X, tak ve Windows XP/7 mohu doporučit, abyste stahování přenechali externí utilitě, specializovanému downloaderu, protože práce s prohlížečem zaměřeným na stahování velkých souborů takovouto rychlostí je nepohodlná, často do něj ani nejde přepnout, dokud stahování není dokončeno. Záleží ovšem na konfiguraci počítače. Pokud máte starou pomalou šunku, může být pro ni Fiber spíše overkill a u netbooků (Asus Eee) se ukázalo být vhodným odstínit počítač od Fiberu připojením přes WiFi, které servírování dat aktuálně zpomalilo na úroveň, se kterou se levný hardware v netbooku vypořádal.

Balada o rychlosti

UPC Fiber představuje top službu za přiměřené peníze. Fajnšmekři, kteří nechtějí čekat na download, případně chtějí mít doma puštěný menší server na lince, jakou se ještě nedávno připojovala celá republika k Internetu, ty peníze vysází asi bez většího váhání, protože už ten samotný pocit rychlosti je opájející. UPC k teoreticky zajímavé rychlosti navíc přidává svoji výborně dimenzovanou páteřní síť DWDM, která patří ke světovým špičkám, takže je schopna rychlost nabídnout nejenom teoreticky, ale i pro praktické stahování, alespoň zatím. Je ovšem zřejmé, že v některých lokalitách plnou rychlost dosáhnout nepůjde, problémy jsou místy i s nižšími rychlostmi, na druhou stranu půjde zatím o plošně největší dosah tak vysokých rychlostí, které v praxi fungují. Konkurencí mohou být regionální FTTX projekty jako moravské 802.11 (dnes pod Rio Media) nebo Netbox, ty ale většinou působí v regionech, kde se s nabídkou UPC nepotkávají a zákazník tak v praxi nemá výběr.

Tím hlavním, koho UPC svou nabídkou dojme, bude tedy pravděpodobně Telefónica O2. Ta jako své momentální maximum nabídne za poloviční cenu šestinovou rychlost (900 Kč měsíčně za 16 Mbit/s), navíc s podstatně většími kvalitativními problémy, než UPC - dosáhnout nominální rychlosti v síti O2 je u DSL významně těžší. K tomu připočtete agresivní agregaci, politiku "řízení toku dat v síti" a často negativně vnímané renomé O2, jemuž čekací linky na telefonní podpoře UPC nemohou konkurovat a dostanete další důvod, proč tam, kde to jde, sáhnout po nabídce UPC. Bohužel pro řadu čtenářů se jich ani tato nabídka týkat nebude.

Před tím, než se rozhodnete o nabídce UPC Fiber, ale zapřemýšlejte, zda ji využijete. Pokud máte moderní počítač a jste denním hostem na download serverech, bude to pro vás zajímavé, dýchavičná ixpěčka s obstarožní konfigurací používaná hlavně na prohlížení stránek ožíví spíše investice do nového hardware, které stihne upočítat všechny ty blikavé a svítivé součásti moderních webových stránek.

Celý článek je k dispozici na <http://www.lupa.cz/clanky/test-upc-fiber-100-mbits-internet/>.

Zajímavé postřehy z rozhovorů na Lupa.cz

Výběr postřehů: Vojtěch Bednář

Využijte výhody našich služeb, aniž byste byli našimi zákazníky (moc výhodné to nebude)

Vladimír Kajš (produktový manažer v O2 přes SIM karty)

Není používání SIM karet jeho firmy k přihlašování do co nejvíce služeb různých poskytovatelů limitující pro zákazníky ostatních operátorů:

Není, funkci na naší SIM kartě mohou využít i zákazníci zbylých operátorů. Stačí k tomu vlastnit vedle SIM karty od O2 (klidně i předplacenou kartu nebo s tarifem Zero) ještě USB čtečku a počítač s připojením na Internet*.

* SIM karta má být „univerzálním klíčem“ kromě své bezpečnosti pro svou snadnou přenositelnost a taky proto, že není nutný další hardware.

Ukázka novinářské důslednosti: Jak dostat z respondenta odpověď, kterou nám nechtěl říct

Luboš Čipera (vedoucí rozvoje a provozu online produktů ve společnosti Mediatek)

Chystáte do budoucna i nějaké úplně nové projekty?

Určitě. Ale nemohu zatím prozradit, o jaké služby konkrétně se bude jednat.

Tak to zkusíme jinak. Co si myslíte o propojení webu se sociálními sítěmi, například s Facebookem? Je to pro vás zajímavé?

Ano. A je to jeden z projektů, na kterém v současné době pracujeme.

Cesta do minulosti

Jan Svoboda (ředitel společnosti NetDirect s.r.o.).

Co se stane, když se zeptáte na výhled do budoucna a respondenta zajímá spíše minulé:

Poroste do budoucna význam porovnávačů cen?

Já si myslím, že za poslední 2 až 3 roky jejich význam už nezanedbatelně vyrostl.

Jsem pirát!!!

Roman Strejček (předseda OSA)

Stahoval jste někdy v poslední době hudbu z Internetu?

Hudbu z Internetu jsem nikdy nestahoval. Možná nevědomky. Kupuji si ji legálně na iTunes, kde mám svůj účet.

iTunes v České republice hudbu neprodává. K založení účtu je nutné se ověřit poštovní adresou v zemi, kde služba působí.

Dekonstrukce v praxi

Dušan Janovský (vedoucí týmu vyhledávacích služeb společnosti Seznam.cz)

Jak se dá vlastně proti SEO spamérům účinně bojovat?

Je otázka jak definovat „bojovat“ a jak definovat „účinně“...

Všeobjímající božství

Jean Paoli (General Manager Interoperability Strategy, Microsoft)

Interoperabilita ve vašem pojetí se rozbíhá mnoha směry, zkusil byste v pár myšlenkách strategii shrnout?

Naše strategie je velmi jednoduchá. Na prvním místě je hluboké uvědomění, že se nacházíme v mixovaném prostředí. Díváme se na existující prostředí i na nová prostředí, jako je například Cloudcomputing. Už od začátku si uvědomujeme, že interoperabilita je potřeba.

Závěr: Strategie byla shrnuta do nekonečného éterična.

Skok do chřtánu Iva

Michal Bláha (bývalý člen představenstva Atlas.cz)

A jaká byla atmosféra ve firmě, když jste to prodali "úhlavnímu konkurentovi"?

Špatná. Ono je to vždycky blbě, když vás kupuje někdo, kdo je léta váš úhlavní nepřítel, to nikdy nepůsobí úplně nejlíp.

Profily autorů

Patrick Zandl

Autor je šéfredaktorem serveru Lupa.cz

Ondřej Surý

Autor je technickým ředitelem CZ.NIC, z.s.p.o. a studentem FSS MU. Zajímá se o DNS, DNSSEC, Linux. Jeho nepočítačový blog najdete na adrese blog.rfc1925.org.

Emanuel Petr

Autor pracuje ve sdružení CZ.NIC v týmu pro výzkum a vývoj

Karel Wolf

Autor prošel na různých pozicích (redaktor, editor, vedoucí editor) několika významnými tištěnými IT periodiky, v současné době pracuje jako redaktor serveru Lupa.cz a pokouší se o úspěšné završení studií v oboru Mediální studia.

Vojtěch Bednář

Autor je sociolog a publicista zabývající se informačními technologiemi v interakci s lidmi a lidskou společností.

Michal Smrčka

Autor se věnuje webdesignu a tvorbě webových aplikací a aktivně se zabývá moderními technologiemi. Studuje Aplikovanou informatiku na Masarykově univerzitě. Ve volném čase hraje na piano nebo píše blog na adrese michalsmrcka.cz